

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti, ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narodna zbirna mesecna Din 40.—
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Slovenija

ima svojo univerzalno borzo v „Jutrovih“
malih oglasih.

Danes 508 ponudb in povpraševanj.

Namesto Londona Lozana

Nemški odgovor na povabilo h konferenci velesil
v Londonu, ki je bila medtem že odgojena — Nem-
čija pripravljena za pogajanja z gotovimi pridržki

Berlin, 8. oktobra. g. Nemška vlada je
včeraj izročila svoj odgovor na angleško
povabilo h konferenci velesil v Londonu.
Državni tajnik Bülow je ob izročitvi note
izjavil, da postavlja Nemčija dva pogoja
in sicer, da se bo Francija udeležila kon-
ference in da bo predmet konference za-
hteva Nemčije po enakopravnosti. Držav-
ni tajnik Bülow je nadalje izrazil željo,
naj bi se konferenca glede na dejstvo, da
bo zasedanje Društva narodov še dalje
trajalo, ne pričela 11. oktobra, kakor je
bilo prvotno določeno, temveč nekoliko
kasneje. O kraju konference ni bilo go-
vor, vendar sklepajo iz vsega, da se nemška
vlada strinja z Londonom, da pa tudi ne
bi nasprotovala drugemu kraju, zlasti ne
Lausanni, ker se sploh prizadeva, da bi
našla zadovoljivo rešitev za povratek k
razorožitveni konferenci.

Besedilo note ne bo objavljeno, vendar
pa se doznava precej točni podatki o
njem vsebini. V noti je Nemčija izrazila
svojo pripravljenost, da prične s povab-
ljenimi državami oficielno izmenjavo mi-
slil o pravični rešitvi razorožitvenega vpra-
šanja, kakor je bilo to že izraženo v nem-
ški spomenici od 23. avgusta. Nemška vla-
da smatra kot izhodno točko za ta pri-
zadevanja končno izjavo na lausanski kon-
ferenci, v kateri so države, udeležene na
konferenci, ugovarile, da se morajo poleg
vprašanj, ki so se že obravnavala v Lau-
sanni, rešiti tudi druga vprašanja, zlasti
razorožitveno z namenom, da se najde no-
va ureditev, ki bi omogočila vzpostavitev
in pospešitev razpisa med narodov v med-
sebojnem duhu izenačenja, sodelovanja in
pravice. Po mnenju nemške vlade naj bi
ta izjava tvorila vodilno misel razprave,
predložene od Anglije.

Konferenco naj bi torej vodil duh stvar-
nosti in objektivnosti, kakor je bilo na
lausanski konferenci.

Odmev v Angliji

London, 8. oktobra. g. Po sprejetju nem-
škega odgovora, ki se zdi angleški poli-
tičnim krogom ugoden, je po mnenju bri-
tanske vlade gotovo, da se bo konferenca
v kratkem vršila, čeprav dan in kraj še
nista določena.

V angleških vladnih krogih izjavljajo, da
je tudi francoski odgovor ugoden, in prav
tako tudi italijanski. Zato kažejo v angle-
ških uradnih krogih zadoščenje nad inici-
jativo vlade, ki ji je namen zblizanje med

stališči prizadetih držav. Dobljeni odgo-
ri dokazujejo splošno željo, da se to zbliz-
žanje čimprej doseže. Vprašanje, kdaj in
kje bi se konferenca vršila, se bo zato lah-
ko rešilo.

Po drugih informacijah so angleški poli-
tični krogi prepričani, da nemški odgovor
ne bo izpremenil dosedanjega razvoja stvar-
i in da je nameravana konferenca kljub
temu že propadla. Merodajni krogi naga-
šajo, da je angleška vlada z nenadno od-
govitvijo konference hotela napraviti uslu-
go Franciji, ki se je pravkar pripravljala,
da pošlje v London formalno noto, s katero
bo odgovarjala svoje sodelovanje na
konferenci in objavila svoje negativno
mnenje o razpravnem predmetu.

Popoldne izdani komuniké Reuterjevega
urada o stanju pogajanj glede konference
v Londonu vsebuje v gotovem oziru tudi
važno sporočilo, da je Francija pristala na
sklicanje konference, vendar pa ne pove,
na kak način je dala Francija svoj prist-
nek. Domnevati se more na podlagi kom-
munikéja, da je Francija prijavila pridržke
glede kraja konference.

Konferenca bo v Lausanni?

Pariz, 8. okt. d. Kakor zatrjujejo, je mi-
nistrski predsednik Herriot ameriškiemu de-
legatu na ženevski razorožitveni konferenci
Normanu Davisu pri včerajšnjem razgovoru
ponovno pojasnil francosko stališče glede
na nemško militaristično stremeljenja,
pri čemer je poudaril, da Francija ni v na-
prej odklonila pobude angleške vlade za
sklicanje konference evropskih velesil v
London, zaradi česar tudi ni kriva, da za
sedaj ne bo prišlo do njenega sestanka. Po
svojem razgovoru sta se oba državnika od-
peljala na kolodvor, ker je Norman Davis
odpotoval v London.

O možnosti sklicanja konference velesil
so razširjene razne verzije. Jules Sauerwein
je sporočil iz Ženeve, da Macdonald nika-
kor ni opustil misli sklicanja konference pe-
tih velesil, računata na z možnostjo, da jo bo
mogoče sklicati v Lausanno. Določitev Lau-
sanne za konferenco bi bila primerna tudi
za Nemčijo, v kolikor se abstina od Žene-
ve, na drugi strani pa bi opozicija malih
držav proti določitvi Londona kot kraja
konference ne bila tako jaka proti Lausan-
ni, ker zburiše istočasno razorožitvena
konferenca v Ženevi.

koj pasivna. Nemški trgovec, nasečeni na
Nizozemskem, napovedujejo popola polom
s prodajo nemškega blaga, če bi nemška
vlada vztrajala na svoji »pustolovski gos-
podarski politiki«.

Na Nizozemskem so doslej vse nemške
predloge, tudi najugodnejše, brez razprave
zavrnila, istočasno pa se angleška konku-
renca na vse kriplje trudi, da izpodrine
Nemce.

Priložnost je izrabila tudi že Českoslo-
vaška industrija, ki je zadnje čase začela
izpodrivati nemško konkurenco na italijan-
skem trgu. Zato »Frankfurter Zeitung«
upravičeno piše, da je nastala pravičava
vstaja med nemško - inozemsko klientelo.

Notranjepolitične težave v Rumuniji

Vlada je podala ostavko, ki pa je kralj ni sprejel, marveč je dal vladi
dalekosežna pooblastila, s čimer se je položaj Vajde Vojevoda znatno
ojačal

Bukarešta, 8. oktobra. g. Vlada kriza je
za enkrat rešena. Ministrski predsednik
Vajda Vojevoda se je davi spet vrnil iz Ro-
mana v Bukarešto. V Romani je kralju si-
cer podal ostavko vlade, a je kralj ni spre-
jel. Čeprav ni bilo dosedaj izdano še ni-
kako uradno poročilo o rezultatih razgovorov
ministrskega predsednika s kraljem, pravilo
poučen krogi, da je kralj prosil Vajdo
Vojevoda, naj še nadalje vodi vladne
posle, ter mu je dal dalekosežnejše po-
lnoomočje tako v finančnem kakor v znan-
stveno-političnem pogledu. Prav tako je
kralj pristal na začasno prekinitve rumun-
skih pogajanj z Društvom narodov. Vajda
Vojevoda bo sedaj skušal sanirati rumunske
finančne na osnovi navodil, ki jih je rumun-
ski vladi dal finančni odbor Društva naro-
dov, a ne bo pristal na mednarodno kontrolo
Društva narodov. Nadalje bo vlada
skušala nadaljevati pogajanja s pariškim
upniškim odborom posestnikov obligacij ru-
munskega posojila. Pogajanja z Društvom
narodov o formalnem sprejetju vseh pred-
logov njegovega finančnega odbora se bo-
do nadaljevala spet v novembru. Do tedaj
bo rumunska vlada, kakor upa njen pred-

sednik z lastnimi silami toliko sanirala ru-
munske državne finance, da bo zlahka do-
segla ublažitev pogojev finančnega odbora
Društva narodov. Kralj Karol je poleg tega
dal ministrskemu predsedniku dalekosežne
koncesije v političnem pogledu, ter je opus-
til tudi kombinacije s Titulescom. Po mne-
nju poučenih rumunskih krogov je kralj
pripravljen sprejeti demisijsko Titulesca, ki
vodi sedaj rumunsko poslanstvo v Londonu.
O tej demisiji so se že razširili razni
glasovi, vendar je kralj dosedaj še ni spre-
jel. Vsekakor pa bi sprejem Titulescove
demisije bistveno ojačal notranje politični
položaj Vajde Vojevoda. V političnih kro-
gih pa kljub vsemu temu niso optimistično
razpoloženi in menijo, da je bila vladna
kriza rešena le začasno in da bo v nek-
tednih znova tem jačje izbruhnila.

Nove angleške konverzije

London, 8. oktobra. AA. Finančni mini-
ster Neville Chamberlain je izjavil, da pri-
pravlja vlada po uspehu rentne konverzi-
je, ki pomeni za državo letni prihranek 30
milijonov funtov, konverzijo še drugih držav-
nih dolgov.

NAŠA DEMARŠA V SOFIJI

Naša vlada zahteva zaradi zadnjih incidentov na bolgarski meji
ustanovitev skupnega preiskovalnega odbora

Sofija, 8. oktobra. g. Jugoslovanski
odpravnik poslov je izročil bolgarske-
mu zunanjemu ministru verbalno noto,
v kateri se jugoslovanska vlada prito-
žuje zaradi zadnjih bolgarsko - jugoslo-
venskih obmejnih incidentov in zahte-
va ustanovitev skupnega preiskovalnega
odbora. Noto obširno naševa prime-
re, ki so jih po ugotovitvah jugosloven-
skih oblasti povzročile akcije bolgar-
skih komitašev.

Bolgarsko zunanje ministrstvo je si-
cer odklonilo odgovornost za te do-
godke, je pa obenem zagotovilo, da želi
Bolgarija živeti z Jugoslavijo v najbolj-
ših prijateljskih odnosih in da bo sto-
rila vse, da se dobri odnosi med
državama ne bodo kalili. Zunanji mini-
ster je dalje zagotovil, da bo bolgarska
vlada izdala stroge ukrepe, da se slični
dogodki v bodoče ne bodo več ponav-
ljali. Pismen odgovor na jugoslovensko
demaršo pa bo sestavljen šele po po-
vratku ministrskega predsednika Muša-
nova iz Ženeve.

Sofija, 8. oktobra. g. O noti, ki jo je
predložil jugoslovanski odpravnik po-

slov v Sofiji, g. Smiljanič, bolgarskemu
zunanjemu ministru, je minister Gir-
zinov izjavil novinarjem naslednje:

Res je, da me je včeraj ob 17. uri
posetil odpravnik jugoslovenskega po-
slaništva g. Smiljanič. Izročil mi je spi-
sek, v katerem je nastetih deset prime-
rov poizkusov prekoračenja jugoslo-
venske meje brez dovoljenja. Istočasno
mi je verbalno sporočil tudi noto, s ka-
tero zahteva jugoslovenska vlada v
smislu 12. člena jugoslovensko - bolgar-
ske konvencije, da se sestane mešana
jugoslovensko - bolgarska komisija in
dožene krivdo zaradi porušena neke
obmejne stražnice, katero so poškodova-
li neznaní atentatorji. Ker se obmejni
oficirji glede tega incidenta niso
mogli sporazumeti, zahteva jugosloven-
ska vlada, da odpotuje mešana komisija
na lice mesta. G. Smiljanič je navedel,
da se o ostalih primerih vrši še pre-
iskava in da si jugoslovenska vlada
pridržuje pravico, da jih na novo iz-
nese.

Jaz sem mu odgovoril, da je bolgar-
ska vlada vedno ukrenila vse potrebno

proti prekoračenju meje in da je pri-
pravljena sprejeti tudi podatke o vseh
primerih, ki jih navaja jugoslovenska
nota. Prav tako sem naglasil, da želi
naša vlada normalne in dobre odnose
z Jugoslavijo. Naša vlada je to že do-
sedaj dokazala. Dodal sem, da je vlada
tudi sedaj pripravljena ukreniti vse po-
trebno proti provokacijam kakršnega-
koli izvora, ki škodujejo dobrim odno-
šajem med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Neuspela akcija VMRO

Sofija, 8. oktobra. g. Te dni je zasedal
17. redni kongres trakijske emigracije.
Prisisti VMRO so si prizadevali na vse
načine, da bi vrgli dosedanje vodstvo (or-
ganizacije, ki se je ob vsaki priliki za-
vezelo za sodelovanje z Jugoslavijo. Prisisti
VMRO so skušali ustanoviti opozicijo pro-
ti sedanjemu vodstvu, a so vsi njihovi po-
skusi ostali brez uspeha. Absolutno večino
so na kongresu dobili nasprotniki VMRO.
Za predsednika trakijske emigrantske or-
ganizacije je bil izvoljen Ivan Ormandžiev,
za podpredsednika Karamandžiev, za
političnega tajnika in urednika lista »Tra-
kija« pa Petkanov.

Pred zaključkom zasedanja Društva narodov

Kdo bo Drummondov naslednik — Skeptično preso-
janje razorožitvenega problema v Društvu narodov

Ženeva, 8. oktobra. V. (Izvirno poro-
čilo »Jutra«.) Zasedanje skupščine Dru-
štva narodov se bliža koncu in je stvar-
no delo prav za prav že opravljeno. Ko-
misije so z črno izjemo proračunske
že predale gradivo, ki jim je bilo od-
kazano. V ponedeljek bodo imele še zad-
nje seje, da redigirajo resolucije, ki jih
bodo predložile plenarni skupščini. Re-
solucije ne bodo vsebovale nikakih kon-
kretnih sklepov. Zatoč tega se računa,
da jih bo skupščina odobrila brez po-
sebnih debat in da bo letošnje zaseda-
nje skupščine Društva narodov zaklju-
čeno že v sredo ali četrtek. Ker ni pri-
čakovati več nobenih važnejših raz-
prav, so mnogi delegati že nocoj odpoto-
vali iz Ženeve, tako da imajo nekatere
države na zasedanju le še po enega za-
stopnika, ki bo v njihovem imenu gla-
soval.

Edina še neodločena stvar je še iz-
volitev novega generalnega tajnika
Društva narodov. Vendar tudi v tem
vprašanju plenarna skupščina ne more
mnoogo vplivati, ker mora o imenovanju
biti najprej doseženo soglasje vseh član-
ov sveta Društva narodov in ni misli-
ti, da bi skupščina razveljavila tak so-
glasni sklep sveta DN. Z nemške strani
se sicer forsira predlog, da naj bi postal
naslednik Drummonda predstavnik
ene izmed severno-evropskih nevtr-
alnih držav. Kot kandidata navajajo
Norvežana dr. Langeja, ki si je pridob-
il veliko avtoriteto kot tajnik inter-
parlamentarne unije in sedaj v Ženevi
kot predsednik politične komisije. Ven-
dar pa se o nemškem predlogu ne raz-
pravlja resno in dr. Lange sam odloč-
no odklanja vsako kandidaturo. Naj-
resnejši kandidat za generalnega tajnika
Društva narodov je slej ko prej
Francoz dr. Avenol.

V ospredju vsega zanimanja stoji danes
odgovore seje predsedništva razoro-
žitvene konference, ki je bila skli-
cana za ponedeljek. Odgovore je na-
ravna posledica neuspeha angleške in-
icijative za sestanek velesil v Londonu,
kar se smatra kot slabo znamenje za
nadaljnji potek razorožitvenih pogajanj.
Izjavljeno je sestanka velesil v Londonu
je vzbudilo seveda živahne kome-
tarje tudi v ženevskih krogih. Marsikdo
so sprejeli to vest z nekako škodoželj-
nostjo, ter se je angleški predlog z mno-
gih strani napadal, češ, da pomeni zo-
netno bagateliziranje manjših držav.
V drugih krogih pa poudarjajo, da je
neuspeh Macdonaldove inicijative nov
dokaz, da Nemčiji ni za sporazum v
razorožitvenem problemu, marveč da
hoče nemška vlada na eni strani eks-
plozirati to vraščanje za svojo volilno
borbo, na drugi strani pa, da gre Nem-
čiji le za to, da čim bolj oslabi Franci-
jo in njene zaveznike in s tem poveča
šanse za svoje imperialistične načrte.
Vsekakor presojajo v krogih Društva
narodov razorožitveni problem izredno
skeptično.

Omejitev in nadzorstvo nad oboroževalno industrijo

Ženeva, 8. oktobra. AA. Odbor razoro-
žitvene konference, ki mu je bila dana na-
loza, da prouči vprašanje izdelovanja oro-
žja, municije in drugega vojnega mater-
ijala, je končal razpravo v dveh sejah.
Francoski delegat Jouhaux je predlagal
opolno ukinitve privatnega izdelovanja,

nadzorstvo in državno izdelovanje. Dele-
gata španske in poljske sta podpirala ta
predlog, delegat USA pa je izrazil pomisle-
ke. Temu stališču so se priključili tudi za-
stopniki Velike Britanije, Japonske in Ita-
lije. Zastopnik Velike Britanije je bil pro-
ti prevelikemu delokrogu nadzorstvenega
odbora nad oboroževanjem posameznih držav.
Ta odbor naj bi skrbel le za ureditev
orožja in municije. Italijanski delegat je
pripomnil, da bi nasprotovalo namenu raz-
orožitvene konference, če bi konferenca po-
zivala države, ki municije in orožje ne
proizvajajo, naj zgrade svojo vojno indu-
strijo. Nekolko bolj diskretno se je pri-
ključil stališču Velike Britanije zastopnik
Japonske. Turčija pa je zagovarjala pre-
log francoskega delegata, vendar pod po-
gojem, da bo proizvodnja vojnega orožja
podvržena strogemu nadzorstvu. Kontrolni
odbor naj bi smel v danih primerih prepo-
vedati proizvodnjo gotovega orožja v to-
varnah, namenjenih za drugo orožje. Prav
tako sta tudi Danska in Perzija odobrvali
francoski predlog pod pogojem, da se med
državami z vojno industrijo in brez nje
vzakoni popolna enakost. Kitajski delegat
se je priključil predlogu o ustanovitvi take
kontrolne komisije, ki pa naj bi smela
nadzirati tudi trgovino z orožjem. V sploš-
nem pa so se delegati izjavili za predloge
francoskega delegata.

Na drugi zaključni seji odbora za ome-
jitev oboroževanja je francoski delegat
Jouhaux odgovoril posameznim govornik-
om in ugotovil, da so se skoro vsi čre-
li za konvencijo o omejitvi oboroževanja,
za kontrolo nad vojno proizvodnjo in za
omejitev vojne industrije. Konvencija, ki
bo zdaj odbor sestavlja, ne bo smela na-
sprotovati splošnim sklepom razorožitvene
konference o znižanju oboroževanja. Na
pomisleke USA, ali bo mogla vlada USA
omejiti proizvodnjo in trgovino z orožjem
in municijo je Jouhaux pripomnil, da se
bo to dalo urediti s posebno formulacijo
konvencije. Glede pomislekov držav, ki so
zdaj brez vojne industrije, pa je Jouhaux
izjavil, da morejo take države že sedaj
dobiti od privatne industrije municijo. Če
bo sprejeta nova konvencija, potem bo za
vsako državo določen volumen njene mu-
nicije in orožja in vsaka država bo smela
naročati oboje v okviru te konvencije.
Vprašanje nadzorstva je res delikatno, je
nadaljeval Jouhaux, toda taka kontrola
spada bistveno k vsem bodočim sklepom
razorožitvene konference.

Na prihodnji seji bo odbor razpravljal
o konkretnih vprašanjih proizvodnje oro-
žja v zasebnih in državnih tovarnah in se-
stavil konvencijo tako o omejitvi oboro-
ževalne industrije.

Ostavka predsednika grške republike?

Atene, 8. oktobra. g. Listi poročajo, da
namerava sedanjí predsednik republike
Zaimis iz zdravstvenih razlogov podati
ostavko in da bo za njegovega naslednika
izvoljen sedanjí ministrski predsednik Veni-
zelos, ki ima tako v senatu, kakor v po-
slanski zbornici večino. V senatu bo go-
toro dosegel dve tretjini glasov, v zbor-
nici pa bo zanj oddalo svoje glasove naj-
manj 120 poslancev.

Sklicanje balkanske konference

Bukarešta, 8. oktobra. g. Glede na skli-
canje balkanske konference, ki se je Bol-
garija prvotno ni hotela udeležiti, češ, da
carigradska resolucija o zaščiti narodnih
manjšin baje še ni izvedena, poročajo se-
daj, da se je na posredovanje rumunskega
poslanika v Sofiji bolgarska vlada sedaj
vendarle odločila, da pošlje tudi ona na
konferenco svoje delegate. Konferenca se
bo vršila ob koncu oktobra v Bukarešti.

Sklicanje Narodne skupščine in senata

Beograd, 8. okt. p. Iz krogov predsedstva
Narodne skupščine se doznava, da bo Narod-
na skupščina sklicana za 14. senat pa za 15.
oktober. Predsedstvo Narodne skupščine je
za bodoče zasedanje sprejelo že več zakon-
skih predlogov. Tako sta med drugimi mi-
nister zunanjih zadev in minister socialne
politike predložila Narodni skupščini predlog
zakona o konvenciji, ki se nanaša na pripo-
ročila glede omejitve nesreč v industrijskih
podjetjih in odgovornosti za varnostne na-
prave strojev in drugih mehaničnih pogon-
skih sredstev, ki so bila sprejeta na 12. za-
sedanju mednarodne konference za delo v
Ženevi. Minister zunanjih zadev je nadalje
sporočeval s prometnim ministrom predlo-
žil Narodni skupščini načrt zakona o konven-
ciji glede označevanja težne na velikih pošil-
kah, ki se prevažajo z ladjami in ki je bila
sprejeta 21. julija 1929 na 12. zasedanju
mednarodne konference za delo v Ženevi.
Naposled je zunanji minister skupno z mini-
strom za trgovino in industrijo predložil Na-
rodni skupščini predlog zakona o konvenciji
glede ureditve trgovinskih terjatev med na-
šo kraljevino in belgijsko-luksemburško go-
sposlarsko unijo. Za ta zakon zahtevata nu-
nost.

Nadaljevanje regulacije Ljubljance

Beograd, 8. oktobra. p. Ministrski svet
je odobril licitacijo za nadaljevanje re-
gulacijskih del na Ljubljanci v iznosu
2,5 milijona dinarjev, ki se je vršila
10. septembra. Gre za dela v strugi
Ljubljance od šentpetrske vojašnice do
franciškanskega mostu. Dela je prevze-
la za izlicitirano vsoto Ljubljanska grad-
bena družba. Eno tretjino prispeva drža-
va, eno tretjino mestna občina, eno
tretjino pa banovina in odbor za izsu-
ševanje barja, tako da bo znašal skup-
ni kredit za ta dela 7,5 milijona dinar-
jev. Nadaljevanje regulacijskih del na
Ljubljanci predstavlja v sedanjí sploš-
ni krizi veliko pridobitev, ker bo na ta
način omogočena zaposlitev znatnega
števila delavcev, neposredno pa bo ime-
la od tega koristi tudi industrija, ki do-
bavlja gradbeni material. Sedaj pre-
ostanejo še regulacijska dela od fran-
ciškanskega mostu do zatvornice na
Krakovskem nasipu kot prihodnja in na-
to od te zatvornice do Gruberjevega
prekopa kot zaključna etapa regulacijs-
skih del na Ljubljanci.

Ponarejeni tisočaki

Beograd, 8. oktobra. AA. Narodna ban-
ka kraljevine Jugoslavije objavlja nasle-
dnji komuniké:
Ker so se pojavili ponarejeni bankovci
po 1000 Din stalnega izdaja, katerih opis
je bil v dnevnih objavah 25. oktobra
1931, je Narodna banka izvršila do konca
februaria predpis svojih bankovcev po 1000
dinarjev z okroglo rozeto. Sedaj pa so se
pojavili v prometu ponarejeni tisočaki s
falzificirano rozeto.

Glavni znaki za spoznanje falzifikatov
rozete so:
1. V prvi vrsti napis »Jugoslavine« z ze-
lo debelimi črkami; 2. netočnost črt na ris-
bi; 3. nejasni obrisi Karagjorgjeve slike in
4. pomanjkanje reliefa pri črkah na lcu
bankovca in vdolbine na hrbtu.

Aretacija dr. Pernarja

Zagreb, 8. oktobra. AA. Policijska upra-
va v Zagrebu objavlja:
Policijska uprava v Zagrebu vodi pre-
iskavo proti osebam, ki so raznašale in
delile letake protidržavne in prevarne
vsebine, tiskane v inozemstvu. Kot krivi-
ci so bili v Zagrebu aretirani: Fabijan Plazi-
nić, Paško Kaliterna, oba iz Splita, Mato
Dujmović, Ivan Pasarić, Peter Pavličić, Ju-
re Košutić in Gjuro Komfelja. Vsi ime-
novani so krivdo priznali.
V zvezi s tem je bil 5. t. m. aretirani
tudi dr. Ivan Pernar, odvnetnik iz Zagreba,
od katerega so omenjeni doliki letake, da
jih raznašala Pernarova se nadaljuje.

Koroška rana

Jutri se bo dopolnilo dvajset let, kar je plebiscit odločil usodo pretežnega dela slovenske Koroške. Na Koroškem se vztrajno in neizprosnoma nadaljuje germanizacija našega življa. Nasilje nad koroškimi Slovenci sicer ni tako brutalno in očitno, kakor je n. pr. zatiranje našega naroda v Italiji, vendar je po svojem končnem posledku prav tako uničujoče in brezobzirno. Po terorističnih izpadih prvih let po plebiscitu so namreč koroški Nemci spremljali taktiko in zakrili svojo voljo vnanostjo o vseh oblačilom. Pod plaščem manjšinske zaštite preizkušajo vse zvite načine, ki jih je kdaj iznašla raznarodovalna praksa. (In prav Nemci imajo v tem pogledu bogate izkušnje). Tako so vpeljali na slovenskem Koroškem zapleten sistem posebne pomembne tehnike, ki na videz ščiti posebnost slovenske manjšine, obenem pa prav tej posebnosti čedalje bolj odjeda korenine.

Utravistično šolstvo, ki naj bi kazalo svetu, kako koroška nemška večina spoštuje jezik svojih slovenskih soživaljov, je postalo v rokah nemških učiteljev najuspešnejše sredstvo, da se slovenskemu jeziku vzame sleherni ugled in vabljalnost za mlade ljudi slovenskega poretka. Šolstvo, ki je najvažnejši instrument manjšinske politike, leto za leto ubija v slovenski mladini spoštovanje in ljubezen do matere jezika. Ta izpačena govorica, ki ji skušajo vzeti vsak stik z njenim kulturnim središčem, dobiva poleg nemščine, katero poučujejo z zvijačno nacionalno propagando, značaj preživetega ostanka preteklosti, ki je dober k večjemu za najožjo domačo rabo. Narodna zavest starejših mož in žena še zadržuje in ovira prekanjen narodnostni rop, ki jezik Slovencev jemlje narodnost, jezik, kulturno zavest in pojem narodne časti. Toda z vsakim grobom, ki zapre v nekanjen narodnostnih bojih in v plebiscitni bitki preizkušene narodnjaka, zadržuje v naših narodnih vrstah nenadomestljiva vzelo. Dovolj je že, če šola vzgaja narodno mladi naradžaj. Avstrijske šole na Koroškem pa vzgajajo — vedno pod videzom manjšinske zaštite — lastnemu narodu nasprotni, če ne sovražni slovenski naradžaj. Posamezniki, ki jih vpliv domače vzgoje otme pred temi narodnostno pogubnimi sugestijami, ne morejo nadomestiti množice. Zakaj to, kar hira in se vedno bolj suši, je narod — amputirani del naše celote.

Danes ni več nobenega dvoma, da je tudi cerkev vprežena v pomembni sistem. Kjer so slovenski župniki, se narodna zavest še drži nekoliko trdnje. Toda ti župniki se starajo in počasi umirajo. Vsako izpraznjeno mesto se je do sedaj izpolnilo z nemškimi duhovniki; ni dvoma, da se bo tudi v bodoče. Nedvomno in očitno pomanjkanje narodno-zavednega naradžaja, posledica raznarodovalnega nasilja pod krinko manjšinskega nasilja, jemlje naši manjšini na Koroškem nacionalno odpornost, anemizira ondotno narodno življenje, pripravlja tla narodnostni smrti.

Nekaka priprava za lažjo narodnostno

smrt je propaganda, ki jo pod videzom znanstvene resnosti uganja celovški knjižničar dr. Martin Wutte. Ta mož si s svojimi spisi in s »Koroško domovino« pridobiva žalostni sloves narodnostnega zastupitelja koroških Slovencev. Njegov strup ubija počasi, skoraj neopazno. Dr. Wutte razširja misel, da imajo slovenski Korošci eno samo domovino — Koroško, in da so se nacionalno že tako izpremešali z Nemci, da nimajo z ostalimi Slovenci in z Jugoslavo nič več skupnega. Ta strup ubija živce narodne zavesti. Prepričaja koroškega Slovence, da ni Slovenec, temveč Vendi, in da politično, kulturno in gospodarsko usodo deli samo z Nemci; ubij mu v glavo, da je kot narodnostni mešanec prepuščen samemu sebi in da onkraj Karavank ni nič njegovega, pa bo zrel za ponemčenje. Wuttejeva teorija se tesno prilaga vsej raznarodovalni praksi pred vojno in po uveljavljenju manjšinske zaštite; da, ona je pravi strup, ki ubija v narodnostni manjšini slehno voljo do odpora in do samostojnega narodnostnega življenja.

V današnjem položaju pa ni važno to, kako misli naša narodnostna manjšina na Koroškem, zlasti kmečka množica, ki ji večina jemlje možnost samostojnega presojanja v narodnostnih zadevah — moment, ki je odločil tudi plebiscit pred dvajsetimi leti. Važno je, kaj storimo za njo. Žal, da tudi v tem pogledu ni opaziti resnejšega in velikopoteznega dela. Če n. pr. pogledamo, kakšno propagando razvija veliki nemški narod za oni del Slezije, ki so ga po plebiscitu dobili Poljaki, in primerjamo, kaj storimo mi — v okvirju realno obstoječih možnosti in sredstev — za slovensko Koroško, ne moremo reči, da bi bili Jugoslaveni in posebej še Slovenci kaj posebno vneti za ta del naše dežele, kamor poлагamo Slovenci začetke svoje samostojnosti. Potrebna bi bila smotnejša akcija, ki naj bi pred vsem stalno zasledovala in sproti razkrinkavala rafinirano tehniko pomemčevanja koroških Slovencev pod lažljivo krinko neiskrene »manjšinske zaštite. Avstrijsko javnost bi bilo treba pred vsem svetom prepričevati, da germanizacija koroških Slovencev ni Avstriji v čast in da ovira dobre sosedske odnose med Jugoslavo in Avstrijo.

V Ženevi je bila te dni razprava o manjšinskem vprašanju. Zopet se je razgalila dvoletnost nemške »manjšinske« politike, ki trobi v svet lepe fraze o manjšinski zaštiti, dočim na nemškem ozemlju vespovsod — v Nemčiji enako kot v Avstriji — težko trpi tuje rodne življe in jih skuša čim prej asimilirati. Pokazalo se je, da javnost in zapadni deželah dobro razločuje asimilacijskega volka v ovčji koži manjšinske zaštite. Zato bi bila naša dolžnost, da svet neprestano opozarjamo na Koroško, ki nudi pravi tipičen primer prekanjenega zlorabljanja manjšinske zaštite v raznarodovalne namene.

Dvajanjetletnica bridke izkušnje na Koroškem nam bodi glasen memento: Milimo na usodo koroških Slovencev!

Nemški vojni duh

Kakor so stari Spartanci vzgajali svoj moški naradžaj v vojnem duhu in mu vcepjali militaristično pojmovanje družbe, tako tudi današnja Nemčija sistematično goji staro tevtonsko oboževanje orožja in odgaja svojo mladino v mistički Walhalli in Nibelungenliedi. In moč, ki je prevzel to »historično« mistijo med nemškim narodom, je stebel sedanega režima v Nemčiji, general Schleicher. Z nekakim prezirjem gleda na stranke, politike in vsemogoče kombinacije, ki pretresajo danes Reich in vsa njegovo javnost. Proti vsem politikom brez izjeme — od skrajne desnice do skrajne leve — se dvigajo danes v Nemčiji očitki in obtožbe, le general Schleicher je nekako sakrosanktno nedotakljiv. V njega so namreč uprte oči vseh in vsa Nemčija naravnost z naslado opazuje, kako smoteno zasleduje samo en cilj: popolno militarizacijo nemškega naroda. Npregledna je sicer vrsta možnosti nadaljnjega političnega razvoja v Nemčiji: restavracija Hohenzollerncev, nadaljevanje junkerskega režima, koalicijska centruma in hitlerjevcev, nacionalistična diktatura ali kak nov sindikalni režim, ki bi združeval vse protikapitalistične stranke od narodnih socialistov do narodno poborjanih komunistov. Eno pa je gotovo že sedaj: nemška država bodočnosti bo strogo militaristična in imperialistična.

Viljemova rožljavica politika nikakor ni bila umetna injekcija nemškemu narodu, temveč je popolnoma odgovarjala bistvu njegove narave. To dokazujejo tudi sedanje stahhelmovske in hitlerjevske parade v polni bolni opremi, neprestane reminiscence iz starih cesarskih dni in bojaletni članki raznih visjih častnikov. Agresivna stremjenja prevladujejo v nemškem narodu slabkoprej in pruski junkerski generalni steb zopet spetno izrablja.

Ze kmalu po veliki vojni, ko so v Versailles malo porazili peruti nemške agresivnosti ter hoteli z omejitvijo njihovega oboroževanja svetu prihraniti ponovne strahote svetovnega klanja, so se Nemci pričeli organizirati v zasebnih vojnih združenjih, da tako obidejo določbe mirovne pogodbe. Toda brambni sport (Wehrsport) Stahlhelma, S. A. udarnih čet, Reichsbannerja in Rdeče fronte sedaj nikogar več ne zadovoljuje. Nemci pač hočejo imeti vsa bojna sredstva, strogo disciplinirano in skupno življenje po vojašniški obvezovalni vojni službi, kakor so jo imeli v Viljemovih časih. In zato grozi Schleicher v Ženevi in po radiu, da bo Nemčija, če ji zlepa ne dovolijo velike armade in oboroževanja, kratkoma razvila razorožitelno konferenco ter brez dovoljenja uvedla splošno vojno obveznost, kancelar Papen, navdušen monarhist, pa napoveduje povratek Nemčije k velikim tradicijam preteklosti.

Izpadi in demarše Papena in Schleicherja o zahtevah po oboroževanju pa niso tako značilni in nevarni samo zaradi nepopolnosti obeh voditeljev današnje Nemčije

— vlade in državniški se pač zelo menja — temveč še mnogo bolj zaradi enodušnega odmeva teh zahtev v vsem nemškem javnem mnenju. Kadar Hitler v svojem listu »Völkischer Beobachter« napada vlado, je temu vzrok samo sovraštvo do Papena, ki ga je izdal, ko več ni rabil njegove pomoči. Kadar katoliški tisk navaja svoje pomisleke, se njegovi pomisleki tičejo samo načina, s katerim hoče Schleicher predrsti s svojimi zahtevami. Če protestirajo demokrati okrog »Vossische Zeitung«, prihajajo njihovi protesti samo iz oportunističnih razlogov in ne iz principa. In kar se socialstov tiče, so bile prve besede njihovega govornika Sollmanna, da je samo Francija kriva, da se ne ugodni Nemcem. Z eno besedo, v vsej Nemčiji ni nikogar, ki bi upal dvigniti svoj glas proti oboroževalnim zahtevam Nemčije, čeprav ni čisto nič grožnja. Za oboroževanje bo imela Nemčija vedno dovolj denarja, za plačevanje reparacij je imela vedno prazne blagajne.

Voditelji nemškega naroda delajo zopet sistematično z vsemi sredstvi in silami, da postavijo nemško vojsko v središče nemškega javnega življenja in narodovega zamljanja. V to svrhu je mobiliziran tudi vsa nemški tisk. Ilustrirane priloge večine nemškega informacijskega tiska so ob priliki ravno kar minulih jesenskih manevrov od Odrj prinašale slike vojakov, kako vežbajo s papirnati tanki, s pripombo: »Na kaj nas je obsodil mirovni diktat.« Listi objavljajo neprestano članke o junastvih Reichswehra, ki jo proslavljajo kot najboljšo vojsko na svetu. In ko so bili manevri končani, je bilo med narod razdeljeno na milijone letakov z besedilom »Kri nemške mladine in elite ne sme teči zastoni pred velemodno opremo nasprotnika. Prva in najvažnejša naloga nemške vlade je, da zahteva za oboroževanje popolno svobodo, ki se mora tudi v kratkem izraziti za popolno obrambo oboroženega Reicha.« V podkropljenju vojnega duha širijo listi istočasno bajke o strašnih francoskih divizijah tetečih in skakajočih tankov. »Frankreichs rolende Armeen« je drugi vzrok, zakaj mora vsak Nemec v redno vojsko, da se nauči obrambe proti temu fantastičnemu sovražniku. Nekim nemški statistik je nedavno objavil zanimive podatke, kaj sodobna Nemčija najraje čita in katere knjige največ kupuje. Nič več napetih detektivskih povesti ali ljubzenskih romanov. Poveljevanje Nemčije in knjige z nacionalno revolucionarno tendenco prednjačijo. Med njimi so dosegli dotedaj največjo prodajo knjige: »Bismarck gründet das Reich«, »Hitler gegen Mein Kampf«, »Der Krieg in Deutschland«.

Bojni duh in militarizacija Nemčije kaže svoje posledice tudi že v mednarodnih odnosih sedanje Nemčije. »Deutsche Tagespost« kar odkrito naglašja, da bi se Društvo narodov že vendar enkrat moralo zavdati, da je veter, ki veje danes v Nemčiji, vse drugačen kot veter razorožitve. Ženeva v doglednem času nedvomno ne bo imela več

Planinka čaj

Bahovec je važno in tekom mnogih let preizkušeno domače zdravilo iz planinskega zdravilnega rastlinstva. Zavitek Din 20. — v apotekah.

samo posla z berlinsko vlado, ki sistematično dela na razbitju versailleskega miru in se otrsava vseh svečano prevzetih obvez, temveč z vsem nemškim narodom, ki se fizično in moralno oborožuje za popolno »osvobodjenje«. Vse nemške trditve in težnje po takozvani enakopravnosti so čisto navaden bluff. Nemčija bi pod krinko skromnega in ponižnega prošila samo rada zopet obula Viljemove škornje ter opasala Hoffmannovo sabljo, da bi potem lahko izvršila svoje zgodovinsko »poslanstvo« — germanizacijo in podjarmljenje vseh narodov v Evropi, ki so njenim stremljenjem na poti.

Nova pogajanja med Anglijo in Irsko

Na povratku iz Ženeve se je podal de Valera, predsednik irske vlade, v London, kjer se sedaj pogaja s predstavitelji britske vlade, ministrom za dominijone ter vnanjim ministrom.

Ze ponovno je bila prilika opozoriti na izredno interesantnost spora med Irsko in Anglijo. Saj je to tudi prvi primer v zgodovini velikega britskega imperija, da gre za hude difference med dominijonom ter matično državo. Pa ne morda zaradi kakšnega vprašanja p. drejenega pomena, marveč zaradi kardinalno važne zahteve dominijona po popolni ločitvi iz obsega imperija. Irski sicer pri pogajanjih ne postavlja te celotne zahteve, toda hoče doseči isti cilj po etapah in v načelno važnih posameznostih, ne da bi vladno časopisje ali pa politiki prikrivali svoj smot. Angliji se doslej še niso vdali v nobeni važnejši zadevi, a prav tako tudi Irski niso še v nobeni popustili. Ni čuda, če se doslej še vsa pogajanja končala brezuspešno. Toda na naslednjih razgovorih niso Irski samo vztrajali na starih tezah, marveč so se opremili še z novimi.

Tako je tudi to pot. Kdo je dal inicijativo za sedanja londonska pogajanja, ni prav jasno, vsekakor pa pomenijo nekako nadaljevanje razgovorov, ki so se vršili tako rekoč neoficijelno v Ženevi med angleškimi in irskimi delegati. Predmet pogajanj je še vse staro gradivo, in sicer vprašanje plačevanja letnih vsot kot odškodnine za razlaščena angleška veleposredstva na Irskem. Te anuitete je irska vlada sicer kratkoma nehala plačevati, jih pa vendarle deponira doma, kar priča, da smatra zadevo še za močno sporno. Angleška vlada je bila nato uvedla carino na uvoz iz Irske, ki ostane toliko časa v veljavi, dokler se s tem ne dobi vsota, ki je izostala sprito ustavitve irskih vplačil. Seveda je nato Irski odgovorila s silničnimi represalijami zoper uvoz iz Anglije in tako se je med dominijonom in matično državo prav lepo razvila carska vojna.

Ta spor poravnati je svrha sedanjih londonskih razgovorov. Ali bodo pogajanja tako uspešno končala kakor vsa dosedanja, kdo si upa to prorokovati. Res da Irski močno trpi zaradi zmanjšanja trgovinskih stikov z Anglijo, toda de Valeri se trma ni doslej še prav nič omečila. Ali značilno je, da mnogi angleški glasovi pogajanjem glede denarnih zahtev ne pripisujejo posebne važnosti, češ, da je težiče spora v načelnih stvareh, sedaj pa politični strani. In v tem imajo prav gotovo prav, saj so Irski iz političnih načelnih nagibov ustavili plačevanje in prav tako načelno odklonili od Angležev predlagano razsodišče, ki bi sestojalo samo iz pripadnikov britskega imperija. In načelnih političnih razlogov je de Valera predlagal parlamentu zakon o ukinitvi prisrge kralju in ni še prav nič spremenil svojega stališča, da si senat predlagal modifikacijo zakonskega osnutka in s tem za nekaj mesecev odložil zadevo.

K navedenim ofenzivnim sunkom de Valerove vlade se je pridružila še ena, najnovejša. Generalni guverner sir James Mac Neill, ki je predstavil velikobritanske skupnosti v Dublinu, je vložil te dni demisijsko odpotvalo v London. Ta gospod je bil v prav neprijetni poziciji, odkar je prevzel vlado de Valera, ki mu je, če le more, dal priliko čutiti, kako nedobrodožel je v deželi. Ko se je vršil evharistični kongres v Dublinu, ga vladal s slavnostnim povablom, da si bil povabljen sicer vsi diplomatski predstavitelji. Trdi se, da so z demisijo Mac Neilla hoteli ustreči de Valeri. Sedaj pa nastaja vprašanje zasedbe tega mesta, kar je problem zase. De Valerov tisk je pričel propagando, naj se mesto generalnega guvernerja sploh ukine, češ, da je ta institucija nevredna demokratične sodnosti in je vrh tega za Irsko kamen spodlitke, ker je zanj znamenje in ostanek še nedavne pojnostnosti. Morda bo de Valera oficijno postavil to zahtevo bi ima Italik mogoče srodnosti s predlagano odpravo prisrge. Rad čuna pa se z možnostjo, da bo samo predlagal simpatičnega kandidata za generalnega guvernerja ali pa, da bo za to mesto kandidiral sam. Vsekakor pa je de Valera sposoben in kakor nalašč moč za to, da tudi iz vprašanja generalnega guvernerja napravi zapleten načelni spor z Anglijo.

V takem ozračju je težko dosegati diplomatske uspehe. Zato ni čudno, da se na Angleškem oglašajo ostri glasovi zoper obnovo pogajanj, češ, da z de Valerom sploh ni mogoče sporazuma. Pa tudi oni, ki so zmernejši in koncilijantnejši, bodo imeli težko nalogo, preden bodo spor z Irsko spravili s sveta.

Nov župan v Karlovcu

Karlovec, 8. oktobra. Za novega župana mesta Karlovca je bil imenovan Stjepan Zagorac, bivši karlovaški župan in nekdanji poslanec v hrvatskem saboru.

Pričetek balkaniade v Atenah

Atene, 8. oktobra. AA. Tukajšnji listi simpatično pozdravljajo prihod rumunskega, turškega, bolgarskega in jugoslovenskega metstva, ki se udeležijo balkanskih iger, ki se začno jutri na atenskem stadionu. Listi podčrtavajo pomen teh sportskih tekm, ki bodo mnogo pripomogle k zbližanju med balkanskimi narodi.

Delo v komisijah Društva narodov

Poslovanje plenarne skupščine — Stalne in posebne komisije — Uveljavljanje jugoslovenske delegacije — Manjšinska debata v politični komisiji

Ženeva, 7. oktobra. Delo svetovnega parlamenta, kakor radi imenujejo skupščino Društva narodov, je ves ta teden omejeno na komisije, podkomisije, komiteje in kakor se že imenujejo številni odseki, sestavljeni iz večjega ali manjšega števila delegatov. Plenarna skupščina je imel sejo le v ponedeljek, da je sprejel v Društvo narodov najmlajšo suvereno kraljevino Irak in pa da je izvolil tri nove člane v svet DN. Za prvo se je mudilo, ker so bili delegati Iraka že od početka zasedanja v Ženevi in so seveda težko čakali, da bi se preselili iz diplomatske lože med polnopravne delegate, kjer so bili za nje že tudi vse teden pripravljeni prostori vmes med indijsko in irsko delegacijo. Pa tudi volite v svet DN so hoteli čim prej opraviti, da ne bi predolgo razburjale duhov in ovirale nadaljnjega dela. Tudi to je šlo srečno izpod roka in delegati so se nato razkropili po odsekih.

Poslovanje skupščine DN je enako kakor po vseh parlamentarnih zastopstvih. Vsaka zadeva, ki naj skupščina o njej sklepa, se mora najprej obravnati v posebnem odseku. Ze po statutu DN je v to svrhu določenih šest komisij, ki so stalne in se avtomatično sestanejo ob vsakem skupščinskem zasedanju. Komisije se imenujejo kar po številkah: prva, druga, tretja itd. Prva komisija razpravlja o pravnih zadevah, ki so v zvezi z organizacijo in delovanjem Društva narodov. Druga komisija obravnava organizacijsko in tehnično stran delovanja DN; v njen delokrog spada na primer priprava raznih mednarodnih konferenc in ravno ta teden razpravlja o bodoči svetovni gospodarski konferenci. Tretja komisija je razorožitvena, vendar pa sedaj ne posluje, ker je njen delokrog prevzela svetovna razorožitvena konferenca. Četrta komisija skrbi za finančna Društva narodov; ona pregleduje letne računske zaključke in sestavlja nove proračune; njeno delo je bilo v prejšnjih časih kajpak lahko, letos pa je neprijetno in kočljivo, pa zato tudi kar noče naprej. Peta je komisija za socialna vprašanja, v kolikor niso pridržana Mednarodnemu uradu dela; nekaj let in letos zopet obravnava med drugim tudi problem opija, na katerem je zaradi Južne Srbije interesirana tudi naša država. Za javnost in tudi stvarno najvažnejša je šesta komisija, ki si jo odkazana vsa vprašanja političnega značaja; njene seje vzbujajo zato veliko zanimanje in potečejo marsikaj zelo napeto.

Poleg šestih stalnih komisij pa je še celavsta drugih odsekov in odborov. Pred vsem lahko skupščina DN za kako konkretno zadevo izvoli posebno komisijo. Stalne komisije si spet podelijo delo s tem, da se razdeli na več podkomisij, ki obdelajo in pripravijo za sklepanje vsaka svojo snov. Tudi svet DN ima več trajnih ali začasnih komitejev, ki so njegov posvetovalni organ in so sestavljeni iz strokovnjakov; najbolj znan je finančni komitej za študij gospodarskega položaja onih držav, ki so s posredovanjem Društva narodov dobile kako posojilo ali pa nanj reflektirajo. Končno poslušajo sedaj še nekateri odseki razorožitvene konference z nalogo, da pripravijo za konferenco potrebni material in po možnosti že tudi pozitivne predloge.

Ves ta aparat je tako kompliciran, da se človek težko spozna v nem. Vrki pa glavno delo Društva narodov, v kolikor je

pridržano skupščini in ga ne opravi kot urad že tajništvo samo. Ako ne gre za zadeve izrazito političnega značaja, kakršna je bila na primer večerajšnja manjšinska debata v šesti komisiji, je delo v komisijah in drugih odsekih res stvarno. V enaki meri kakor avtoriteta države, v katere imenu kdo govori, prihajata v komisijah do veljave osebna avtoriteta govornika ter njegovo poznavanje predmeta. Tehtno besedo imajo zato tudi eksperti raznih delegacij in pa strokovno uradništvo, ki ga k vsem sejam pošilja tajništvo DN. Posebno pa se smatra za znak osebnega priznanja, ko komisija določi tega ali onega delegata za glavnega referenta v plenarni skupščini, kakor je na primer politična komisija poverila našemu zunanjemu ministru referat o zadevi Iraka. Sploh se je dr. Jevtič aglino in vplivno udeleževal v vsem delu, dokler je bil v Ženevi. Pridobil si je ne le velike simpatije, marveč tudi velik ugled, kar na mednarodnem ženevskem forumu ni lahka stvar, posebno ako vpoštevamo, da je bil naš zunanji minister letos prvič šef jugoslovenske delegacije v Ženevi. Marljivo in uspešno se udeležuje v komisijah tudi vsi drugi člani naše delegacije, ki so na ta način okupirani dan za dnem; biti delegat na zasedanju Društva narodov ni prav nič zabavna stvar.

Zanimiva in poudčna je bila večeraj v politični komisiji razprava o narodnih manjšinah, o katere poteku so bili čitatelji obveščeni že s telefonskim poročilom. Jasno je bilo že od početka, da nemški delegaciji, ki je zahtevala to razpravo, ni šlo toliko za korist manjšin kakor za politično ekspanzijsko manjšinskega problema. Zaradi svoje nekdanje nasilne kolonizacije in germanizacije po vseh deželah, ki so bile pod vplivom nemškega imperializma, je danes, ko se je zrušila ta umetna stavba, po svetu menda res največ nemških narodnih manjšin. Ako izvajamo Italijo, pa se nemškimi manjšinam skoro povsod godi prav dobro, gotovo neprimerno bolje, kakor se je godilo Poljakom v predvojni Nemčiji. Kljub temu nemška delegacija leto za leto namčenja tudi v Ženevi manjšinski problem. Malo čí morda že gre za to, da bi izboljšala še itak dobri položaj nemških, skoro po vsej Evropi razkropljenih narodnih drobcev; glavni namen Nemčije pa je, prirediti čim več nepriklj vladam, ki jim v Berlinu niso naklonjeni, in škodovati njihovega ugledu v tujini in njihovi avtoriteti v domovini. V prvi vrsti je ta nemška otet naperjena seveda proti Poljski in je v tem pogledu samo en člen v protipoljski politiki obnovljenega nemškega imperializma.

Nemška nakana se je letos posrečila še manj kakor druga leta. Zastopniki slovenskih držav, Zaleski za Poljsko, Beneš za Českoslovaško in Fotić za Jugoslavo, so tako učinkovito opozorili na neiskrenost politike, ki deli narodne manjšine na privilegirane in na brezpravne, da se je nameravana nemška politična propaganda popolnoma izjalovila. Da bi ta vtil zabrisal, je nemški delegat baron Rosenberg v svojem drugem govoru izjavil, da je tudi Nemčija za raztegnitev mednarodne zaštite na vse manjšine. Pri tem se seveda ni ozri v italijanskega delegata, ki je sedel blizu njega, ta pa se je narekl, kakur da Rosenbergovi besedi ni slisal...

S. V.

Vremenski pregled

Ta teden smo dobili po dolgem, ves september trajajočem odkladanju pravo jesen, pa še prav hladno, s skrajno vlažnimi, oblačnimi in deževnimi dnevi, prav kakor se spodobi za naše kraje.

Za vse te vremenske »dobrote« se moramo zahvaliti veliki atlantski depresiji, ki je bila dospela že ob koncu prejšnjega tedna čez Severno morje ter se pomikala čez Skandinavino na vzhod. Njeno jedro je bilo v ponedeljek jutraj še nad Finsko, toda od njega je bila segla široka proga nizkega zračnega tlaka čez Baltičsko morje in čez Podunavje prav na Jadran in sploh Sredozemsko morje. To pa je kar nalašč situacija za močno deževje. Zakaj v zapadnem sektorju ogromne dolge depresije se podi hladni zračni tok iz severnih krajev na jug in jugovzhod ter se podirva pod topli in vlažni južni in južnovzhodni tok, ki sestavlja nekakšno vzhodno polovico depresije. Fronta med obema različnima toplima in različnima zračnima tokovima je potevala z depresijo vred proti vzhodu. V ponedeljek jutraj je potekala še čez vzhodne Alpe, a v teku popoldneva je šla čez naše kraje in takrat nas je zasedel vremenski preobrat. Med nali se je močno ohladilo, severni tok je pri nas zavil v loku na Jadransko morje; dobili smo burjo, ki je naslednje dni še nadalje slajljala naše ozračje. V naslednjih dneh je dolga depresija, ki je potevala od Finske proti srednjemu Uralu in se je v njenem zapadnem sektorju polarni zrak razvil malodane čez vso severno polovico Evrope, prinašajoč tudi že sneg in temperaturo okrog ničle. Stranska depresija je ostala nad Sredozemskim morjem s središčem nad Jadranom, ta je vlekla nase hladni zrak, ki se je bil razvil čez celinsko Evropo s severnega Atlantskega oceana in zato vendar še ni bil tako silno mrzel, a je vendarle prinesel temeljito ohlajitev, občutno tem bolj, ker je prišla takoj nenadoma in neposredno za poletno toplino septembrskih dni. Ne le pri nas, tudi v srednji Evropi, v Šveici in Franciji, so dobile gore v višjih legah sneg. Mrzli zrak je preplaval tudi večino Sredozemskega morja in tudi tjakaj, dasi nekaj dni kesneje nego pri nas, prinesel pričetek deževne jeseni. Samo južnovzhodni sredozemski predeli so ostali izven hladne poplave.

V drugi polovici tedna se je pojavila nad Atlantskim oceanom nova depresija in se podila naglo proti Evropi. V četrtek jutraj je bilo njeno jedro že vzhodno od Islandije, ob zaključku tedna je pod njenim vplivom že vsa severozapadna polovica in tudi mi smo v njenem vlačnem toplem sektorju; računati moramo tedaj za enkrat z zelo spremenljivim, zelo vlažnim in deževnim vremenom.

Nova nemška šolska ladja

Berlin, 8. oktobra. AA. Vodstvo nemške vojne mornarice je sklenilo zgraditi novo šolsko ladjo kot nadomestilo za »Niobee«, ki so je meseca julija v Baltiku potopila z 69 pomorskih kadeti. Nova ladja se bo prav tako imenovala »Niobee«.

Dva nogometna rezultata

Beograd, 8. oktobra. P. Ob skrajno slabem vremenu na razmnoženem terenu izmed budim naliom se je vršila danes na igrišču Jugoslavije mednarodna tekma med beograjsko Jugoslavo in budimpeštanskim profesionalnim nogometnim klubom III. okraj. Jugoslavija je nastopila s sedmimi rezervami, ker so njeni najboljši igralci v naši državni reprezentanci, ki nastopi jutri v Pragi proti Českoslovaški. Klubu tema pa je Jugoslavija zmagala silcer v pldnem razmerju 2:1 (2:0). Madžari so podal dokaj lepo igrro in se je zlasti odkloval vratar, ki je bil njihov najboljši mož. Madžarski gostje bodo jutri igrali proti BSK, ki bo prav tako igral večnoma z rezervami, ker je moral oddati svoje najboljše igralce v državno reprezentanco.

Dunaj, 8. oktobra. Današnja provensvena tekma med Austrijo in Libertas je z 2:2 (1:1) končala neodločeno.

Hmeljski trg

Zalec, 8. oktobra. Kljub zelo živahnemu povpraševanju po 16—22 Din, izbrano blago 23 Din in tudi če, je bilo prodanih le komaj dobrih deset stotov. Hmeljarji zahtevajo 25 Din. Položaj zanekr se izredno čvrst.

Zatec, 8. oktobra. Povpraševanje in prodanje izredno živahno. Cene 525 do 850 Kč, provrstno 900, posamezne izbrane partije pa so dosegle 1000 Kč.

Zatec, 8. oktobra. Ob koncu prejšnjega tedna je prišlo na žatekno ozemlju do zelo živahnega povpraševanja po provrstnem hmelju in hmelju dobrih kakovosti. Povpraševanje je doseglo svoj višek v nedeljo in ponedeljek, ko je bilo nakupljenih 3.000 stotov hmelja na deželi in v Zatecu. Pobudo za to tendenco so dale house cene v Nürnbergu, zlasti položaj noledavškega hmelja na trgu, ki je skoro do zadnjih stotov razprodan po cenah 200 mark za 50 kg. Tudi ostale dni prejšnjega tedna je bil promet zelo živahen. Vsakdanji promet je znašal 500 do 1.000 stotov. Cene se so gibale od 50 do 80 Kč. Kvalitete so se naglo dvignile, tako da so pri prvst tendenci plačevali 650 do 925 Kč za 50 kg. Kupovali so inozemski kupci, domači komisijonarji in domači pivovararji. Zaključna tendenca je bila zelo čvrsta. Tudi na drugih hmeljskih ozemljih se opaža živahno povpraševanje, zlasti v Ustelu, odkoder javljajo ceno 500 do 700 Javni markcijski urad v Zatecu je do petka registriral 24.825 stotov, skupno drslej 174.551 stotov letošnje letine.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Vreme bo spremenljivo, ponekod deževno. Mogoče je, da se mestoma tudi prehodno razvedri. Temperatura bo verjetno nekoliko porasla. — Današnja vremenska napoved za danes: V južnih Alpah večinoma oblačno, od časa do časa dež, toplo.

Naši kraji in ljudje

Odmevi balkanskih topov v Ljubljani

Spomini na zgodovinske dogodke pred 20 leti

Leto 1912. je ležalo kakor težka mora nad našimi pokrajinami. Ljubljana je stala osamljena proti deželam, kjer je divjala strahovlada deželnega glavarja dr. Sušteršiča, katerega vsegamogočnost je dosegala svoj višek. Že prejšnje leto smo pri mestnih volitvah le z veliko težavo po obupnem boju rešili slovensko napredno večino v ljubljanskem občinskem svetu, kjer je imela skupina župana dr. Ivana Tavčarja samo en večinski glas. Po novem volilnem redu je prišlo v mestni svet, ki je bil prej čisto slovenski, sedem Nemcev. Vsi smo čutili, kako so naperjene proti slovenski Ljubljani vse protinacionalne sile zato, ker si upa še kljubovati mogočnosti deželnega glavarja in njegove stranke. Takoj v začetku leta je bila podržavljena policija, ki je bila prej mestna. Videlo se je, da bo imela posledaj policija še drug namen, da ne bo skrbela samo za red in mir po mestu, ampak da bo zasledovala tudi naše državno čustvovanje, o katerem so začeli na Dunaju dvomiti.

Dočim je bila v nasprotnih vrstah vsaj na videz sloga in enotnost in je tudi vsa državna oblast stala na strani onih, ki so ob vsaki priliki poudarjali svojo avstrijsko zvestobo, je bilo v naprednih narodnih vrstah troje različnih smeri, ki so vsaka po svoje pojmovala naše narodno in gospodarsko vprašanje: bili so to »starini«, ostanki bivše »liberalne« stranke, ki so se oficijelno vodili našo napredno politiko, »mladinici«, ki so skušali uveljaviti svoje moderne socialne in gospodarske načrte, in najmlajši, ki so že slutili zarje Vidove in čutili odpor proti vsemu, kar se je dogajalo zadnje čase na naši zemlji. Verujoči v eno samo rešitev: to je bila jugoslovenska revolucionarna omladina, ki je stala pod vplivom Sušiča in Dalmacije, kjer je rasla prava zarota proti vsemu, kar je avstrijskega. Tudi gospodarska kriza je segala v neorganizirane napredne vrste, da je vlada povsod splošno pobitost, pesimizem, obup... Zdelo se je, da je položaj neizdržljiv in da je samo še vprašanje časa, kdaj se bo preko vse slovenske zemlje razprostrila črna tema, ko se bosta črno-rumena in belo-rumena zastava zgrnili nad slovensko trobojnico in bo vsak, ki je prisegel na slovensko svobodo, na lastni zemlji izgnanec in brezpravnik.

V te žalostne čase je padla Askercova smrt. Obupnost je bila že tako grozna, da so hoteli največjeje borca in glasnika slovenske svobodomiselnosti pokopati na tihem iz ljubljanskega bčnice. V zadnjem trenutku so napredna ljubljanska društva preprečila to narodno sramoto in poskrbela za dostojen pogreb velikega pesnika. Ob tem pogrebu se je pokazalo, da naša masa še ni tako mrtva in brezbržna, kakor se je zdelo, in da Ljubljana živi le pod neko težko hipnozo, katere bi se iznebila takoj, če bi zaslutila v svoji bližini kaj velikega, močnega, rešilnega. V revolucionarne ideje mladine, ki je šele nastajala, Ljubljana ni verovala. Časi so bili za to prenesni. Jukičev atentat na Čuvaja v Zagrebu se je preseljal kot čin eksaltiranega mladeniča. Pravaško-katoliški trilateralizem se je zdel nemogoč poskus našega nerazrešljivega vprašanja: premočna je bila nemška sila na naši severni meji, da bi pri tem rešili vso našo zemljo v objemu hrvatskega pravaštva... Tako smo malodušno gledali na vse, kar se je godilo pri nas in okoli nas... Malodušnost nas je delala še slabše in manjše. Manjkalo nam je tiste močne, velike edine rešilne ideje, ki tudi v najtežjih časih dviga duše z nadami v bodočnost. Take ideje še ni bilo v naši niti koli nas... Pač, v mladih dušah je že gorela, a ni imela še jasnih oblik in ni še postala veza širokih vrst... Brez take ideje narod živi v umiru, kar ne vidi nikjer rešilne poti...

V začetku jeseni so se začele širiti po časopisju čudne vesti o dogodkih na Balkanu. »Slovenski Narod« je že 13. septembra prinesel članek »Na pragu vojne na Balkanu«. Članek je napisal urednik Rasto Pustoslavšek, ki se je bil prav-

kar vrnil s potovanja po južnih deželah. Toda o takih stvareh smo že večkrat čitali. Balkan je nemirna dežela, Balkan je daleč... Ako pride do vojne s Turčijo, bodo osvobodjeni kristjani, ki trpe pod sedanjimi razmerami. Mi vsi to želimo — več? Kdo bi si drznil upati kaj več!

»Vojna je toliko, kakor sklenjena stvar,« je pisal »Slovenski Narod«, »in samo izredni dogodki jo lahko odložijo, nikoli pa absolutno preprečijo...« V prvi polovici meseca oktobra bodo kritični dnevi prve vrste in je z vso resnostjo treba računati z vojno nevarnostjo.

Take balkanske vesti so se takrat čitale brez posebne pozornosti. S švabsko kulturo navdahnjeni ljudje so bili neskončno vznešeni nad takimi, za nas brezpomembnimi dogodki. Večina se je sodilo, da vojne ne bo, kajti na Balkanu odločajo evropske velesile, ne pa Balkanci. V ostalem smo pa še leta 1897. videli, kaj zmoroje male balkanske države. Turčija je Grke zlahka premagala...

Dne 26. septembra je prinesel »Slovenski Narod« zopet črtico iz Sofije: »Ali bo vojna na Balkanu ali ne?«... Z vojno se pri nas računa kot s sklenjeno in popolnoma gotovo stvarjo — je pisal članek. »General Ficev je priznal, da izbruhne vojna na Balkanu v dobrih 14 dneh«... In že se pojavljajo prve vesti o armadah balkanskih držav, o generalih, načrtih, vse do potankosti, kakor da ni vse to nikaka skrivnost.

Dne 1. oktobra je stvar že resna. Tudi dunajske brzjavke oznanjajo vojno. Bolgarija in Srbija sta odredili splošno mobilizacijo... A te vesti vseeno še niso razburile slovenske Ljubljane, dasi so vsaj v starejših rodoljubnih krogih začeli vznemirjati spomini na leto 1875. In na junjske čine Črnogorcev. Toda mi živimo v modernih časih. Osebnih hrabrost ne odloča več, vse je čedno od modernega orožja. Kaj hočejo male države s svojo milico in zastarelim orožjem!... Nastali so dnevi negotovosti, posredovanj, dogovorov med velisilami, borba za »status quo«. Tudi Av-

Pridite vsi,
prijateljice in prijatelji dobre kave, na
brezplačno poskušnjo
kave HAG
najfineše zrnate kave brez kofeina
v ponedeljek, dne 10. t. m.
VIKTOR ŠOBER, Sv. Jakoba trg št. 4.
11920

Žužemberk pred 200 fotografskimi kamerami

Preteklo nedeljo so se vršili v gornji krški dolini in posebno okrog Žužemberka veliki jenski manevri naših fotomaterjev, ki so otvorili koncentrični ogenj na vabljive motive kar s treh strani. Ljubljane je vodil znani ljubljanski lastnik trgovine s fotografskimi potrebščinami g. Beno Gregorič, ki je povedel svoje strelce v 7 velikih avtobusih. Tej ekspediciji pa so se pridružili še člani litijskega Fotokluba in tudi novomeški fotomaterji. Tako velikega poseta ni še doživel Žužemberk, zato pa je bila nedelja praznik iskrenega bratstva. Sredi Žužemberka so bili gostje slavnostno pričakani od stoglavne množice domačinov z godbo na čelu, ikreno dobrodošlico pa je požel aglini žužemberški šolski upravitelj g. Mervar.

Da je vprav fotografsko oko najbolj poklicano za tujsko propagando, pokazujejo pestri in zanimivi posnetki, ki so jih ujeli na ploščo. Zbirka jih šteje 2000. »Jutro-

strija je posegla vmes kot — zaščitnica Turčije. Nemško dunajsko in graško časopisje je pokazalo takoj svojo protislovensko barvo. Ravno isto je budilo v slovenskih narodnih krogih tem večje navdušenje za slovenske Balkance. Članki v listih se množijo. Balkan je obrnil vso pozornost nase. Ne le pozornost. Navdušenje raste. Naenkrat se zdi, da gre za našo stvar, ker gre proti volji Avstrije. S tem dobiva balkanska vojna prvi pomen za nas. Slovenski listi, posebno »Slovenski Narod«, »Edinost« in »Dan« so polni navdušenja, ki sugestivno prehaja med množico... Vse čaka nestrno nadaljnjih dogodkov. Naposled zagrmijo prvi topovi na črni gori. 8. oktober... A pravijo, da je to samo obmejni boj. Druge bodo zadržali. Padle so Berane — javljajo brzjavci. Odpiramo balkanski zemljevid... Kje je to?... Z malimi črkami vidimo zaznamovan ta kraj na meji Črne gore... A, tam je to!... Plava, Gusinje... Stara črnogorska hrabrost žanje triumfe. Zavezniki male Srbije. Pravijo, da so Bolgari, ti slovenski Prusi, edini, ki pridejo v poštev. Ker to trdijo Nemci, bo že res...

Zanimanje za Balkan raste povsod, vse se oživlja, v obupno mrtvilo našega življenja prihaja nekaj novega, velikega, silnega... Balkanski topovi odmevajo po slovenski zemlji. »Jek od Balkana« je bil oznanjal Askerc. Ali ni v tem tudi nekaj našega? Kakor čez noč je raslo spoznanje... Ko so se te dni nato dvignile balkanske armade na pohod, se nam je že zdelo, da gre do naše vojske, šli smo v duhu z njimi, z njimi trpeli in zmagovali. »Narodni kavarni« so vse noči odmevale balkanske himne, prej takoj nezna-ne med nami...

Ljubljana bo dvajsetletnico balkanske vojne praznovala z veliko manifestacijo. Odboru, ki vodi vse priprave, predseduje narodni poslanec g. Rasto Pustoslavšek, zastopane pa so v njem po svojih delegatih vse pomembne narodne organizacije, tako Sokolstvo, Narodna odbrana, Strelske družine, rezervni oficirji, dobrovoljci, dalje Hubadca pevski župa, JUU, ženska društva in seveda tudi vojska. Odbor na svoji seji v petek zvečer določil v glavnih obrisih spored prireditve, ki naj bo velika po obsegu in vsebinsko poglobljena, da bo dostojna spomina na zmago vitni osvobodilni polet. Na predvečer obletnice kumanovske bitke, to je v soboto 22. t. m., bo šla po Ljubljani velikanska povorka z godbo, konjeniki in baklonosi. Pred magistratom bodo nagovori. Naslednji dan, v nedeljo dopoldne, pa bo akademija na Taboru. Sodelovali bodo godba in pevski zbori, dalje bo na sporedu kratek, jednat spominski govor, deklaracija, živa slika ali alegorija — v ostalem pa bo spored podrobno še določil. Ljubljanske manifestacije bo v svet ponesel radio, v katerem se bodo tudi sicer vrstila predavanja o pomenu balkanske vojne.

Jaz bi si tudi želela kaj takšnega! •
„Saj ni nov, samo oprala sem si ga, da je kakor nov!“ • Opran je samo? Ni mogoče! • „Vidite, jaz si tudi ne morem omisliti veliko novega. Zato perem vse svoje reči z Luxom. In vse je kakor novo, če perem

LUX

62 10-32

80-letnica gospe Svetčeve

Litija, 8. oktobra

Na dan 9. oktobra 1852 je zapisal litijski krojač Lovrenc Tura, po rodu Italijan iz južne Tirolske, v svojo vpisno knjigo »štraco«, ki je še shranjena med rodbin-

skimi spomini, da se mu je rodila hčerka Terezija, današnja jubilarica, vdova ustanoviteljica CMD, litijskega notarja Luke Svetca.

Častitljiva gospa Svetčeva rada pripoveduje marsikaj zanimivega iz svoje mladosti, čuva pa tudi zgodovinsko važne spomine svoje matere, ki je bila Ravnikarjeva in v sorodstvu s samim škofom Ravnikarjem iz Morav, po domače Kostrunovim. Rada pripoveduje tudi o svoji teti Johani Zagorčevi, ki je kot ena najbogatejših Litijank preživela štiri svoje zakonske druge ter naposled svoje premoženje razdelila svojim vnukinjam: gospej Svetčevi in njeni sestri, popularni majki Bevkovi, materi prosvetnega šefa v p. g. dr. Stanka Bevka, in stari materi g. dr. Stojana Bajca, znanega predavatelja ZKD.

Tereziji je smrt ugrabila očeta, ko ji je bilo komaj 13 let, nekaj let pozneje pa jo je vzela k sebi teta Johana. L. 1870. je prišel iz Idrije v Litijo notar Luka Svetec ter otvoril svojo pisarno v tetini hiši, kjer se je kmalu zaljubil v brhko Terezijo. Leta 1873. 9. februarja je bila sklenjena s tetinim dovoljenjem zakonska zveza med 20-letno Terezijo Turovo in 45-letnim notarjem Svetcem, ki je bil tedaj že ugleden narodni delavec.

Od zgodovinskih zaslug notarja Svetca za narod odpade precejšen delež tudi na njegovo življenjsko družico, ki mu je posebno vneto pomagala pri organizaciji CMD. Gospa Terezija je kot prva ženska sodelovala pri veliki skupščini CMD. Ko je dr. Tavčar na 4. veliki skupščini CMD v stari ljubljanski čitalnici sredi samih

moških zagledal gospo Svetčevno, je — kakor gospa Terezija rada pripoveduje — dejal v šal: »Kaj bodo zdaj tudi babe zra-ven?« — Monsignorju Tomu Zupanu pa se je baš tedaj porodila važna misel, da bi bilo dobro in koristno privabiti v CMD tudi narodno ženstvo. Ta misel je vodila k ustanovitvam samostojnih ženskih podružnic CMD.

Litijsko CMD, ki je med najstarejšimi, sta ustanovila gospod in gospa Svetec. Prvega predsednika, notarja Svetca, je po njegovi smrti nasledil zdravnik dr. Premrov, ki se je z dr. Oražmom kot zdravnik s srbsko armado udeležil balkanske vojne. Nekaj let sem pa že prvomestnica litijske CMD gospa Terezija in njena po-žrtvovalnost najboljši zgled vsem članom.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejša in najidealnejša odvajalno sredstvo.

Po vplomu v občinsko blagajno v Zagorju

Zagorje, 8. oktobra.

Poročali smo že o drznem vplomu v občinsko blagajno, kjer je bilo ugrabljenih blizu 20.000 dinarjev, ki jih je občina prejšnji dan prejela od TPD za brezposelni sklad. Vse Zagorje razmotriva okoliščine in ugiba o vplomcu, ki je gotovo težka riba, obložena z več sličnimi gredi.

Do občinske blagajne je prišel z vetrihi skozi vrata, in ker je vplamljal s »svinjsko nogov«, je delo prav lahko izvršil nemoten in brez vsakega ropota. Uradnik kriminalne policije g. Repše iz Ljubljane, je vzel nekaj prstnih odtisov, kakor pa kaže, je imel vlomilec rokavice, blagajno je navrtal in izrezal stransko desno steno dobrega četr metra v kvadrat ter razen hranilnih knjižic, ki so se mu zdele preveč, in nevažnih listin, pobral jurje, srebrno žensko uro, nož in ceneno tobaknico, zapuščino samomorilca Hribarja. Na dno se mu je pa streslo par kovancev. S škarjami je vplomil tudi v pisalno mizo, kjer ni dobil ničesar, v mizo tajnika pa le ni mogel, a tu bi bil dobil le nekaj drobiža. Sedlovi so vodili v Sokolski dom. Služkinja spi v podstrešju in ker je že stara, ni slisala posetnika, ki je razbrskal par predalov in odprl nekaj vrat ter odšel za vrtovi proti Hribovskemu bregom, kjer so našli iste sledove čevljev kakor v pisarni. Bajje je tudi svetil okoli hranilnice. To vse, da bi napravil vtis tuja. Ljudski glas pa cika v gotovo smer in ni izključeno, da ima prav.

Domače orožništvo, prav tako litijsko, je ukrenilo vse, da bo osumljenec v najkrajšem času na varnem. K sreči je občina proti vplomu zavarovana in ne bodo zaradi tega trpeli najpotrebnejši, brezposelni

VSAK NAROČNIK »JUTRA«
je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Dobro žarnico

se razlikuje po zunanosti le težko od slabe. Šele tekom uporabe se ugotovi, da da dovršena žarnica ob neznatnih stroških električnega toka enakomerno in močno razsvetljava, dočim izgublja slaba žarnica tudi pri večji porabi toka na svetlobi.

Nakup žarnice je vsled tega stvar zaupanja.

Zaupanje pa zamoremo imeti le v znano ime.

TUNGSRAM

je znano in zaupanja vredno ime.

Danes premiera in krstna predstava

Fallove operete

Ljubavnega čara, duhovite komike, petja in lepih slagerjev

NAGDA SCHNEIDER
FRITZ SCHULZ
v opereti

Krstenjenje 202
zgodba o zamenjanih materih

Nabavite si takoj vstopnice za današnjo premiero v predprodaji od 11. do pol 13. ure!

Najnovejši UFA zvočni tednik

Predstave ob 3., 5., 7/8 in 10/10.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Banovinska cesta Begunje-Sv. Vid dograjena

Begunje, 8. oktobra.

Dne 19. pr. m. se je vršila kolavdacija banovinske ceste Begunje-Sv. Vid, ki je bila s tem izročena v upravo sreskega cestnega odbora logaškega. Tako je izpolnjena stoletna želja, ki je bila glede prometnih zvez skrajno zanemarjena. Sv. Vid (848 m nadmorske višine) leži na razvodju ljubljanskega barja in cerkniške kotline, je tudi zelo lepa izletniška točka za turiste iz Ljubljane, ki prihajajo skozi iski Vintgar. Od Sv. Vida imajo sedaj najlepšo zvezo čez Begunje-Cerknico (izlet na Cerkniško jezero) na postajo Rakek, odnosno tudi čez Bloke v Loško dolino ali čez Grahovo v Cerknico. Ti kraji so zelo romantični in vabljivi. Nova cesta je torej poleg gospodarskega tudi turističnega pomena.

Odlok za zgradbo te pomembne ceste je podpisal bivši ban inž. Serbec dne 3. decembra 1929, odlok za prispevni sklad pa dne 25. marca 1930. Naj bo na tem mestu izre-

čena iskrena zahvala. Gradba ceste se je pričela aprila 1930 in končala oktobra 1931. Cesta, dolga 12.440 m, je s tehniškega stališča zares krasno delo in dela čast vodstvu gradbe gg. inž. Josipu Porenti in tehniku Venetu Vrhovcu. Gradbeni stroški znašajo skupno 4.166.974 Din in se krijejo takole: 1. dohodki rezijskega odbora 2458 Din, 2. prispevek v breme državnega proračuna 600.000 Din, 3. prispevek dravske banovine 1.782.258 Din, 4. prispevek sreskega cestnega odbora logaškega (Cerknica) 1.425.806 Din, 5. občina Sv. Vid 125% 222.782 Din, občina Begunje 75% 133.669 Din. K temu je pristeti še približno 120.000 Din, ki se imajo že izplačati za odkup sveta.

To velepomembno delo je torej sedaj končano. Iskrena želja našega okraja je, da se napravi še zveza te ceste od Hribljanove žage mimo Sv. Trojice na Ravniki (Bloke). Zadevna predela, načrti in drugo, so izgotovljena. Ta del ceste, dolg 6,5 km, bo tvoril zvezo s cestnim omrežjem proti Velikim Laščam in Ribnici. Pristojne činitelje si dovoljujemo opozoriti na važnost te ceste in jih prositi, da pripomorejo k zgradbi.

V pisarni Vodnikove družbe

Poučen pogovor o letošnjem delu in knjigah

Ljubljana, 8. oktobra. Ker novice po časopisih oznanjajo, da izidejo Vodnikove knjige že konec tega meseca, smo se potrudili v družbino pisarno, da izvedemo nekaj stvari, ki bodo našo širšo javnost gotovo zanimala. Družbina pisarna se nahaja še vedno v stisnjenih prostorih Delniške tiskarne.

»Kaj se še niste preselili?« je bilo naše prvo vprašanje, ko smo stopili v ozko kajbico, iz katere zleti vsako leto toliko tisoč lepih knjig med naš narod.

»Kam?« se je začudila gospa tajnica.

»V svoje prostore.«

»Teh pa še dolgo ne bo.«

»Pa so pravili...«

»Kaj so pravili?«

»Da boste zidali svojo palačo.«

»Ha, ha, to bi bilo res lepo. Pomislite: velika palača s krasnim pročeljem in na njej napis: Vodnikova družba. To bi bilo nekaj!«

»Gotovo! To bi bilo v ponos beli Ljubljani in slovenskemu narodu.«

»Mogoče, da bo enkrat stala taka palača, a ne še kmalu. Veseli bi bili, ko bi imeli vsaj večje svoje prostore. Sicer pa to ni glavna stvar.«

»Gotovo, da to ni glavna stvar, a važna je vendar le. Saj bi vsak Vodnikar z nekakim ponosom gledal palačo pred seboj in se zavedal, da je deloma tudi njegova last, odnosno, da je tudi njegov prispevek zapodan v tej palači.«

»Morebiti se bo našel mecen, ki nam bo pripomogel do take družbine hiše v bodočnosti. Ali mislite, da bi družba ne bila tega vredna? Le pojdite v Novi Sad ali druga jugoslovanska mesta, pa boste videli zadružbine, ki jasno govorijo, kako so si zlasti srbski trgovci in posestniki zagotovili večnost s svojimi darovi za narodne kulturne stvari in poskrbeli za svojo dušo s tem, da so postali narodni dobrotvorji.«

»To je res! Mi tako radi govorimo o svoji kulturnosti, a z mecenstvom je pri nas precej slabo. Sicer pa je bolje, da se na to ne zanašamo. Pri nas gradimo vse z drobnimi prispevki. Kamen na kamen palača. Zato še bolj s ponosom kažemo na to, kar imamo. Članstvo Vodnikove družbe tvori danes že lepo kulturno enoto.«

»Dovolite, da vprašam, ali je ta kulturna enota kaj prizadeta zaradi krize?«

»Mislim, da ni nobene organizacije, ki bi ostala nedotaknjena od tega, kar imenujemo krizo. A ravno z organizacijo se kriza premaguje. Vse kaže, da bo letos tudi pri nas tako. En zgled: neki poverjenik je hotel dokazati, da se da tudi v tem času številno članov pomožiti. Ta dokaz se mu je slijan posrečil. V njegovem okraju je le malo hiš brez Vodnikovih knjig. To je najbolj odgovor onim jamralcem, ki takoj obupajo in potem tožijo o krizi. Res je, da so letos po kmetih čudni časi, a z dobro voljo se da marsikaj doseči. Dosedanje številno naših članov ne zaostaja dosti za lanskimi, največ prijav pa dajo vsako leto zadnji tedni, ko poverjeniki zaključijo svoje delo. Ljudje take stvari tako radi odlašajo. Ravno zaradi tega imajo poverjeniki mnogo sitnosti.«

»Torej upate, da boste dosegli lansko število?«

»Upamo. Ako se naše nade ne bodo dočela izpolnile, ne bo sramota za nas. Treba je računati, da je n. pr. Amerika za sedaj popolnoma obubožala. Prejšnja leta je tudi ona dala nekaj članov. Delavski kraji so obubožani. Tam ne morejo naše družbe pričakovati posebnih uspehov. Na kmetih je trda za denar. Morda bomo malo nazadovali, a večina, upamo, da bo ostala nam zvesta. Naša glavna opora bi morala biti mesta in trgi. Tam se pogosto meče pri »krokih« denar lahkomejno na mizo, za kulturno družbo dati 20 Din pa je tako težko... Res je, da je s krizo prizadeta tudi naša inteligenca, pred vsem uradništvo a ravno v teh krogih je včasih premalo zanimanja za knjigo...«

»Ne pozabite, da nosi naše meščanstvo pretežni del kulturnega davka na svojih ramah.«

»Imate prav, vendar bi ravno naša mesta morala izkazovati večje število članov... Sicer pa počakajmo končnega uspeha. Ko knjige izidejo, je vsakomur žal, če se ni prigrabil za člana in poverjeniki imajo potem mnogo dela, da prigrabiijo za nudnike. In pisarna tudi, da jim postreže.«

»Kako da letos knjige tako zgodaj izidejo?«

»To je vprašanje! Vsako leto skrbi odbor, da bi bili s knjigami čim prej zunaj. Saj je v tem nastala med družbami nekaka konkurenca. Jaz mislim, da je najlepše, če izidejo knjige v novembru, tako da pridejo med narod nekako s prvim snegom. Saj je

to nekaj zimski dar. Drugi so drugega mnenja; čim prej, tem boljše. Vsako leto to ni mogoče: ali je zamuda z rokopisi, ali ovire v tiskarni, ali kaka druga zapreka. Letos smo imeli to srečo, da so bile knjige zgodaj gotove. Glede poljudno znanstvene knjige je bilo jasno, da moramo izdati še II. del Pupinove knjige. To je bila splošna zahvala članov. Lahko rečemo, da smo dali Slovencem eno najlepših vzgojnih knjig, ki se bo čitala še v poznih rodovih.«

»In naše povesti?«

»To je vsako leto najtežje vprašanje. Ko bi člani poznali delo odbora od te strani, bi drugače cenili književni dar, ki ga dajo za borih 20 Din. To ni majhno delo, preden leži četvero knjig lepo opremljenih pred nami... Kar se tiče povesti, so želje različne: eni žele zgodovinskih povesti, drugi iz sodobnega življenja, eni zanimivosti, drugi umetnosti... Kolikor glav, toliko želj. Mi bi radi vsem ustregli; a to ni mogoče. Veseli nas, če ugodimo večini. Dozdaj — moremo reči — je bilo članstvo še vsako leto v polni meri zadovoljno. Knjige Vodnikove družbe tvorijo že po naših hišah malo hišno biblioteko. Vse so čitanja vredne in pomenijo za vsako družino mal zklad... Letos je imela družba srečo, da je

95letna ženica pripravlja kurivo za zimo

Oselica, 7. oktobra.

Čeprav je naša občina hribovita in ljudje veliko trpe z obdelovanjem zemlje, vendar ob preprostem življenju dočaka mnogo naših občanov visoko starost. Prav lepo število jih je, ki nosijo že nad osem krčev, a so kljub temu še trdni in opravljajo vsakovrstna dela doma in na polju. Med

vsem je pa najstarejša vdova Barbara Peterneva, ki bo dopolnila letos 1. decembra 95 let. Še je zelo trdna in opravljiva, kakor kaže slika, tudi težja ročna dela znaša in seka drva. Dobro vidi, brez očal zašije obleko in skromno perilo, tudi še kuha. Duševno je bistra, le slissi bolj slabo. Nikdar ni hodila v šolo, vendar dobro pa-

dobila zgodaj dvoje rokoplsov, ki sta odgovarjala našim željam. Obe povesti se bosta čitali s pravim užitek. Bivk nas vodi zopet na Goriško in z nesrečnimi Aleksandrinkami v Egipt. »Tulipane pa na Westfalsko med tiste dobre naše ljudi, ki letos toliko mislimo nanje. Saj je naša domovina napolnila svet z izseljenci... Domovina živi v njih, zakaj bi jih pozabili mi!«

»Dobro, dobro! Saj je res... Da bi vas le vsi prav razumeli. Torej pravite, da izdete že pred koncem tega meseca?«

»Vse je pripravljeno. Pratika — ta naš vsakoletni ponos se že veže. O vseh svetih bomo že po naših hišah. Ne mislite, da je ekspedicija kakih 70.000 knjig lahka stvar. Takrat je pri nas največ dela. Podobno je kakor v panju, kadar celi roji čebel zapuščajo svoj stari dom. Ekspedicija traja skoraj ves mesec — do 1. decembra bomo letos opravili svoje delo in začno se pripravljati za novo leto. Tako deluje naš tih aparat...«

»Res, sicer se o vas malo slissi.«

»To je tako tiho kulturno delo, ki pri vsakem narodu polaga temelje bodočnosti. Kar ste omenili glede palače, bi bila vsaj to nekaka glasnejša reklama... Morda bodo znanjci tudi v tem pogledu bolj moderni — mi moremo reči o sebi samo, da izpolnjujemo svojo dolžnost, skrbimo za sedanjost in pripravljamo bodočnost.«

Želeči mnogo uspeha in sreče v teh zadnjih dneh, da bi številni Vodnikarjev zopet narastlo, smo zapuščali pisarno Vodnikove družbe.

zi nase in na snagu. Še nikdar ni bila stikana, to je njena prva fotografija. Ko jo je amater našel pri sekanju drv ter ji razodel, kaj bi rad, se je začudila: »Ja kar tako, ko sem zašila in imam tako slabo obleko?« Pa so ji obljubili, da bodo skušali zbrati toliko denarja, da ji bodo napravili še eno novo obleko, kar jo je silno razveselilo.

Kot žena delavca je morala vedno trdo delati in se ji nikoli ni dobro godilo. Vdova je že nad 30 let. Imela je več otrok, ki so pa že vsi pomrli. Živi ji več vnukov in pravnukov, ki se trudijo z delom svojih rok in so bolj v pomanjkanju. Ona sama se preživlja od milodarov dobrosternih ljudi ter male občinske podpore, ki je pa kaj skromna, kajti občino samo tarejo velika bremena, a dohodki so posebno v teh časih šaj pičli, poleg tega je ob državnih mejah, več, znaten del nekdanje velike občine Oselice je prišel pod Italijo.

Vzorna kmetijska prireditve v Krškem

Krško, 8. oktobra.

V medeljo dopoldne je bila na svačan način otvorjena v krški osnovni šoli velika kmetijska razstava za srez Krško, prirejena po inicijativni ministrstva za kmetijstvo, ki je v ta namen določilo tudi podporo 10.000 Din za nakup orodja, strojev itd., kar je ocenjevalna komisija prisodila razstavljalcom. Pri otvoritvi je bilo zbranih izredno veliko občinstva. Navzoče je pozdravil zastopnik sreskega načelnika dr. Tomsič, posebno še zastopnika kr. banske uprave inž. Sadarja, senatorja dr. Rajarja, ban. svetnika g. Pfeifferja, župana, vse razstavljalce in občinstvo. Poudaril je, da se razstava vrši v težkih prilikah gospodarske krize in po suši, kakršne ne pomnijo ljudje, da pa kljub temu napravljajo za izbranimi predmeti izredno lep vtis. Z željo, da bi razstava v polni meri dosegla svoj namen v prospah kmetijstva v srezu, je naprosil zastopnika banske uprave, da razstavo otvori.

Inž. Sadar je v lepem pozdravnem govoru izrazil zadovoljstvo nad zelo uspešno pri-

...iz krepkega borovega debela pridobivamo nesnago razkrajajoči terpentini, ki daje spojen s čistilno močjo ALBUS-mila idealno pralno sredstvo

ALBUS-terpentinovo-milo

z ALBUS-terpentinovim milom oprano perilo je zajet solnčni žarek. Vaše perilo se blesti v snežni belini in diši čudovito. ALBUS-terpentinovo milo je idealno pralno sredstvo.

reditvijo. Z željo, da bi tukajšnji srez imel od prireditve vse koristi, ki so jih želeli oni, ki so prireditve omogočili, v korist skupnega narodnega gospodarstva, je otvoril razstavo. Z velikim navdušenjem so bile potem sprejete in odposlane pozdravne in vdanostne brzojavke. Nj. Vel. kralju Aleksandru, ministru za kmetijstvo in g. banu. Zatem je sreski kmetijski referent gospod. Gabrijel Ambrož dal še potrebna pojasnila glede razstavljenih predmetov in prečital imena nagradencev, ki jim je ocenjevalna komisija prisodila nagrade.

Razstavo, ki je bila nameščena v pritličnih šolskih sobah in hodnikih osnovne šole, je v teku dopoldneva naravnost oblegala ogromna množica ljudstva, ki se ni mogla dovolj načuditi lepim predmetom in učinkoviti porazdelitvi posameznih skupin. Prostori so bili urejeni v sadjarski, vrtnarski, poljedelski, vinogradniški in čebelarški oddelek. Posebnost so bili seveda razstavljeni poljski predmeti, prizadeti po letošnji katastrofalni suši. Da je bilo razstavljenega toliko materiala, gre predvsem pohvala in priznanje strokovnjaku g. Ambrožu, ki je znal vzbuditi pravo zanimanje, nadalje agilenemu odboru, ki je ogromno delo dovršil v najlepši slogi v splošno zadovoljnost in vsem razstavljalcem, ki so z zbiranjem pred-

metov omogočili in doprinesli velik delež k lepemu skupnemu uspehu. V vseh treh dneh je bilo zanimanje za razstavo izredno veliko, poset pa tudi uprav neprisrčakovan. Razstavo so posetili mnogi odličniki tudi iz Ljubljane in Zagreba. Po splošnem priznanju je na vse napravila izredno lep vtis in so se vsi o njej izražali zelo pohvalno.

Prepričani smo, da je razstava mnogo pripomogla tukajšnjim kmetovalcem do boljše spoznavanja stvari in do posnemanja vsega dobrega na lastnem posestvu v korist skupnega narodnega gospodarstva.

Dr. Zdenka Tominšek

Specijalistka za kožne in spolne bolezni. Kozmetika

Ordinira sedaj zopet od 9½—12. dop. in od 3.—5. pop.

Ljubljana,

Ciril-Metodova ulica 16/I (za gimnazijo na Poljanah)

Svežo, čisto polt

in bele, mehke roke dobiš z redno uporabo

NIVEA-CREME

Obraz in roke dobe svežo, negovano polt. Če liš nadržete in na lahko masirate redno zvečer in predno se podate na prosto z Nivea-creme. Nivea-creme nadomešča potom eucerita maščobo kože, ki se je izgubila in hrani ter jača na ta način tkivo, aktivira delovanje celic, tako da postane koža zopet čista, mehka, gladka in mladostno sveža.

Nivea-creme: Din 5.00 — 22.00

Lučosl. P. BEIERSDORF & CO. d. a. o. l. MARIBOR

Gregorčičeva ul. 24

Vladimir Levstik:

Jakov salač

Salač! Ne vem, ali utripa ob bistrj Savinji kako moško srce, ki ne bi zarajalo ob tej besedi. Salač, za naglasom na zadnjem zlogu: ponovi to trikrat in mi povej iz naše favne bolj mogočno in razbudiš, po bolj nezasišanih pustolovčinah dišeče ime! Sulec... pha! Sulec je naravoslovna oznaka, predmet za ribiške rekorde, postno meso za požeruhe donavskega obrečja; salač pa je beseda, kakor da bi rekel »maže; beseda, da bi kar copral z njo; beseda, v kateri odmeva nekaj bajeslovne-ga. Kar je v skalnih višinah korozor, to je v mokrih globinah salač. Imejte Posavci sulec kolikor hočete, Savinjsčani imamo salače in bomo, če Bog da, prej ali slej tudi znanstveno dokazali, da naš salač ni navaden sulec, ampak posebna, v vsakem pogledu imenitnejša žival.

Vprašanje je le, če bo naš učenj riboslovec, ako se brž ne rodi, še utegnil izreči svojo sodbo na podlagi živih zastopnikov salačjega rodu. Zakaj salačev je v Savinji vsako leto manj; ne samo zato, ker jih lovijo, ta s pravico in na sportno pravičen način, oni skrivaj, v varstvu žuborečih savinjskih noči in zvednjih jutrnih mrakov, s pripomočki, ki jih str Isaac Walton ne bi odobril — ampak tudi zato, ker je salač divja zver, in ker se vsaka divja zver umira civilizaciji in v jalovem boju s to grehoto zoper Boga in naravo konec koncev izumre. Salačev zlati čas so minili; bilj so tisti, ko Savinja še ni bila vključena v bedasto vzporedje regulacijskih škarp; časi, ko je vsaj po dvakrat na leto besna prirojela z gora, razkvala svoje buče vode po dolini, se za-

jedala v bregove, dolba globoke tolmune, valila skale in drevesa in ustvarjala nekateri težko dostopen zaklon.

Zdaj takih zakonov ni več mnogo; narasla reka dere svojo pot naravnost in ob suši makone usahne, tako da je redkokje ne prebreds. Le pod jezovi so še zelene globine, kjer leto in dan ne zmanjka kipečih pen in kjer imajo veliki, stari salači v labirintih lesenih kašt varno zavetje. Okoli teh jezov se pleto skrivnostne bajke, polne pohlepne ribiške strasti. Kakor je neogibno, da sedi na vsakem prestolu cesar, tako je pripravevalcem in poslušalcem teh bajk pribita realnica, da živi pod vsakim jezo velik salač; in kakor je vsak cesar, če ga gledaš izpod njegovega prestola, največji in najmogočnejši na vsem svetu, tako je vsak salač, če ga opazuješ iznad njegovega tolmuna, največji in najmogočnejši v vsej Savinji. Naši žagarji, mlinarji, ribiči in drugi sebični in nesebični poroki so v tem osiru podobni pisateljem šolskih zgodovinj, ki velikodušno pridodajajo vrlinam domačih vladarjev; in zatorej, o lekalce romance, ako ti kje ob Savinji reko, da kraljuje pod njihovim jezo salač, ki tehta dvajset kil, odbij mu jih s mirno dušo deset!

Pod veliko žago v... oni izmed spodnjih vasi gornje Savinjske doline, je pa do lanskega leta res živel salač, kakršnih ni več mnogo v Savinji. Ljudje, ki so ob ranih jutrih in poznih večerih kdaj pa kdaj videvali njegovo hajduško telo, kako se je nalik klenemu, bakrasto otenjenemu blisku metalo iz pene, so trdili, da mora imeti vsake osem in dvajset kil. Njegova slava se je glasno in tiho širila po dolini, in med celjskimi ribiči ni bilo niti enega, ki mu ne bi bil stregel po živje-

Prijatelj Stane z Jakovim salačem

nju. Nešteto kapičev in pliskurjev je bilo še izdihnilo v ta namen, in skalno dno pod jezo je bilo kar posejano z zapetimi trniki in blestivkami; a pravilni salač se je počutil vsako leto bolje in je od pomladi do pomladi rasel s starostjo in modrostjo; in kdorkoli ga je bil že šel loviti, se je zaklinjal, da trnik za tega prekanjenca še ni skoval in tudi nikoli ne bo.

Realnica je bila pa ta, da je imel *saki salač angela varuha v osebi žagarja Jaka, ki bi ga bil sam rad ujel. Jaka sicer ni imel pravice; imel je pa zato tem več tiste zakrknjene ribiške vztrajnosti, ki za nič ne odneha. Odkar ga je bil zapazil, je prežal nanj z ostrmi, mu nastavljal nočne trnike in se celo pri kopanju potapljal in ga iskal pod kaštami, da bi ga z golimi rokami zadavil; pri takih prilikah se mu je nekajkrat res posrečilo, da ga je v drhtečji ali poštalal za rep. To je bilo pa tudi vse zadoščenje vrliga Jaka. Zakaj, kakor je bil Jaka zvit, tako je bil salač prevejan; poznala sta drug drugega kakor blajtar in thiotapec, in salač bi bil še pečen razločil Jakov trnik od kateregaoli trnika na svetu. In ker Jaka sam ni mogel prelistati salača, se je bil na skrščen jav gažljan duše zarotil, da ga tudi noben celjan ne sme. Če je v nedeljo jutrat le kolikčak dišalo po ribičih, je še v somraku z drogom bežal v salačeva skrivališča, da bi ga posvaril; tolmun pod jezo je bil zmerom tako poln »naplavljenih« storov in vej, ki so hudobno stregle na trnike, da so se ljudje kač čudili, odkod se jemlje ta navlaka; in razen tega je imel Jaka velikega psa, lisastega Kastorja, ki se je neznansko rad kopal v globokem tolmunu in tolj drzno skakal

vanj, kjer je najhuje vrel, da take ljubezni do vode ne najdeš zlepa pri psu, ki je spočet in rojen po naravni poti. In kolikorkrat je obstal pod jezo ribič in zavihnil palico, da bi vrgel mastnega kapa v hrumeč in grgrajoči tolmun, je pridni Kastor tudi brez Jaka vedel, kaj mu je storiti...

Lani se je pa zgodilo, da se je moj prijatelj Stane, vnet častilec svetega Petra, naveličal lipanov in postvri ter sklenil poizkusiti svojo ribiško srečo pri salačih. Kupil si je metalno palico, si naročil aluminijasto skalescec, veliko kakor mlinsko kolo, in navil nanj šestdeset metrov svilenih vrvice tiste kakovosti, ki jo je nedaj turški sultan pošiljal svojim najdebelejšim pašetom in vezirjem. In kakor slavni kranjski Janez, ki je prišel na Dunaj v soldate, pa ni pogledal nobene Micike, ampak je kar takoj zapčel oči v samo svetlo cesarico Marijo Terezijo, tako si je tudi prijatelj Stane izbral za prvo žrtve prav *sakega salača. Neko jesensko nedeljo jutraj je skočil malo pod žago iz avtobusa in s tal čez dve minuti ves zasopel ob vodi.

Stari Jaka je kadil pipo in ga potuhnjeno opazoval.

»Ali je še notri?« ga je okliknil Stane, ko je med bučanjem vode nastavljal palico za lučaj.

»I, mende žle se je odrezal Jaka. «K' ga bo pa spravil van?« Še nobeden ga ni, pa ga tud vi na bote.«

»Kaj stavilav se je zavpil Stane, nedolžno prepričan o lahki zmagi.

Jaku je bilo že na jeziku, da bi rekel »da Stefanaz, a pomislil je, da se glede na izid, ki ga je pričakoval, ne sme izdati. Zato je rajši nejeverno skremžil obraz, se

Jutri vam lahko še ustrežemo

v torek menda ne več, ker bodo srečke državne razredne loterije skoraj gotovo že jutri razprodane.

Dobijo se samo še v

Zadružni hranilnici r. z. z o. z.
na Sv. Petra cesti št. 19.

Domače vesti

• Delavstvu, nameščenstvu in ostalemu prebivalstvu Kranja in okolice. Danes vsi na prvi javni shod Narodno - strokovne zveze, ki se vrši ob pol 10. uri dopoldne v dvorani Narodnega doma. Govorijo predsednik NSZ g. Rudolf Juvan in narodna poslanka gg. dr. Stane Rape in Ivan Lander. Vsi trije govorniki bodo poročali o važnih aktualnih vprašanjih. Vsi do zadnjega na shod!

• Osebnosti s pošte. Premišljeni so: Olga Mozer iz Ljubljane 4 k pošti in telegrafu Bled 2, Marija Globočnik iz Ribnice na Dolenjskem k pošti in telegrafu Ljubljana 1 ter Ivan Jamnik in Karel Hribnik iz Maribora 2 k pošti in telegrafu Maribor 1. Uradnica Marija Štebe iz Maribora je bila upokojena.

NOVOSTI

za jesen — angleško, češko in domače suknjo ter modno blago za damsko in moška oblačila priporoča in Vas vabi na ogled specijalna trgovina suknja

NOVAK — LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 15
(nasproti nunski cerkvi)

• Vojaške vesti. S kraljevim ukazom so imenovani: pehotni podpolkovnik Miroslav Petelin za komandanta 3. bataljona 3. pehotnega polka kralja Aleksandra; pehotni podpolkovnik Ivan Božić za komandanta 4. bataljona 45. pehotnega polka; major Marij Zlobec za komandanta 2. bataljona 48. pehotnega polka; intendant podpolkovnik Fred Zorati za vršilca dolžnosti načelnika intendanture pomorskega arzenala. Upokojeni pa so: artiljerijski kapetan 1. razreda Pavel Zlobec, žandarmerijski poročnik Viktor Lavš, pehotni poročnik Martin Rebolj in pehotni podporočnik Jozefus Birtič.

• Spomeniki Petru Njegošu v Beogradu. Med Črnogorci, nastanjenimi v Beogradu, se je pričela akcija za zbiranje prispevkov za spomenik pesniku Petru Petroviču Njegošu v Beogradu. Sestavljen je v tovrstni odbor, kateremu je na čelu metropolit Dožić. Odbor bo v bližnjih dneh izdal proglas za zbiranje prispevkov.

Zvočni kino IDEAL

Danes velesenzacija!

Harry Piel

v svoji mojstrovini drznih pustolovščin

Človek z neba

Piel kot letalec uporablja padobran!
Borba z zločinci. Ljubene in zmaga!

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9.

počeljal po glavi, zamišljeno izpljunil zverco, ki mu je bila prišla v usta, iztrkal pipo in se zadovoljil s preprosto dvoumnim odgovorom:

«Či bo parjev, bo parjev, čí nja, pa nja.» In duša se mu je nasmehnila, ko je gledal na jezno zvestega Kastorja, veselo majajočega z repom...

Stanetova vrstica je zaživljala skozi obročke, in obtoženi, od trnkih sršči kapljice lokoma zletel v kipeči kotel.

Zakaj je prsih, in ribiško srce mu je zaigralo v prsih.

A komaj mu je zaigralo srce, je že došel v želostni grozi. Mrzla zona za obilja, podobno, kakor obilje trubadurja, če mu v sredo strastne podoknice zakruli pisane prase.

Zakaj, po curku, ki dere čez rake v tolmun — čí nad krajem, kamor je bil vrgel vabo — se je na kosmatih zadnjici prijel Kastor in — čof! — štrunknil v grgrajočo vodo!

«Z Bogom!» je zastokal prepadeni Staneta. Od Solčave do Zidanega mostu ga ni luskinastega butca, ki bi zdajle še zagrabil... Tak tega sem se veselil! Zaradi te satanske pare naj gre salač po vodi!

Zakaj je, da so se kašte stresle. Kastor je zaplaval proti bregu, boreč se z vrtinco, ki ga je odnašal nazaj. Zadač nek se je razgledal žagar Jaka; od njegovem grhotu se je polotila Staneta besna razkačenost. Kakor neumen je jel navijati vrvice. In tedaj —

Dogodki so se toli hitro vrstili, da jih Stane še danes ne more spraviti v red. Trdi pa, da je bilo približno takole:

Kastor je plaval, Stane je navijal, kakor da bi mu šlo za življenje. Bolj ko je navijal, bolj se mu je zdelo, da ga kosma-

• Izpit diplomiranih inženjerjev. »Službene novine« objavljajo v predvečerni številki pravilnik o polaganju državnega strokovnega izpita diplomiranih inženjerjev gradbene, elektrotehnične in brodske stroke ter arhitektov.

• Nova zdravniška. Kr. banska uprava razglasa, da sta dne 24. septembra vpisana v imenik Zdravniške zbornice za dravsko banovino dr. Amalija Šimec, solška zdravnica v Ljubljani, in dr. Alfred Fischer, zasebni zdravnik v Žalcu.

• Službeni list dravske banovine objavlja v 80. letišnji številki: Uredbo o izpizembi in dopolnitvi uredbe v ureditvi kazenskih zakonov; pravilnik za nabavo belničnega inventarja pri vseh bolnicah in socialno - zdravstvenih ustanovah in o ravnanju z njim; popolnitev razpisa o predložitvi dokazov prijavljenega in plačane davka, ko se zahtevajo carinske udobnosti ter carinski postopek za opravljanje shranitvenih ekspedicij blaga.

• Beograjski odvratniki so uvedli akcijo, naj odvratniška zbornica pri vladi izposluje, da bo prepovedala izvrševanje cilniške prakse vsem onim pravnikom, ki kot bivši državni uradniki uživajo pokojnino. S tako uredbo bi bilo prizadetih večje število upokojenih sodnikov, ki izvršujejo sedaj odvratniško prakso, odnosno prakso kazenskih zagovornikov.

• Klub koroških Slovencev v Ljubljani in njegovi pododbori v Mariboru, Celju in na Jesenicah vabijo na naslednje svoje prireditve: Danes ob 14. uri: na Prevaljah v osnovni šoli sestanek članstva iz prevaljskega in slovenjegrajskega sreza. Poročajo zastopniki: Osrednjega odbora iz Ljubljane. Ustanovitve novega pododborja s sedežem v Prevaljah. — V soboto 15. t. m. ob 20. uri: Koroški večer v dvorani hotela Evropa v Celju. — V nedeljo 16. t. m. ob 9. u. redna letna skupščina Kluba koroških Slovencev v dvorani hotela Evropa v Celju. Pred skupščino ob 8. maša v opatijski cerkvi v Celju za umrle koroške voditelje in za junake, padle v bojih za naš Korotan. (Bere pred. rojak dr. Janko Arnež). Po skupščini skupen izlet v celjsko okolico. — Za udeležence celjskih prireditev velja polovična vožnja. Udeležencev kupijo na domači postaji; clo vozovnic, ki velja s potrdilom kluba, da so se skupščine udeležili, za brezplačni povratek iz Celja. Zato opozarjamo udeležence, da svojih vozovnic v Celju ne oddajo. Izkaznice o udeležbi se bodo izdajale v dvorani, kjer se bo vršila skupščina. Te prireditve naj bodo resne manifestacije, da svojih rojakov na Koroškem ne bomo nikoli pozabili in zapustili.

• Zborje VIII. letnik, št. 4. List ureja Zorko Prelovac, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. I. Glasbeni del. Z. Prelovac: »Sedem si rož porezala mla (moški zbor)«, S. Šantel: »Trajno gorje« (moški zbor); dr. G. Ploj: »Ah srce« (mešani zbor). — Številki je solosove prispeval urednik s svojo pesmico »Tožba«. — II. Književni del: I. Peruzzi: Jesenska. Članek o ljubljanski Glasbeni Matici. L. Puš: Naša pesem in gramofonske plošče. Naši skladatelji. Prvi slovenski glasbeni festival. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnštva. Književno prilogo krasita silni mojst. Matja Hubada z zastavo Glasbene Matice in praporščakom T. Petrovičem ter pevovod. je Hubadove župe JPS Zorka Prelovca, ko dirigira skupne zbor. Pevke in pevci, pevsko društva in pev. zbori! Naročite se

Izbirnih pljač in prigrizkov, slaščice in še raznih oblikov, ogromna, največja izbira pri Slamiču le se servira.

11879

ZELO OKUSNO, VEDNO SVEŽE IN CENENO!

Zendviti, bora d'ouvert, južine, vino, pivo, likerji, elakske itd. Aranžirani za čajanke, godovanje in domače zabave. — Automatični buffet R10, Selenburgova ulica št. 4. — Telefon 23-63. 1894

na »Zborec«, dosedanjim naročniki pa poravnajte zaostalo naročnino. Uprava »Zborec«. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani.

• Smrt zaradi nepredvidnega ravnanja z orožjem. V Brezovico v Medmuriu se je nedavno vrnil iz Francije 20-letni delavec Josip Bedrnjak. Seboj je prinesel tudi revolver. Ko je predvečernim v družbi s svojim starejšim bratom pregledoval orožje, se je revolver nenadoma sprožil in krogla je zadela Josipa v trebuh. Ranjenca so takoj odpeljali v bolnico, a je umrl že na potu zaradi velike izgube krvi.

• Dekle na dnu morja. V Vrbovski na otoku Hvaru je pred tedni izginila brez sledu mladenka Marga Beretova. Domnevalo se je, da se je Marga vrgla v morje in se je v tej smeri tudi vršilo izsledovanje. Predvečernim so ribiči iz globine 40 metrov potegnili žensko kito, ki je podobna oni izginule devojke. Dekle je bilo v drugem stanju in je njen ljubimec iskal ljubavno razmerje z neko drugo dekle. Zaradi preiskave so arhitali fanta in njegovo novo ljubimko.

• Nazarenci pod ključem. Žandarmerijska postaja v Kupinu pri Novem Sadu je prišla na sled nazarenski družbi, ki je zbirala pristaje. Proti 57 Nazarencem je uvedeno kazensko postopanje ter so vsi izročeni okrožnemu sodišču v Novem Sadu.

• Nezgode na progi Sarajevo - Užice. V vzhodnem delu dravske banovine so pretekli petek vladala velika neurja. Zaradi močnega deževja je poplavljen velik del železniške proge Sarajevo - Višegrad, in je na mnogih krajih zaradi plazov zatrpala proga. Med postajama Banje Stijele in Renovce je ogromen plaz zasul železniško progo tako, da se je železniški promet moral popolnoma ustaviti.

• Tifuz v Subotici. V Subotici so se v zadnjih dneh pojavili novi primeri otroške tifusne. V zadnjih šestih dneh je bilo prijavljenih 17 novih primerov tifusa, med temi več smrtnih primerov.

Popolno jamstvo

za dober material, skrbno obdelovanje, moderno obliko, udobnost, trpežnost in ceneno nudijo **PEKO ČEVLAJ**.

• Tatinski potepuh. V okolici Kozjega se je te dni potepal neki 40-leten možič, ki je izrazil odsojnost domačih pri posestnici Franciški Leskovskovi v Podpeči. Ti so bili namreč takrat zunaj na polju in je imel potepuh lahko delo. Vdri je v hišo in ukradel iz nezaklenjene skrinje nekaj čez 2300 Din gotovine, nakar jo je jadrno odkuril. Kakor pripovedujejo ljudje, je krenil v smeri proti Sevnici. Drznega tatu, ki se je izdaljil ponekod za pletarja, zasledujejo orožniki.

• Pedeset pitalih bikov v planu. Sredi Belovarja, v hlevu gostilne »Krunac« je nastal požar. Na podu je bila velika množina sena in slame, zato se je požar naglo širil in je v najkrajšem času bil ves hlev v planu. Ker je bil sejmski dan, se je v hlevu nahajalo približno 50 pitalih bikov, ki so bili nakupljeni za Malto. Plan je dosegel tudi več bikov, ki so v paniknem strahu začeli tuliti in divjati, tako da je bilo gašenje zelo oteženo. Ker je obstajala smrtna nevarnost za reševalce. Večino bikov so vendar rešili iz gorečega hleva, enajst bikov pa je zadobil hude opekline, tako da so jih morali takoj poklati. Gostilničar in italijanski trgovci z živino imata obutno škodo. Hlev pa je bil zavarovan proti požaru.

• Svojim blagopokojnim boste postavili nagroben spomenik, ogledate si zato trajno razstavo nagrobnikov najnovejših oblik, dalje skice in album izvršenih spomenikov pri znani najcenejši in najboljši dobavitelji spomenikov kamnoseko-kiparski tvrdki FRANKUNOVAR, pokopališče Sr. Križ, Ljubljana, telefon 27-87.

Kino Ljubljanski Dvor

Danes ob 3., pol 5., pol 8. in 9. zvečer

BOMBA SMEHA!

Harold Lloyd kot

JUNAK

Najnižje cene: Din 2.—, 4.— in 6.—!

začelo divjati kakor kak morskí som v najlepših možkih letih... Salač je bil moj!

Prav za prav še ni bil čisto njegov. »Salač« je bil star junak in je besno branil svoje razbojniško življenje. Pol ure sta se borila, in sivila vrvice je pela kakor struna, in vitka šeststoročnega bambusovka se je krivila v obupen lok, preden je kralj tolmuna legel na stran in v znak predaje pokazal nedotaknjeno belino svojega života.

Noben zgodovinar ni zapomnil krčev jeze in nevoščljivosti, ki so med tem bojem lomili Jakovo srce. A kar je res, je res: nazadnje je zmaga v starem prekanjenem plemeniti ribiški strast, tako da je kriče skočil k Stanetu in mu pomagal spraviti salača na prod.

V proslavo velikega dogodka sta šla pod na liter starine, ki se je v rokah brhke Malke še mnogokrat prazen vrnil v klet. Vsa vas se je zbrala in obdovajala Staneto ribiški plen. Salač je tehtal neiztrležen natanko štirinajst kil, in to je po naši savinjski računici, na suhem toliko kakor v vodi osem in dvajset.

Dajte, dajte, so kimali stari možje. »Tajga pa ži dovz ni nobena njeva.« In so prisadili k mizi in z globokim, pravičnim plačanjem v obeh pravočevalih slavne zgodbe o ribiških dejanjih in mogočnih savinjskih salačih...

Restavracija in kavarna

„TRATNIK“

11906

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25,
nudi zajtrk za . . . Din 5.—
in pečeno črno kavo za . . . Din 3.—

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk, Idol, Chypre so najboljše za negovanje lica.

829

• Boljše je preprečiti kakor pa lečiti. V jeseni, v hladnih in deževnih dneh je deca posebno v nevarnosti pred različnimi infekcijami. Ker mnogo škodljivih kili prihaja v telo skozi usta, je treba skrbeti, da se take kili takoj uničijo. Ker deca ne zna grgrati, naj se ji dajejo sredstva, ki se razvijajo brez težav in so prijetnega okusa ter popolnoma neškodljiva. Tako idealno sredstvo so Panflavin pastile.

• Vsaka dobro oblečena dama nosi stekleno od Adele Besednik, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

• Obleke in klobuke kemično čistil, barva, plišra in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

• G. Julij Batetto bo po več kot dve letnem predsedništvu nastopil na koncertnem odru v ponedeljek 10. t. m. v Philharmonični dvorani. Ta večer priredi Kraljevni odbor Rdečega križa koncert na korist šolskemu zobnemu ambulatoriju v Ljubljani. Batetto nam zapoje par izredno lepih samospevov iz naše literature. Znano so njegove odlične pevске vrline. Vsek njegov koncertni nastop je dogodek in užitek. Poleg njega nastopi najmlajša ljubejša članica naše opere ga. Gjunge-nac - Gavella. Zapela bo med drugim Lajlovo »Beguško« ob zibelki, samospev, ki ga pristojevalo med najlepše bisere naše, razmeroma bogate samospevne literature. Ponovno se bo uveljavil ta večer tudi naš godalni kvartet: Pfeifer, Stančič, Šušteršič, Bajde. Zaigral nam bo Borodinov godalni kvartet v g.duru. Oba zgoraj navedena umetnika spremlja pri klavirju g. Niko Stritof. Občinstvo vabimo, da zasede ta večer koncertno dvorano. Poleg vsakega umetniškega užitka bo prispevalo tudi k ustanovitvi zobnega ambulatorija. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

• Društvo »Tabor« prosi vse, ki so prejeli prošnjo za prostovoljne prispevke v obliki podpore ali posojila, da pošljejo namenjeno po možnosti čim prej. Društvo je sicer že zbralo toliko sredstev v denarju oz. v naravi, da je moglo pričeti z gradbo prenočišča, želi pa, da bi bilo dovršeno že pred zimo, ker je potreba z vsakim dnem večja. Obenem se društvo obrača do vseh, ki jim je usoda naših brezdomcev pri srcu, s prošnjo, da prislobojo društvu na pomoč. Eventuelne prispevke je poslati na naslov društva, Ljubljana, poštni predal 398, oz. po poštni položnici št. 16068, za kar se društvo vnaprej najtopleje zahvaljuje.

• Danes zadnjikrat film »Goethe« v Elitnem kinu Matic. Danes ob 11. dopredvaja ZKD film, ki je nekaka posvetevalna spominu stoletnice smrti velikega pesnika in genija W. Goetheja. Film nam predločuje v markantnih, glavnih črtah pesnikovo življenje, njegovo mladost in njegova večja dela. Zanimivi in izredno poučni film pripravljamo vsakomur v ogled. Kot predspored se predvaja še dva lepa, kolorirana kulturna filma iz kraljestva živlsta.

• Nov film v Elitnem kinu Matic. Priredbenje 202. se imenuje »Opereta«, katero bo predvaja danes v premieri Elitni kino Matic. Ta film, v katerem bomo po dolgem času zopet videli Magdo Schneiderjevo in kot njenega partnerja vedno veselo Fritza Schuitza, se predvaja v Ljubljani prvič v naši državi. Film je bil pravi kar izdelek v dunajskih atelijah v režiji M. Neufelda in je izvrstno uspel. Muziko je skomponiral skladatelj R. Fall. Vsebinska je zelo mikavna ter obravnava zgodbo o zamenjanem malem oglasu in vseh nato nastalih posledicah. Ob lepem filmu predvaja kino Matic kot predprogram še nov Ufa zvočni tekni.

• Promenadni koncert v Zvezdi. Muzika 40. pešpolka »Triglavskega« priredi promenadni koncert v Zvezdi danes ob 11. do 12.30. Dirigent višji kapelnik Franjo Vimer. Program: 1.) Ischpold: »Barjake, orientalski marš; 2.) Thomas: »Raymond uvertura; 3.) Waldteufel: »Estudinaček; 4.) Bizet: »Carmen, fantazija; 5.) Dvorak: »Slovenski tanec št. 3; 6.) Jaki: »Potovanje po Kranjski deželi; 7.) »Florentinski marš.« Koncert se bo vršil le ob povojnem vremenu.

• Klub »Sreda« v Zvezdi je praznoval svojo desetletnico. Med drugimi stalni klub, ki se vrste vsak teden na keglsču v »Zvezdi«, je klub »Sreda« za nas toliko zanimiv, ker se je razvil iz ožje družbe pokojnega dr. Žerjave, ki je rad posedel vsak teden enkrat v družbi prijateljev in se razgovarjal o vsakdanjih stvareh, da si je odločil vsaj za par ur od javnih vprašanj, ki so ga obdajala dan na dan. Saj je znano, da v svojem snovanju ni poznal počitka. Keglski večeri so mu bili v kratko razvedrilo in v klubu »Sreda« je bila zbrana njegova najbližja družba. Javno dlo in bivanje v Beogradu mu je pozneje le redko omogočalo poset kluba. Klub »Sreda« pa je ostal zvest svoj družabnosti in je ves čisti dobilec od keglanja, ki se je stekel v blagajno, nakloni »Društvu za zgradbo slovenskega Tabora. Diploma na steni še priča o požrtvovalnosti članstva. Desetletnico je klub proslavil s tem, da je proglasil keglanje za lokal ljubljanskega župana. Naš živili je posrbel, da se je klub zbral pri skupni večerji. Predsednik direktor Jug je pri tej priliki podpravlil goste in člane, na kar se je razvila tekma za županov bokal, ki je mojstrski izdelek slikarja Podrekarja in nam kaže belo Ljubljano in njenega župana. Bokal si je pridobil podpredsednik kluba dr. Fetičič.

• Za vse smučarje zelo zanimiva in koristna predavanja priredi Turistovski klub »Skala« v veliki dvorani hotela »Unio« v dneh 18. in 19. t. m. vsakokrat ob 20. Opozorjamo na tozadnje objave, ki bodo sledile prihodnji teden.

Pri mnogih boleznih srca in krvnih posod, kakor tudi pri napačenju žil, hemoroidih odnari po kozarce dnevno jutraj na tešče žolodce ponite Saxhnerjeve naravne grenčice HUNYADI JANOS ne prijetno napenjanje, regulira stolico, pospeši obtok krvi, poskrbi za olajšanje in zvečano dobro počutje. HUNYADI JANOS lahko stalno jemljete tudi slabotnejši ljudje, ker nima nobenih škodljivih noivov za seboj. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

HELIODONT

je najpopolnejša pasta za zobe. Napravi zobe snežno bele in osvežuje usta. — Cena Din 5.— za tubo. 351

• »Na smrt obsojenec. Sokol na Vico otvarja v nedeljo 9. t. m. ob 9. svojo 12. gledališko sezono z Meškovo dramo »Na smrt obsojenec« Drama se vprizori v spomin žalostne obletnice koroškega plebiscita in nam prikazuje življenje koroških Slovencev v boju za svoj jezik in obstoj. Režija je poverjena br. Laju Drenovcu, članu Narodnega gledališča v Ljubljani, ki je s svojo večšo roko in nesebično požrtvovalnostjo umel Meškovo dramo dostojno pripraviti. Sodeluje celotni ansambl dramskega odseka. Med odmorji se bo predvajala reproducirana glasba. Pred pričetkom predstave govori br. J. Pohar, župni prosvetar iz Ljubljane, o pomenu drame in o koroškem plebiscitu. Stevilni obisk naj bo zaščenoje in plačilo za požrtvovalnost in nesebičnost sodelujočih.

• Kraljeva organizacija JRKD »Prulez« priredi v nedeljo 9. t. m. v gostinskih prostorih, kavarni in kegljarni g. Kavčiča na Privozu kegljanje in streljanje na dobitke. Ob ugodnem vremenu se priključijo tekmovalno balncanje. Jancl, praščiki, goske in drugo se razdelijo med zmagovalce. Začetek tekmovalja ob 10. dopoldne, konec ob 23. Pripravljenih je 30 lepih dobikov za tekmovalce. Med in po tekmovalju prostja zabava. Čisti dobilec je namenjen v dobrodelne namene, zato vabimo vse pristaje in pričakujemo obilne udeležbe. — Vstop prost.

Senzacija! Prvovrstna novosti!

„RAX“ sponke za nizke čevlje!

Nobenega truda več in napora pri obujanju čevljev! Udobnost brez primere! Nad vse praktično! Trpežno, elegantno in poceni! Kdor enkrat poskusi z »RAX« sponkami, ne bo nikdar več kupil vezalk! Prepričajte se sami!

Zahtevajte v vseh trgovinah! — Samozastopstvo: Lojze Hočevar, Tavčarjeva 5

• Organizacijsko - propagandni odsek kraljeve organizacije JRKD za dvorski okraj XI. in XII. volišče, ki je bil izvoljen ena občnem zboru 1. t. m., je imel v četrtek prvo sejo in se je konstituiral takole: predsednik Ferjandič Jovo, tajnik Razem Andrej; člani odseka (Urbančič Karel, Franchetti Vilibald, Jaklič Dušan, Križanek Ludvik, Kristan Karel, Podipeec Anton in Brečko Franc. — Organizacijsko propagandni odsek je prepričan, da bo v kratkem v dvorskem okraju organiziranih nad 50 odstotkov volitev in vabi k sodelovanju vse poštene Jusoslovene, brez razlike prejšnje strankarske pripadnosti, vse, ki hočejo v smislu kraljevega manifesta delati za popolno konsolidacijo razmer v Jugoslaviji.

• Premijer »Dobri vojak Švejk« bo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Igra delavski oder »Svobodec«.

• Trije ponesrečeni. Včeraj so pripehlili v splošno bolnico 66-letno posestnico Jožefo Stupico iz Vrša na Gorenjskem. Ko jo je podrla krava in jo težje poškodovala na desnici. Sin kočarja 32letni Alojzij Ferkul, doma iz Prikerke pri Strugah na Koroškem, je pomagal včeraj jutraj bližnjemu posestniku pri zakolu krave. Pri tem pa mu je spodrsnil nož in se je močno uresal v levo roko. Mizarški pomočnik Martin Smrečnik, stanujoč na Domobranski cesti, je včeraj dopoldne padel po stopnicah in dobil notranje poškodbe.

NACE NAROB, tapetnik, Ljubljana Gosposvetska cesta 16 (pri Levu) 225

Urban Marija nasl., najfiniješe kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

Najslajši hotiček najdeš v slaščičarni Petriček

12313

Novost v Selenburgovi ulici

nasproti kavarni Zvezdi

DAMSKI PLAŠČI

za gospode po meri, elegantni in nizke cene. 11681 K. PUČNIK.

Individualni kroji — damski modni atelje JOSPINA IGLIČ, Tavčarjeva ulica 3.

Srbska godba pevačice

danes od 3. dalje in vsak večer od 8. ure v hotelu »Tivoli«. Cene običajne! 11917

R. PAJK vam očisti, pobarva in preoblekujeta v mal denar KLOBUČAR KLOBUKE vse vrste Sv. Petra c. 51 v najmodernejšo obliko.

POVEČANE SLIKE

v rjavi, modri ali sivi barvi, že od 3 Din naprej pri 11924

Foto Tourist

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Danes ob 15.30, igrišče Ilirije

odločilna prvenstvena tekma

ILIRIJA: MARIBOR

Predtekma ob 14.15, finale za juniorski pokal.

Ilirija jun. : Maribor jun. 12355 Ob vsakem vremenu!

Drago Gorup & Co.

konfekcija

Miklošičeva cesta 16, I. nadstr.

Za hladne dneve smo pripravili bogato izbiro elegantnih in cenenihi jesenskih, zimskih plaščev in oblek. Obiščite nas!

u— Poset Ljubljane od strani delegacije »Alliance Universitaire Européenne«, ki so ga listi nedavno naznanili, je zasebna značaj, kakor nas obvešča francoski konzulat.

u— Zidanje z novo opeko. Udruženje arhitektov in inženjerjev, sekcija Ljubljana, se je v četrtke odzvalo povabilu inženjerja Unger-Ullmana iz Celja, ki je razložil na stavbi g. Počkaja v Kostovici ulici modern način zidanja z opeko »aristosa«, ki nudi glede svojih prednosti in racionalne uporabe nov praktičen način zidanja. Predavanja so se udeležili številni inženjerji in arhitekti pa tudi gradbeniki ter dijaki srednje obrtne šole. Zaradi primerne oblike in trdnosti je mogoče izvršiti z novo opeko v najkrajšem času vsak zid, zunanje ali pri notranjih stenah. Opeka je votla, zato ima prednost absolutne izolacije proti vročini, mrazu in vlagi, zaradi česar je s tako opeko zidana hiša vedno suha, stanovanje zdravo in higiensko. Podana je tudi visoka varnost proti nastopanju razpok pri sesedanju zidovja in pri usedanju tal, proti rosenju in znojenju notranjih sten, proti plesnjenju tapet in tako proti škodi in zdravju. Podana je tudi propustnost za kozmična izžarevanja, ki so neobhodno potrebna, da se človek v prostoru ugodneje počuti. Pri uporabi te opeke je računati z manjšimi transportnimi stroški, porabi se izredno malo malte ter se pri zidavi poslojja prihrani najmanj do 25 procentov skupnih stroškov. Opeka »aristosa« je bila prekušana v inštitutu za tehnično mehaniko Ljubljanske univerze ter odgovarja v trdnosti popolnoma navadni zidni opeki. Dokaz, da je nova opeka vsestransko uporabljiva, to je, da se je v zunanjih državah pozidalo že preko 30.000 velikih in malih zgradb, v dravski banovini sami pa doslej že preko 50 stavb, zlasti v okolici Celja. Predavanje je bilo spremljano tudi s praktičnimi demonstracijami.

u— Zanimivosti z živilskega trga. V petek in včeraj je bil živilski trg izvrstno založen z jurčki. Z njimi je bil zaseden prostor ob semenišču in tržno nadzorstvo je moralo prepustiti še tri vrste stojnic za zelenjavo. Bilo je do 400 kosov in kosaric gob. Naravno je, da so cene znatno padle. Sprva so gobarice prodajale po 6 do 8 Din kg, pozneje po 5 do 6 Din, merico pa po 3 do 4 Din. Grozdja vsakčvrstnega je bilo v izobilju. Cene 3 do 8 Din kg. Iz Niša je prišlo na trg okoli 100 kg finega hampurana po 8 Din kg. Sezona za češnje počenja. Domače še prav zdrave in lepe so bile po 2 do 3 Din kg. Jabolki je bilo na izbero od 1 do 3 Din kg. Hruški nasprotno malo. Cene zelenjave in drugih živilom so bile neizpremenjene. Na šentpetrskem nasipu je bilo 15 voz zeljnatih glav, večina iz Ižanskega, nekaj voz iz Dobrujn. Cene glavam 0,60 do 0,80 Din kg. Krompirja iz smledniške okolice je bilo 10 večjih in manjših voz. Cene 0,75 do 1 Din na debele, na drobno 1 Din kg.

u— Nesreča ne počiva. V splošno bolnišnico so včeraj pripeljali številne poškodovance z dežele. 20-letni kovaški pomočnik Anton Slabe iz Podsmreke se je zjutraj igral s florbortovko, ki pa se mu je predčasno sprožila. Nabolj mu je udaril v desno roko in mu jo precej poškodoval. Mestarski pomočnik France Keber iz Loke pri Črnomlju je padel in si nalomil desnico. Užitkar, 61-letni Martin Gorše iz Jalne je padel po stopnicah in si poškodoval levo nogo. Zagar Matjaž, delavec na Dolenčevih žagi pri Škofji Loki je bil pri delu ne previden. Naenkrat ga je žaga pokrila in mu odrezala prste na levi roki. Jožeta Popka iz Podkrajja pri Račadah je v gozdu pritisnil na levo nogo tečaj hlad in jo zmečkal v členku. Posestnikov sinček, 4-letni Ivan Potočnik iz Stahovice je včeraj dopoldne skočil z voza in si zlomil levo nogo. V Vidmu pri Kosezah je pobodila krava posestnikovo ženo Amalijo Kosovo in jo huiše poškodovala v bokih. Dalše so včeraj pripeljali v bolnico tudi dva ponesrečena iz mesta, in sicer mizarja Martina Lenarta, ki mu je poškodoval roko stroj v tovarni Saturnus in pa 29-letnega zidarkega delavca Martina Šakaloviča, stanujočega v Mostah, ki je padel popoldne z zidarskega odra v Bohoričevi ulici ter si zlomil desnico.

u— Racija v predmestjih. Včeraj ponoči in v jutranjih urah je priredila policija obsežnejšo racijo v predmestjih. Preiskala je v glavnem kozolet in skednje v Mostah in Šiški, šupe v Metnem logu in Trnovem. Pri tem je polovila okrog 15 raznih postopancev, ki se izogibajo vsakega dela, tudi če se jim ponuja. Med njimi so bili tudi prav mladi ljudje, ki pa se rasti

preživljajo s prosjačenjem, kakor da bi se lotili dela. Racija je bila prirejena v prvi vrsti zaradi tega, ker se lastniki skednje in kozolet pritožujejo, da jim nezaželjeni prenočevalci ponesnažijo in kvarijo seno.

u— Pravočasno so ga izsledili. V stanovanje zobotehnikar Draga B. v Prešernovi ulici se je včeraj dopoldne vtihotapil neznan mladenič, ki pa se je hip nato pojavil spet na stopnišču, oblečen v skoro nov površnik. Neznanka pa je opazovala neka stranka, ki je brž obvestila lastnika ter je ta nemudoma pohitel za tatom. Posrečilo se mu je, da ga je še pravočasno izsledil in ga predal stražniku. Bil je to 25-letni Stanko S. iz okolice Litije, ki ima na vesti baje že več takih grehov.

u— Prevečan goljuf. V trgovini Antona P. na Sv. Petra cesti se je predvčerajšnjim oglašil neznan mož, ki se je predstavil za mizarja Peregrina S. s Posavja. Prosil je trgovca, da mu da na croke dežni plašč, česar pa trgovec ni hotel storiti, češ da ga premalo pozna. Peregrin je nato odšel, a se je kmalu vrnil z garancijskim pismom, podpisanim od nekega znanega ljubljanskega gostilničarja. Na podlagi tega mu je trgovec res izročil 450 Din vreden plašč, nakar je neznanec izginil. Pozneje pa se je izkazalo, da je bilo pismo ponarejeno, zaradi česar se je oškodovani trgovec obrnil na policijo. Tam so ugotovili, da gre res za Peregrina S., ki ga zasledujejo zaradi raznih sleparij tudi orcniki iz št. Vida nad Ljubljano.

u— Iz zapora v zapor. Znani nepridiprav Ivan Korena, doma iz Trnovca, je prišel šele predvčerajšnjim iz zapora, v katerem je prebival nekaj tednov zaradi izkamenja tuje lastnine. Komaj pa je bil na svobodi, že se je pričel ozirati okrog, kje bi spet našel priliko za krajo. Ni nič dolgo čakal. Že naslednji dan se je lotil v Trnovem nekega koleasa in se odpeljal z njim. Pri tem pa je vsekakor ravnal nekoliko neprevidno in so ga ljudje opazili. Jeli so ga zasledovati in so ga kmalu tudi prijeli. Korena je vzel pod pazduho stražnik in ga tiral nazaj v zapore.

u— H. Smrekarjev tečaj za umetno risanje in slikanje. Slutil sem in slišim, da se nekateri prijavljajo in ne prijavljajo. Interesente tega tečaja nekoliko boje iz strahu, da so njih zmožnosti morda premajhne in da bi jih utegnili nadarjenjši poselniki tečaja morda na tihem zasmejavati. Ta strah in sram sta nepotrebnata. Moj tečaj ni umetni akademija; najskromnejšemu začetniku je dana prilika, da se po svojem individualnem nasagnju vežba in uči gledati ter da napreduje postopno, pa naj bo že na katerikoli stopnji tozadnega razvoja. — Prijave pismene na r. S. S. Šiška (Aleševčeva 23, osebe ob urah pouka istotam, v sobotah ob 15 uri, v sredo ob 16. uri. — H. Smrekar.

u— JNAD Jadran opozarja vse prijatelje društva in prijatelje zabave na otvoritveni plesni vaj, ki bo v četrtek 13. oktobra v dvorani Trgovskega doma. Obenem jih najvjudnje vabimo na redno posejanje vaj, ki se bodo vršile vsak četrtek pod vodstvom plesnega mojstra G. Jenka. — Odbor.

u— Občni zbor oblastne zadruge slaščičarjev, medičarjev, voščilarjev in izdelovalcev kandit v Ljubljani: se bo vršil 19. t. m. ob 14. v salonu hotela Miklič, nasproti glavnega kolodvora. Udeležba je za člane obvezna. — Načelnstvo.

u— Starši! Danes ob 10. dopoldne vs. na občni zbor društva »Šola in dom« v dvorani Delavske zbornice!

u— Dr. Fr. Derganc, šef-prilmarij kirurg, odd. v p. Ljubljana, Komenskega ul. 4 ne ordinira do preklica.

u— Danes se pečejo čevčevčiji in raznjičji »Pod skalco«. Pojdimo zaradi tega na malico. Tam je tudi vsak dan klavirski koncert, tako da noben gost ni zaspan.

u— Danes plesna šola na Taboru. Pouk za začetnike (ce že ob pol 20. Vstop le z vabilom).

u— Specialist za očesne in ušesne bolezni dr. Derejan ordinira zopet redno, Kongresni trg 14.

Iz Maribora

u— Dvoje ločenih predavanj na Ljudski univerzi. Opozarjajo se starši in mladina na zelo pomembno predavanje o spolnih zablodah mladine, ki ga bo imel g. dr. Fr. Toplak, specialist za ženske bolezni v Mariboru, in sicer v petek 14. t. m. za moški spol in v ponedeljek 17. t. m. za ženski spol. Mladini so dostopna predavanja v starosti nad 14. letom.

u— Prošnja na mestne in okoliške hišne posetnike. Še vedno ni konca stanovanjske krize. Najbolj jo občutijo gmojni najbiknejši sloji mestnega prebivalstva. Javnosti je gotovo znano, da stoji v Kraljeviški Marka ulica zasilna streha, kjer je dobilo zavetje okrog 20 deložiranih družin, ki še danes niso dobile potrebnih stroškov. Namen barake je bil, nuditi deložirancem le zaslonno stanovanje, ki pa ne odlovarja stanovanjskim svrham posebno v zimskem času. Ker pa se stanovanjske prilike nikakor niso zboljšale, prosti mestna občina hišne posetnike, naj ji nudijo vse razpoložljive prostore v kletih, gospodarskih poslopih, industrijskih objektih, sploh povsod, kjer bi se dalo provizorično urediti kako stanovanje. Preureditev bo izvršila mestna občina na lastne stroške. Hišni posetniki pa bodo dobili že prej dogovorjeno primerno najemnino. Ker je zima pred durmi, se naprošajo vsi oni, ki bi bili voljni pomagati brezdomcem, da javijo takoj vse razpoložljive prostore mestnemu gradbenemu uradu v Franciškanski ulici, kjer so uradne ure vsak dan med 8. in 12. uro.

u— Izlet v Ptuj. Uprava veleposesev grofa Herbersteina je društvu zasebnih in avtonomnih nameštencev sporočila, da pri dežnem vremenu ogleda gradu ne more dovoliti. Izlet je zato preložen na poznejši čas. Vsi oni, ki so plačali prispevke za vožnjo, se opozarjajo, da denar lahko dvignejo, ali pa počakajo na prvo priliko, da se udeležijo izleta, ki bo pravočasno javljen v dnevnikih.

u— Prijave za sadno razstavo, ki bo poleg perutinske razstave, čebelarke razstave in vinske poskušnje ter velikega zgodovinskega koncerta gotovo med najprivlačnejšimi posebnostmi prireditve »Mariborska jesen«, se sprejemajo še jutri in jutrišnjem. Pohitite glede rezerviranja prostora. Informacije se dobe v

pisarni Udruženja sadnih eksporterjev in sadnih trgovcev v Mariboru, Jurčičeva ul. 8-II.

u— Kulukarski sezname so izdelani. Mestno načelstvo razglasa, da je že izgotovljen seznam zavezanec k ljudskemu delu in odkupnini za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest. Seznam je razpoložen na javen vpogled od 8. do vstetega 21. t. m. pri mestnem knjigovodstvu na Slomskem trgu 11, soba št. 4. Eventualne pritožbe zoper sestavo seznamov je vložiti v roku 15 dni od dneva javne razglasitve in jih je kolkovati z 20 Din.

u— Iz brivskega strokovnega gibanja. V četrtek zvečer je bil v prostorih tukajšnje Delavske zbornice dobro obiskan sestanek brivskih in lasničarskih pomočnikov, na katerem bodo obravnavali važne stanovske zadeve. Sestanka se je udeležil tudi od banske uprave postavljeni komisar brivske zadruge v Mariboru g. Novak. V daljši debati so obravnavali zlasti vprašanja o borbi proti šušmarstvu, o potrebi strokovne šole, o nedeljskem počitku in drugem. Sklenili so, da priredijo v letošnji zimi v Mariboru veliko tekmovalno v friziranju za jugoslovensko prvenstvo.

u— Včerajšnji živilski trg je bil zaradi deževnega vremena zelo slabo založen in je bilo opaziti znaten porast cen. Pripeklanih je bilo na trg 5 voz z 61 vrečami krompirja po 0,75 do 1,50 Din za kg, 3 vozovi z 18 vrečami čebule po 2 do 3 Din, 12 voz zeljnatih glav po 1 do 4 Din glava, na perutinskem trgu je bilo komaj 961 kljunov, in sicer 61 kokoši po 15 do 25 Din komad, 706 piščancev po 20 do 50 Din par, 10 gosi od 35 do 55 Din komad, 18 puranov po 35 do 60 Din in 26 rac po 15 do 20 dinarjev komad. Sena in slame včeraj na trgu sploh ni bilo.

u— Izvajanje s hackenkreuzerskimi križi v Mariboru. Preteklo nedeljo je obiskalo v mnogimi velikimi avtobusi naše mesto kakih 400 Graščanov in drugih Avstrijcev. To bi bilo vse v redu, toda nikakor ni v redu, da so bili med nemškimi izletniki tudi narodno socialistični prenapeteli, ki so z najdrzejšimi obrazi izvajali postopali po mestu s hackenkreuzerskimi križi na rokah.

u— Žrtve fantovskega napada. Že v nedeljo 25. septembra so napadli kmečki fantje na Ptujski gori 24-letnega posestnika kovega sina Alojzija Šmilgovca, ki ga je neki Stefan Bevkevec zabodel v nožem v desno stran prsi. Šmilgovce se je zdravil v domači oskrbi, vendar pa se mu je predvčerajšnjim stanje tako poslabšalo, da so ga morali prepekljati v mariborsko bolnico.

Pri elektrofirmit Karol Florjančič

V MARIBORU

Glavni trg št. 23, lahko slišite novi 5cevni radio-aparat »Berliner Standard«. 12369

Iz Celja

u— Nabiralna akcija za brezposelne v Celju in okolici. Gotovo niste prezrli članov in notic, ki so jih v zadnjih dneh objavili časopisi. Prav gotovo jih je prebrala vsa javnost in dobro ve, česa je prošla nabiralna akcija. Načrtujemo se, da ste vsi pripravili skromna darila, za katera ste bili naprošeni. Saj želje nabiranege odbora so skromne. Nihče ne zahteva od vas nemogočih žrtve. Glavno je, da je vsakdo voljan odzvati se našemu pozivu. Mislimo, da boste to storili. Bliza se morda huda zima in njenim neugodnim posledicam bodo neposredno izpostavljene stotine naših občanov, ki preživljajo bečo in pomanjkanje. Zato je dolžnost nas vseh, da tem trepečim vsaj nekoliko ublažimo bečo in pomanjkanje. V torek 11. t. m. bodo prišli nabiralci. Nabirali bodo v mestu med 14. in 16. s posebnim avtomobilom, ki bo nosil napis nabiralne akcije in oznažil prihod s trobentnimi signali v vsaki ulici. Zato pripravite skromna darila — v torek pridemo! Na svidenje! — Nabiralni odbor.

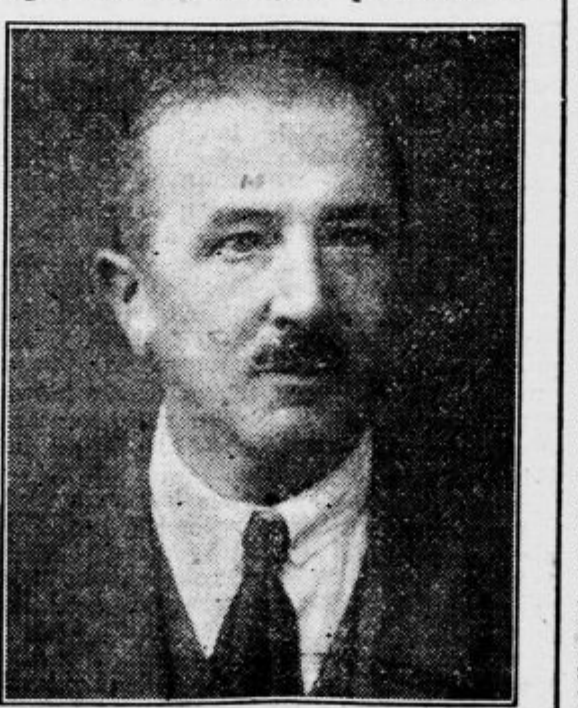
u— Poziv brezposelnim. Akcijski odbor za zaposlitve brezposelnih in pomoč siromašnim v mestu Celju, nujno potrebuje seznam brezposelnih, ki so pristojni v mesto Celje in onih brezposelnih, ki bivajo najmanj dve leti v območju mestne občine. Prizadej! Naj se v to vrho zglasto v ponedeljek 10. in torek 11. t. m., od 9. do 12. v klubovi sobi na mestnem načelstvu.

u— Širši odbor za pomožno akcijo za brezposelne in reveže v Celju in okolici bo imel v torek 11. t. m. ob 18. sejo v sejni dvorani mestnega magistrata.

u— Zadnji čas je, da si nabavite srečne državne razredne loterije, ker se prične zrebanje že v sredo 11. t. m. Srečke se še dobijo v podružnici »Jutra« v Celju.

Štiridesetletnico delovanja

v gozdarski stroki je praznovano te dni v Kamniku g. Viktor Presl. Po rodu iz Tolmina je služboval v raznih kraških in gorenjskih krajih, potem v Sandžaku, v Kamniku, kjer je bil upokojen, pa dolgih 15 let. Med dolgoletnim službovanjem pri kamniškem

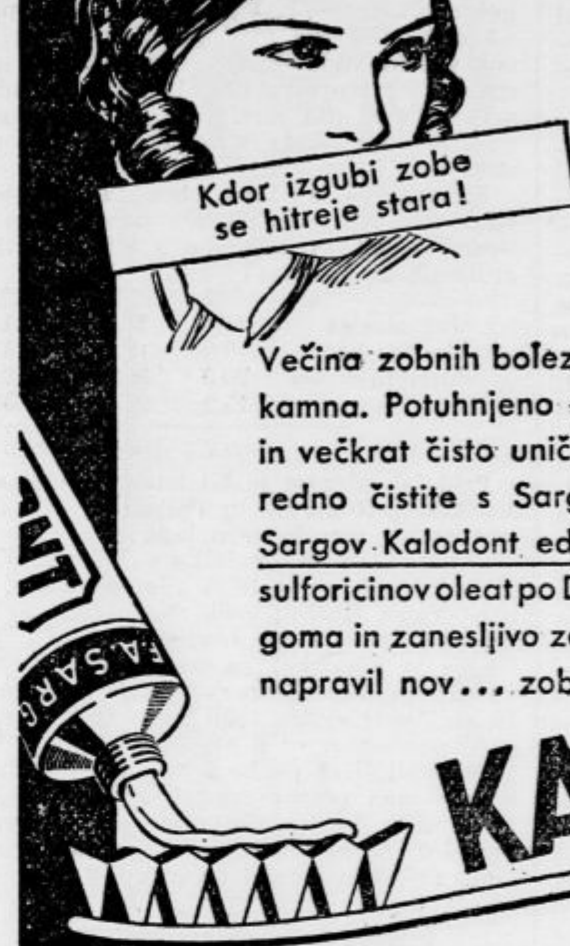
glavarstvu si je po vsem okraju pridobil velik ugled in spoštovanje zaradi svojih velikih strokovnih sposobnosti in svoje ljubeznivosti. Sedaj je stavil svoje moči kamniški meštanski korporaciji na razpolago, poleg tega pa nadzoruje tudi kraljevo lovišče v Kamniški Bistrici. Jubilantu dela in zaslužnemu strokovnjaku iskreno čestitke!

SARGO

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi

ga pa lahko vsak!

Kdor izgubi zobe se hitreje stara!

Večina zobnih bolezni izvira iz nevarnega zobnega kamna. Potuhnjeno se tiči za zobmi, jih omaje... in večkrat čisto uniči. Odpravite ga s tem, da zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu. On odpravi polagoma in zanesljivo zobni kamen in ne pusti, da bi se napravil nov... zobe pa ohrani močne in zdrave!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

u— Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JKKD v št. Petru bo danes ob 15. v osnovni šoli v št. Petru. Zborovanja se bo udeležil tudi srečni narodni poslanec g. Ivan Prekoršek iz Celja, ki bo razpravljal o pomenu in potrebi organizacije vsedravnne stranke ter dajal zborovalcem razna pojasnila iz delovanja Narodne skupščine.

u— Obrtniški sestanek. Društvo jugoslovanskih obrtnikov v Celju bo priredilo v torek 11. t. m. ob 19.30 drugi širši obrtniški sestanek v spodnjih prostorih Narodnega doma. Na dnevnem redu je razprava o obrtniškem zavarovanju ter o konkurenci in šušmarstvu. Ker so ta vprašanja za obrtniške velike važnosti, je dolžnost vsakega obrtnika, da se udeleži tega sestanka.

u— Celjski občinski svet bo imel prihodnjo sejo v petek 14. t. m. ob 18. v sejni dvorani na mestnem magistratu. Na dnevnem redu so volitve upravnega odbora Mestne hranilnice in poročila odsekov.

u— Interesanti za sadike v okoliški občini naj se ta teden javijo v okoliškem občinskem uradu na Bregu.

Pri elektrofirmit Karol Florjančič

V CELJU

lahko slišite novi 5cevni radio-aparat »Berliner Standard«. 12367

u— Umrla je včeraj zjutraj v Celju (Gospodarska ulica 19) v starosti 71 let ga. Antonija Medveškova, žena višjega jetniškega paznika v p. Pogreb bo v ponedeljek 10. t. m. ob 16.30 iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

u— Mestni kino predvaja danes ob pol 17., pol 19. in pol 21. in jutri ob pol 21. sijajno zvonočeno opereto »Mona Liza«. V glavnih vlogah sloviti Willy Forst in Trude v. Molo. Glasba: Robert Stolz.

u— V nedeljo 16. t. m. se prične plesna šola »Svobode« v »Unions« ob 20.

Predavanje dr. Gušića o Prokletiji

Ljubljana, 8. oktobra.

V ponedeljek dne 10. t. m. otvorita SPD in turistski klub »Skala« zimske predavalno sejo. Dr. Branimir Gušić iz Zagreba, že znan ljubljanskim planincem po svojem odličnem filmu »Durmitore«, ki je bil lani predvajan v Ljubljani, bo govoril o svojih turah v Prokletiji. Tako se ime nujneje planine na jugu naše države, na albansko-jugoslovanski meji. Že samo ime gorovja nam pove, da so to težko pristopni, odjudni samotni kraji, daleč od prometa in civilizacije. Prokletija predstavlja tudi danes še po večini belo liso na karti Evrope in je edino neraziskano in neodkrito gorovje evropskega kontinenta. Severni areal tega sistema spada pod jugoslovensko oblast. Dr. Branimir Gušić je v družbi svoje soproge g. M. Heneberg Gušić in inž. E. Trepperja leta 1931 prepotoval gorovje ob naši državni meji od Metohije do Gusinja. Ob samostanu Visoki Dečani, na robu Metohije, se je povzpel v masiv Djerovica, ki doseže v vrhu Vel. Djerovica (2656 m) svojo najvišjo točko. Ta vrh bo bržčas tudi najvišji v Prokletiji, ako ga ne presežejo še ne preiskani in nepoznani vršaci in albanskem delu Prokletije. Vedno ob meji je potoval dr. Gušić od Djerovice na Maja Rops (2502 m), Maja Spatit (2207 m) v predel Košutice in na sedlo Čaf Bor (1858 m), kjer je ostra geološka meja med škrljastim pogorjem na eni, in izrazito apnenskim gorovjem na drugi strani. Kot prvi planinec in geograf je preiskal nadalje kraški masiv Bjelica v vsej njegovi dolžini ter se dvignil na najvišji dečeglivi vrh v tej kupini, Maja Rosit (2522 m). Iz visokih sedel v področju Bjelice se mu je nudil pogled prav v srce Prokletije, v globoko sotesko nepoznane Valbone. Nasproti onstran globokega kanjona se soteske se je dvigala skupina Bjelska Krajsniče s najvišjim vrhom Maja Hekurave (višina nepoznana). Tako Bjelice kakor tudi Bjelska Krajsniče, nadalje prekrasno Maja Jezerce s svojimi zamrznjenimi jezerci, nudijo nepoznane slike veličastnega velegorja.

V opisane pokrajine nas bo vodil predavatelj dr. Gušić. Okrog 120 skioptičnih slik bo nazorno ilustriralo njegova izvajanja. Ljubljanski planinci, pridite in ogledajte si najlepše pogorje na skrajni meji naše domovine.

Jesenski nalivi v številkah

Ljubljana, 8. oktobra.

Letošnji jesenski nalivi so po daljši suši začeli 21. septembra in trajajo z manjšimi ali daljšimi presledki naprej. Silni septembrski nalivi pa niso objeli vseh krajev dravske banovine in zato ni bilo večjih poplav, čeprav so se marsikdo zlele ogromne množine vode. Najhujiši nalivi so bili v septembru na zapadni strani banovine na črti Boh. Bistrica—Ljubljana—Kočevje tja proti Notranjski. Ljubljani je sicer ob vsakem nalivu naglo naraščala, toda tudi hitro odtekala, tako da ni v večjem obsegu poplavlila Ljubljanskega barja. Nasprotno je bilo septembra po dolenskih in štajerskih krajih razmeroma malo padavin, ki so dosegle nekaj nad 50 mm. Sedaj v oktobru pa se pojavljajo hujiši nalivi s točo po štajerskem in dolenskem.

Septembrska vremenska poročila, ki jih je prejel ljubljanski meteorološki zavod od posameznih opazovalnic, so prav zanimiva. Najhujiši nalivi so bili 23. in 24. septembra. Navajamo le najzanimivejše podatke:

Boh. Bistrica: celotno 159,7 mm, maksimum 63,4 mm 24. septembra

Ljubljana: 199,5 mm, maksimum 95,9 mm 23. septembra. Ta dan je začelo silno deževati od 7. zjutraj do 13. Sprva poveljen dež se je naglo stopnjeval v naliv ter je med 10. in 11. uro padlo kar 24,7 mm dežja, nakar je začel stopnjema ponehavati.

Vrhnika: 204 mm, maksimum 95,2 mm 23. septembra in naslednji dan 71,3 mm. V teh dneh so bile silne plohe ne samo okoli Vrhnike, marveč tudi v okolici Horjula in naprej proti Logatcu.

Planina pri Rakeku: 175,5 mm, maksimum 50,9 mm 24. septembra.

Kočevska Reka pa je v septembru dosegla rekord padavin, padlo je namreč kar 315,3 mm dežja, največ 23. septembra, 135,8 mm. V kočevski okolici je divjal takrat silen vihar, ki se je vlekel dalje — smeri proti Čabru. Kako so bili tam silni nalivi, kaže račun, da je padlo na 1 km² 3.153.000 hl dežja.

Celje in Maribor beležita v septembru prav malo padavin. Celje: 55, maksimum 10 mm 24. septembra. Maribor: 77, maksimum 10,6 mm 29. septembra.

V oktobru se nalivi še stopnjujejo in prihajajo v katastrofalne nevihte. Tako je nad Ljubljano in okolico nočijo od 0,40 do 6. zjutraj divjal hud naliv, najmočnejši je bil v času od 0,40 do 1,50. V tem času je nad Barjem besnela silovita ploha, ki je podrla tudi manjši, še slab kozolet. Razgrajal je silen piš. Zjutraj je nekoliko ponehalo, začele so se vzdigovati megle. Za pol ure se je pokazal Krim in se je na prvi pogled zdelo, kakor da bi bila Krim in njegov sosed Mokrec že odeta v snežno odejo. Dopoldne je bilo kisto vreme, a popoldne se je začelo jasnit. Ponoči je tudi silno grmel in treskalo, kar je v tem času neobičajno.

Za Ljubljano beleži meteorološki zavod v oktobru že 94,6 mm padavin. V sedanjih jesenskih nalivih je padlo torej nad Ljubljano in bližnjo okolico že 294,1 mm dežja. To pomeni 117,640.000 hl vode na površini 40 km².

Spor za celjske grofe

Prešli smo in probčujemo:

P. n. uredništvu »Jutra«.
Blagovolite kot začasni odgovor na izvajanja g. dr. Novačana v »Jutru« z dne 4. in 5. t. m. objaviti naslednjo izjavo:

G. dr. Novačan takoj v uvodu svojega članka prizna, da ne pozna niti moje drame niti zgodovinskega uvoda, tako da v resnici ne ve, kaj naj brani in kaj napada. Ali se ne spominja, da je pred meseci vsa kulturna javnost odklonila in obsodila Miloša Crnjanskga, ki se je poslužil gotovih nekulturnih metod v napadu na »Nolite«? Kar se tiče zgodovinske resnice o celjskih grofi, opozarjam g. dr. N., da je jasno in markantno označil zgodovinarja in pisatelja dr. A. Novačana — že Juš Kozak, ki ni samo slovenski pisatelj, temveč tudi poklicni zgodovinar, ko je v »Jutru« z dne 20. septembra t. l. zapisal: »Novačan se je gibal med romantičnim individualizmom in poskusnim realizmom. Naposled pa je iz trte izvil nekakšni nacionalizem Celjancov ter ga skušal celo z zgodovino podpreti. Tako je, če umetnik izgubi kompas« (Podčrtal B. K.). Mislim, da je to zaenkrat dovolj.

Definitiven odgovor pa bo dobil g. dr. N. v zgodovinskem uvodu moje drame, ki bo izšla v zbirki »Slovenske pote«. Ljubljana, 6. oktobra 1932.

Bratko Kreft.

KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠISKI

Danes: ob 15.30, 18. in 20.30 uri, jutri ob 18. in 20. uri

LAŽNI FELDMARŠAL

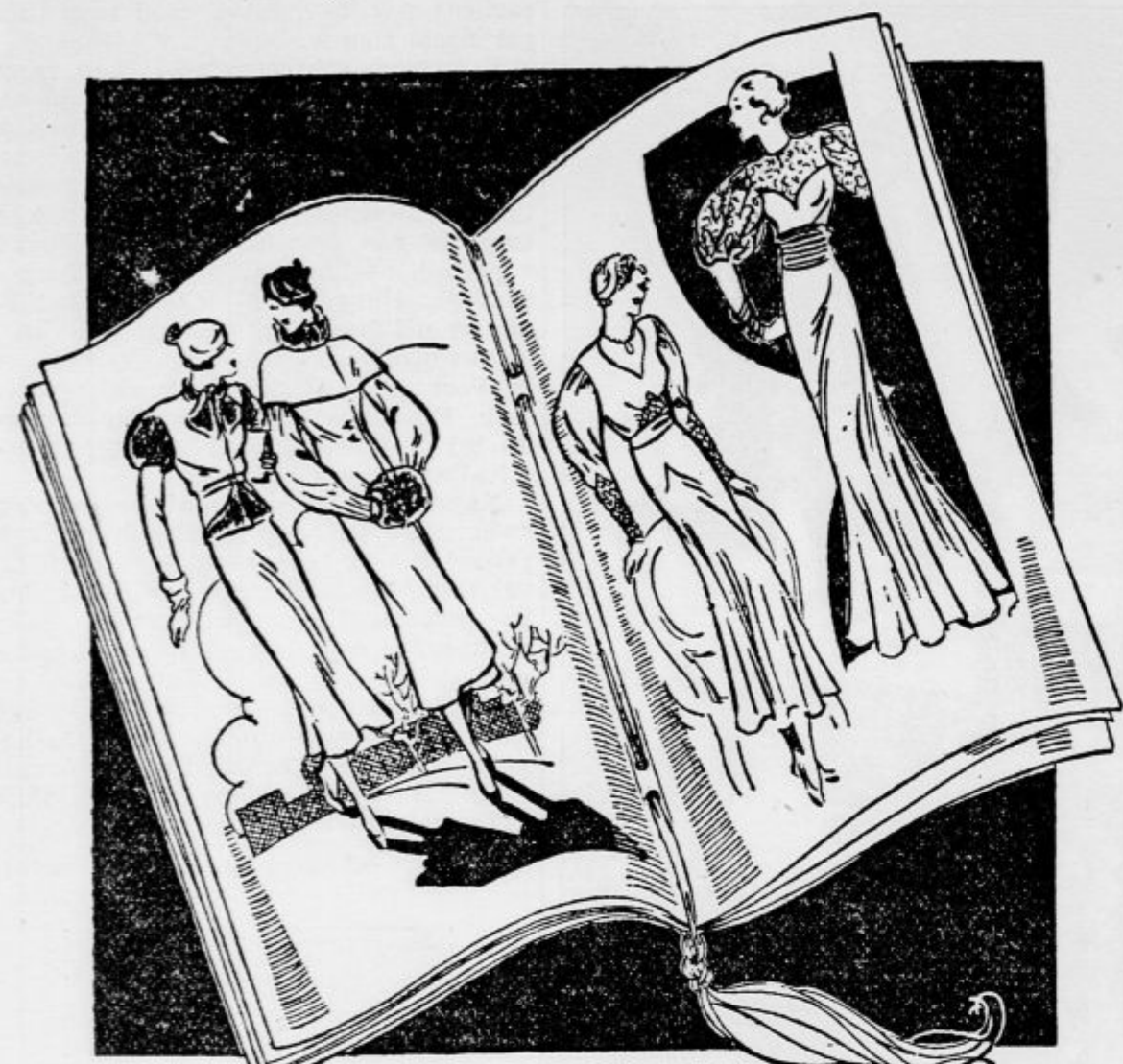
Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

8. oktobra
Številke za označbo kraja pomekajo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomekajo najvišjo, druge najnižjo temperaturo. Ljubljana: 7, 75,9, 11, 90, E1, 10, 19,1, dež; Ljubljana: 13, 75,1, 13, 80, ENE1, 10, —; Maribor: 7, 75,7, 10, 90, SE4, 10, 24, dež; Zagreb: 7, 75,3, 12, 90, E5, 10, 13, dež; Beograd: 7, 76,1, 16, 70, S1, 10, 70, dež; Sarajevo: 7, 76,1, 16, 70, NW1, 3, —; Skopje: 7, 76,7, 14, 80, mirno, 6, —; Split: 7, 76,7, 23, 90, S8, 10, —; Kumbor: 7, 76,2, 24, 80, ESE1, 6, —.

Najvišja temperatura v Ljubljani 1

Kraljestvo mode

Nenavadni rokavi

Kdor zasleduje modo s pozornostjo, ki jo zasluži ta civilizirani činitelj, je lahko še uganil, da se letos pripravljajo nekaj posebnega. Nemir in skrivnostnost, da mrzlična delavnost vodilnih modnih salonov, nenavadna močovitost modnih umetnikov vse to je dalo slutiti, da se poraja nova revolucija v modni stroki.

Tisti, ki so skušali prodreti za kulise skrivnosti znanih modnih atelijev, govorijo, da dalj časa o nenavadnih linijah, ne da bi mogli povedati kaj določnega. Šele pred kratkim so modni stvaritelji sami odgnili zastor in pokazali našim strmečim očem »kračne« rokave.

Sveda so si bili odločni činitelji na jasnem, da tako fantastične rokavne mode ne morejo kar na lepem vsiliti občinstvu, temveč da so za tako temeljit preokret potrebne gotove priprave. Zato so že lani poudarjali razne zanimivosti na rokavih, ne da bi to spogovarjali umetniško izčrpani.

Ko so torej bili s previdno obzirnostjo obrnili naš okus in naše poglede v smer rokavov, nam prinašajo letos kot višek polnosti v tem oziru »kračne« rokave. Maršiko se bo prijel za glavo in vprašal: »Za božjo voljo, kakšna beseda pa je spet to?« Beseda in rokavi imajo svoj izvor v navadni svinjski krači, po kateri imajo ti novi in nad vse moderni rokavi obliko: epodaj so ozki, zgoraj pa značilno, razširjeni kakor krača. Novi rokavi izrazito po-

daljšujejo ramena, ki postanejo s tem nenavadno široka, prav zaradi tega pa se zdijo bolj silno ozki. Tako nam nova moda prinaša poleg čudnih rokavov tudi predrugačene telesne proporcije.

Sveda se kračni rokavi ne omejujejo le na obleke, temveč so se uveljavili tudi na ogrinjalih. Samo ob sebi umerno je, da zahtevajo rokavi izredno spretnost šivilje in izreden okus nositeljice!

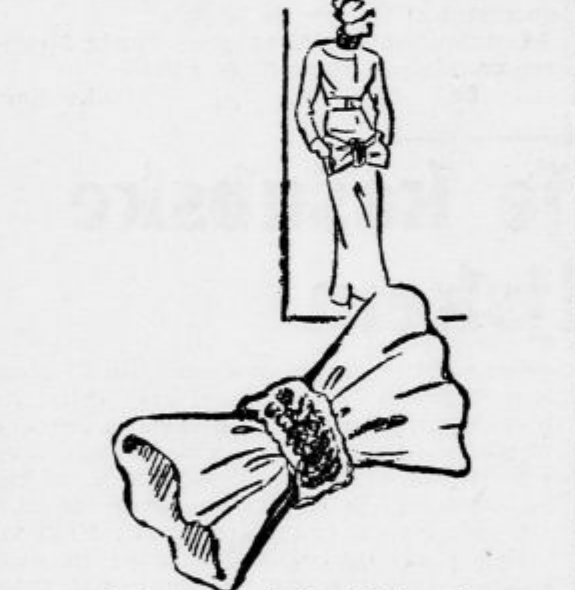
Čeprav najnovejši modeli te vrste nekoliko presenečajo in jih zaenkrat širše občinstvo še ne odobrava, smemo vendar trditi, da se bodo v najkrajšem času uveljavili. Saj se vsaka ženska skuša čimbolj prilagoditi vladajoči modni struji, vsaka hoče s časom naprej, da je ne bi vjela — starost.

Ze naše konservativne babice so poznale in vzljubile enake rokave, ki so ob tistem času obvladali celo modno dobo, pa bi se jih moderne žene branile iz strahu pred njihovo originalnostjo!

Često se kračni rokavi pokažejo v skromni obliki, n. pr. v krznenih balonih na ra-

Muf

spada k najljubšim prilaskom moderne garderobe, kar je povsem umljivo. Saj ima muf poleg praktične tudi dekorativno vrednost. Oblike novih mufov so silno zanimi-

ve, zanimivo pa je tudi dejstvo, da se v teh malih komadih odraža slika današnje krize. Vedno znova opažamo stremiljenje, da bi se porabilo čim manj dragega krzna ter izdelalo muf večimoma iz blaga. Dasi je nove modele preoblikovala štedljivost, jim moramo priznati veliko ljubečost. Na naši skici vidimo izredno mikaven muf iz dveh nabranih, kečastih komadov blaga, zvezanih z ozko progo lepega krzna.

menth, kakor vidimo na kostumu naše prve skice.

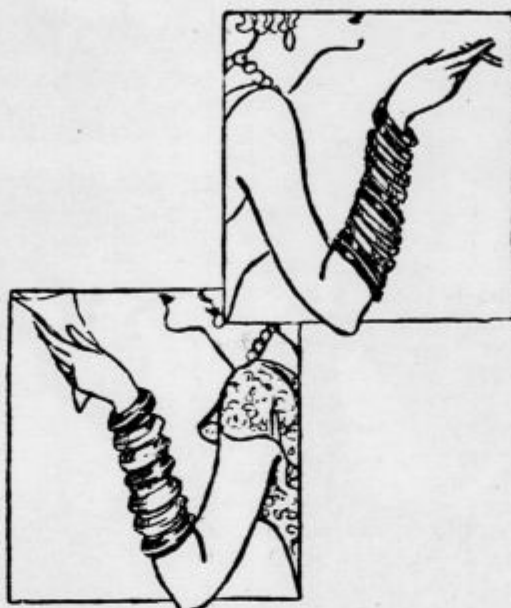
Jako originalni so spodaj in zgoraj nabranj kračni rokavi na elegantnem plašču s kepom, ki izvrstno pristojata vitkim postavam. V današnjih časih je prava uteha skromna krznena oprema, ki sestoji iz malega mufa in še manjšega ovratnika (druga skica).

V najčistejši, prvotni obliki vidimo kračne rokave na popoldanskih oblekah, kjer pride najbolje do izraza njihova navzven izbočena, spodaj tesna oblika, ki jo poudarimo z zanimivimi nabranimi motivi pod komolcem. Rokave podložimo s taftom, da dosežemo pravo obliko. (3 skica)

Zlasty s čipkami kombinirane večerne obleke se s pridom poslužujejo nove ideje rokavov. Gornji del čipkaste žile se nadaljuje v široke, kračne polrokave, ki se izvrstno prilagajajo k širokemu, starodunajskemu pasu. (zadnja skica).

Roka moderne sužnje

se skriva od zapetja do komolcev v kovinskih obročih, ki menjavajo obliko in barvo. K lepim večernim toaletam se takšne

zapestnice izvrstno prilagajajo in žene jih sprejemajo z navdušenjem, dasi so ti obroči v zvezi z besedo »sužnjač«, ki jo moderna žena tako nerada sliši.

Zdravniška posvetovalnica

62 I. Glavobol ima tako različne vzroke, da je brez zdravniške preiskave težko točno odgovoriti na vaše vprašanje. Lahko je samo živčnega izvora, mogoče so pa posredni tudi kakšne izpremembe v glavi. Pogosto je glavobol posledica kakšnega drugega obolenja, n. pr. organov za prebavo ali pa nastopi v zvezi s spremembami na žilah, ki se običajno pojavijo v starejši dobi. Zato bi bilo najbolj umestno, da gre vaš mož vsaj za nekaj dni v kakšno bolnico ali pa na kliniko, da se ugotovi vzrok in tako potem odredi način zdravljenja. Alkoholični pijanec naj se pa na vsak način ogiblje, skrbite za lahko hrano, kolikor mogoče brez mesa, posebno zvečer. Hladne kopeli in mrzli obkladki na glavo bodo verjetno olajšale bolečine, samo morate paziti, da se ne prehladi. — I. P. Zagreb. Pri hudi sončarici pade prizadeti lahko tudi v nezavest, žila bje slabše in dihanje je površno. Lahko zapusti tudi posledice na živce. — Nadi. Iz vašega opisa je težko presoditi, ali so bolečine v prsih same revmatičnega izvora ali pa nastopijo zaradi kakšne pljučne ali pa druge bolezni. Zmerite si zjutraj in zvečer s termometrom telesno toploto, in če je povišana, si jo merite redno več dni in si stopnje točno zabeležite. S tem pojdite k zdravniku, ki bo na podlagi vaših zabeležk lažje ugotovil stanje vaše bolezni. — L. K. Jelica. Priporočamo vam, da ob priliki obiščete dermatološko kliniko v Zagrebu, da se točno ugotovi diagnoza. Mogoče je potrebno obsevanje. — M. R. Iz vašega opisa, žal, ni razvidna vaša starost; to je namreč važno vedeti, če vam silijo kri v glavo. Če ste v prehodni dobi, ki nastopi običajno med 45 in 50 leti, potem je opisani pojav s tem v zvezi. Mrzli obkladki vam bodo gotovo olajšali stanje. Zdravniška preiskava bi pa bila na mestu. — V. L. L. Semenski odtok in nepravilnosti, ki jih imate, ko greste na vodo, so v vašem primeru posledica razdraženosti, posebno ker je strokovnjak ugotovil, da ni nič drugega po sredi. Ne delajte si nobenih nepotrebnih skrbi. Uživate lahko hrano, posebno se pa ogibajte zvečer alkoholnih pijač. Sport, gimnastika in kopeli vam bodo kreplile telo in pomirile živce. — Trdovratna ozeblina. Ozeblino povzroči trajna ohromelost krvnih cev, zastajanje krvi in posledica belost tkiva. Iz tega sledi, da je pri

zdravljenju potrebno najprej obnoviti napetost tkiva. To dosežete z masažo, pogostim umivanjem z alkoholom, petrolejem, vročimi obkladki in vročimi kopelmi. V ambulatoriju za kožne bolezni vam bodo pa tudi še povedali, če pride za vas v poštev obsevanje. — M. K. G. Ker ni izključeno, da gre za primer otroške ohromelosti (paralize), je neobhodno in nujno potrebno, da peljete otroka k zdravniku! — Dr. K. C. Srbeče mesto natrite z alkoholom in ga nato posipajte s pudrom (riže-va moka). Skrbite za skrajno čistost.

Radio

Izvleček iz programov

Nedelja 9. oktobra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10.: Prenos odkritja spominske plošče Milanu Puglju iz Novega mesta. — 11.: Salonski kvintet. — 12.: Protialkoholno predavanje. — 12.15: Čas, plošče, borza. — 15.15: Kolodvorski misijoni. — 15.45: Koncert pevskega društva Cankar. — 16.30: Avenko: »Igra s smrtjo«. — 17.30: Koncert tamburaškega seksteta. — 20.: Petnajstletnica smrti dr. Kreka: prenos akademije iz Unice. — 21.: Samospevi ge. Thierry-Kavčnikov. — 21.30: Salonski kvintet. — 22.: Napoved časa in poročila.

Ponedeljek 10. oktobra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13.: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Esperanto. — 19.: Srbobravščina. — 19.30: Zdravstvena ura: Strežba bolnikov. — 20.: Samospevi g. Drmote. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.30: Čas, poročila.

BEOGRAD 12.05: Radio orkester. — 17.: Popoldanski koncert. — 20.: Pevski koncert. — 20.30: Prenos programa iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — Koncert ciganske godbe. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.: Prenos zvočnega filma. — 20.30: Prenos drugega javnega cerkvenega koncerta. — 21.30: Koncert violine in klavirja. — 22.40: Godba za ples. — PRAGA 19.15: Orkestralni in pevski koncert. — 20.10: Prenos opere iz Bratislave. — 22.50: Lahka glasba iz Bratislave. — BRNO 19.: Ves program kakor v Pragi. — VARŠAVA 17.: Orkestralni koncert. — 18.: Lahka in pesna glasba. — 20.: Orkestralni koncert. — 21.10: Nadaljevanje koncerta. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert godalnega kvarteta. — 17.: Lahka godba orkestra. — 19.35: Koncert koroške glasbe. — 21.10: Lisztova maša ob kronanju. — 22.15: Lahka glasba. — BERLIN 19.15: Koncert orkestra. — 20.30: Orgle s spremljevanjem orkestra. — Godba za ples. — 24.: Veseloigra. — KONIGSBERG 20.05: Koncertni večer. — 21.10: Slike iz obrti. — MÜHLACKER 19.30: Koncert orkestra mandolin. — 20.: Orkestralni koncert Brahmsove glasbe. — 23.05: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 19.: Madžarske pesmi s cigansko godbo. — 20.45: Koncert godalnega kvarteta. — Ciganska godba. — RIM 17.30: Orkestralni koncert. — 20.45: Večer lahke glasbe.

Torek 11. oktobra

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura: Počitniško potovanje s kolešom od Kamnika do Novega mesta. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13.: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Nemščina. — 19.: Naše duhovne zajednice: Narod. — 19.30: O nepremičnih in vsemirskih meglicah. — 20.: Prenos opere »Hlapec Jernej« iz gledališča. — 22.: Čas, poročila.

BEOGRAD 11.05: Radio orkester. — 17.: Schubertove pesmi. — 17.30: Narodne melodije. — 20.: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.: Poročila in lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.: Popoldanski koncert. — 20.: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.40: Lahka godba. — PRAGA 19.15: Violinski koncert. — 19.45: Prenos iz Brna. — 21.: Pevski koncert. — 21.30: Komorna glasba. — 22.20: Lahka godba. — BRNO 19.15: Godba na pihala. — 19.45: Simfonični koncert. — 21.: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.: Simfonični koncert.

KLOBUKE

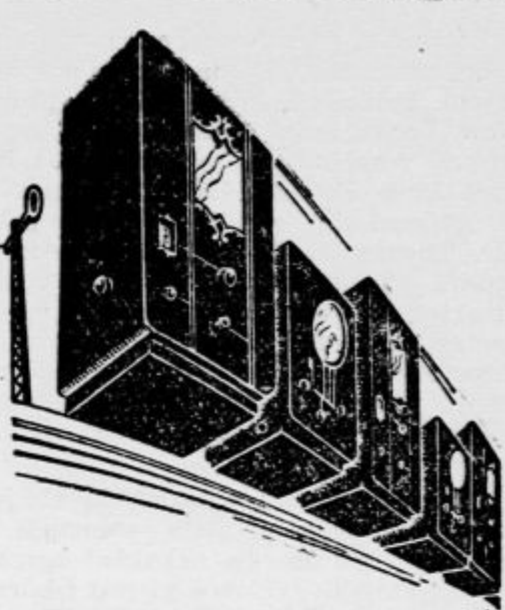
jesenske in zimske novosti, v raznih barvah, oblikah in kakovostih, ter vsakovrstne sportne čepice nudi v bogati izbiri

MIRKO BOGATAJ, specialna trgovina klobukov 11836

LJUBLJANA, Stari trg št. 14.

Cene nizke! Solidna postrežba! Sprejemajo se klobuki v popravilo.

Končno so dospeli

Standard SUPER 33 LORD

šlagerji

radio - sezone

18.: Lahka glasba. — 20.: Ameriško poljski večer. — 21.: Klavirski koncert. — 22.15: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Pesmi. — 16.45: Koncert orkestra. — 19.30: Prenos opere iz gledališča. — Lahka glasba. — BERLIN 20.: Mikrofon na izprehodu. — KONIGSBERG 19.15: Zabaven program. — 21.: Dramski večer. — MÜHLACKER 20.: Johann Strauss dirigira. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.: Lahka glasba. — 19.: Klavirski koncert. — 22.20: Orkestralni koncert. Lahka in pesna glasba. — RIM 17.30: Orkestralna glasba. — 20.45: Večerni koncert. — 21.30: Igra. — 22.: Lahka glasba.

Strašno odkritje

V Jacksonville na Floridi sta obtožena razvratelj jetnišnice Sumbean kapetan G. W. Courson in jetniški paznik Sam Higginbotham, da sta z mučilno napravu umorila mladostnega jetnika Arturja Melferta. Jetnik ni hotel priznati nekaterih dejanj, katerih je bil obtožen, zaradi česar sta ga Courson in jetniški paznik postavila v leso zaobj, kjer sta ga mučila tako dolgo, dokler ni izdihnil. Umrl je poprej, nego sta od njega izsilila zaželeno priznanje.

Četrtilijona frankov je poneveril

Računski pomočnik izplačevalca 878. francoskega pehotnega regimenta v Remiemontu je te dni odnesel blagajno svojega vojskega oddelka in poneveril četrtilijona frankov. Begun bi bil moral še šest mesecev služiti pri vojakih. Doselej ga še niso izsledili, sodijo pa, da jo je mahnil proti Parizu.

Spomenik žrtvam katastrofe

»R 101«

V bližini Beauveisa so te dni odkrili temeljni kamen za spomenik žrtvam, ki jih je zahtevala svojačasna katastrofa angleškega vodilnega zrakoplova »R 101«. Odkritju temeljnega kamna za spomenik so prisostvovali zastopniki raznih francoskih oblasti. V imenu angleške vlade je bil navzoč lord Tyrell.

Lidija Seifulina: Ruski otroci

Mali Petka je fant, ki se rad ukvarja z vsem, kar je nevarno. Če zapoje: »Za škornjicami nože nosimo,« postane vse veselo. Ženske se začno bati, čeprav ni nožev in tudi ne češnje, temveč samo umazane, razprskane noge. Petka zna tudi razne čarovnije. Če gre mimo njega ženska, reče takoj z mehkim, zateglim glasom: »Pomagaj me, mama! Tri dni je že bolna in razen mene ima še tri otroke.« Če ženska nič ne da, jo ozmerja, da kar zbeži.

In če ga kdo vpraša: »Odkod si? Zakaj beračiš?« si takoj izmisli zgodbo, ki človeku kar glavo zmeša.

Toda zdaj ga ne vpraša nihče več. V otroškem zavetju je vse polno.

Petka ima žive oči, ki vse vidijo. In vse na svetu ve. Rdeče zastave, manifesti — tam je vselej prvi in pojasnjuje dečkom: »Tovariša Vorovskega so kanalice ubili. Ljubenovega najzvestejšega druga, najboljšega proletarca! Beli so najeli morilca.«

Vse ve, čeprav ne zna brati. Dobro je tistim, ki so v Petkovi družbi. Toda je malokoga vzame. Najrajši se drži sam zase. Andrejko se mu je hotel že davno prisiliti. Toda ni se mu posrečilo. Vendar mu je pred tednom uspelo. Slučaj je nanesel. Petka je šel na trg, kjer prodajajo starino. Andrejko mu je sledil. Petka je zelo majhen. Dvanajst let mu je že. toda človek bi mu prisodil komaj devet.

Majhen je in droben. Smukal se je med ljudmi in izginil. Andrejko ga je

iskal in iskal, toda zaman. Surval je s komolci in z glavo, da bi si utrl pot. Trikrat je šel po trgu sem in tja. Toda Petke ni dobil. Nenadoma so začele ženske vreščati. Andrejko je šel za vriščem, da bi videl, kaj se je zgodilo. In videl je žensko, ki je stikala po plašču in kazala prišiti žep: »Samo za trenutek sem utaknila mošnjček v žep! V eni roki sem imela kupljene stvari, v drugi robec... Samo za trenutek! Za božjo voljo, kaj je to, čemu je to podobno?«

Vaščani, moški in ženske, ki so po kupčiji prišli v mesto, so jo v krogu obstopili. »V žepu?... V odprtem žepu? Tu bi moral vsakdo postati tat, če tudi ne bi hotel. Vi ste pa res pametni!«

»Če vtakneš denar v žep, drži roko na njem, zijalo!«

»Toda iskati je treba!«

Nezaupljiv mož, žoltega obraza je Andrejka postrani pogledal in dejal: »Prav takile kradejo. Fantina bi bilo dobro preiskati! Vse fantine bi bilo dobro preiskati. Haj! Primite fantine! Pogledajte jim po žepih!«

»Da, da. Toda fantin ne bo čakal, če je kradel.«

»Take norce bi dobili le še morda med odraslimi. Današnji otroci pa so prebrisani, nabrita zalega. Razumni so.«

Andrejko je obrnil glavo na levo in desno. Tesno mu je postalo, čeprav to pot ni kradel. Zmuznil se je gospodu iz rok. Ta ga je pa prijel za srajco: »Čakaj! Zakaj pa bežiš?« Andrejko je napravil napako, da se

mu je iztrgal. Babnice trga pa so ga zajele in ga preiskale. Nič niso dobile, toda ošipale in premlatile so ga pošteno.

»Prav gotovo je dal denar tovarišu.« Neka gospodična se je vmešala in presumljivo zakričala: »Otroka ne sme tepeš! Milica! Milica!«

Milica je bila za Andrejka še nekaj strašnejšega kakor vsi udarci. Iztrgal se je. Babnice so vpile na gospodičino, ona nanje. Andrejko je zbežal in tekel dve ulici daleč. Potem je sedel za plot, da bi prišel do sapa. Jokal je. Kri iz nosa se je pomešala s solzami in se razmazala po obrazu. Kmalu je začutil, da je lačen. Moral je iti kruha iskat. Obrnil se je proti postaji in tu ga je Petka došel.

»Ti tepec, ti tele nerojeno! Počakaj! Zdaj te imam. Kam drviš?«

»Na postajo.«

»Umij se! Taka packa! Siromak si! Kdo pa je kriv? Zakaj si bežal s trga? Če nimaš nič v žepu, ostani in govori z ljudmi. Čakaj, nekaj živeža ti kupim!« Potem sta sedela na vrtičku pred postajo in Petka je rekel: »Jaz sem tisti pametni babnici izpraznil malho. Ti si bil pa zame tepen.« Veselo se je zasmejal. »Zakaj si prav za prav ti pobegnil? Jaz sem kradel in potem lepo počasi šel. No, zdaj pa jej.«

Od tistega dne sta skupaj »delovala«. Kupovala sta cigarete in solnično zrnje. Tržila sta s tem in onim: toda ne dolgo. Petka je bil lahkomišen deček. Če sta imela denarja, sta pila pivu, kupovala sladkoročke in klobase. Tako sta vse zažrla in morala sta spet

beračiti ali krasti. Potem so prišli hudi časi.

Petka je napravil načrte za bodočnost: »Do zime bo treba prihraniti denarja za trgovino. Z beračenjem je pozimi izguba. Lansko zimo sem spal v lokomotivi. Vsako jutro se imel poln gobec saj. Nikjer me niso pustili v hišo. Odkod si? No, lep si res!« Če ima človek denar, pa lahko kaj začne. Ali poznaš Petko Krivogleda? Ta nima samo stanovanjca, ampak tudi ljubico in je mlajši od mene.

O samem sebi in svoji preteklosti ni Petka nič povedal. Samo nekoč, ko ga je nekdo na ulici ozmerjal in rekel svoji ženi: »Koliko takšnih raztrgancev je zdaj! Za državo so velika nevarnost.« je dejal Petka svojemu tovarišu: »Hudo je, če ti oče in mati umrjeta za lakoto.«

»Ali sta za lakoto umrla?«

»Kaj te briga!«

Nekoč sta tovarša zagledala dečka golih kolen, ki je stal pred nekimi vrati. »Poglej dečka z dolgimi lasmi!« Sestletno nežno bitje je odgovorilo z mehkim glasom: »Nisem deček, Nadjia sem.«

»Nadjia? Zakaj pa nosiš hlače?«

»Poleti se dekleta lahko oblečejo kakor fantje.«

»Prav.« je dejal Petka. »Kje imaš pa mater?«

»Je šla na trg. In kje je vajina mati? Ali je tudi šla na trg kupovat?«

»Da, tja je šla, toda krast. Čuj, prinesla nama kruha! Samo povedati ne smeš, da je za naju. Reci, da ga hočeš zase.«

Dekletce je prineslo kruha. Jedli so, potem so se začeli igrati. Dekletce ju je povabilo, naj prideta na dvorišče in si ogledata mlade pse. — Prav nič niso opazili, da se je gospodinja vrnila.

»Nadjia, s kom si v družbi? Kje si pobrala ta dva capina?«

Nadjia je odgovorila: »Njuna mati je šla na trg krast, med tem sta se z menoj igrala.«

»Kdo?... Kaj?... Krast?«

Hitro sta bila dečka pred vrati. Tisti dan se nista več brigala za jed in drugi dan sta jedla samo gnil krompir.

»O, to je življenje. Se psom se bolje godi!«

Tretji dan je Petka sam odšel s pokopališča, kjer sta spala. »Majhen posel imam... z nekom sem se dogovoril. Čakaj me jutri v najinem kotičku. Z menoj ne moreš, ker si preneroden.«

Andrejko je čakal dva dni, tri. Petka je izginil. Ves teden je bil Andrejko na smrt žalosten. Zmeraj je hodil na pokopališče in klical: »Petka. Petka!«

Nihče mu ni odgovoril. Potem je prišla jesen. Andrejka so naposled vzeli v otroško zavetišče. Toda Petke ni mogel pozabiti. Cele noči je tuhtal: Kaj je s Petko? Zaradi očeta in matere ni jokal, toda zdaj je jokal.

Na nekem plotu je vzlic dežju in vetru obvisel kos časnika. Tam si lahko bral: »Roparji so zbežali in streljali. V zmešnjavi — z obeh strani so streljali — je bil ubit neki nepridiprav, otrok kakih desetih let.«

(Prevel B. R.)

FESTIVAL NARODNIH NOŠ IN PLESOV V NEW YORKU

Že več let se v New Yorku vršijo narodni festivali, navadno spomladi in v jeseni. Prihodnji, ki se široko oglašja v New Yorku in v Ameriki sploh, se bo otvoril v soboto, 29. oktobra, pod imenom Folk Festival Ball. Prireditelj bo v ogromni dvorani 7. zveznega polka. Mr. Thomas L. Cotton, ki je podpredsednik koncilja za prireditelj, je glavni direktor za program, pomagajo mu pa nešteti odborniki zastopajoči skoro vse inozemske narodnosti v New Yorku. Okoli petdeset inozemskih organizacij sodeluje in med temi so seveda tudi jugoslovenske.

Ti festivali so posebnost, ki zbuja v ameriškem svetu ne malo zanimanja. Ne le, da so po obsegu nekakšni ogromni semnji narodov, temveč so pod izbornim vodstvom tudi organizirani tako, da vsaka narodna skupina predstavi svoje najboljše. Narodne noše, plesi, običaji in petje, vse je postavljeno pred ameriško javnost, ki postaja čedalje bolj dostopna za zanimivo narodno blago posebno slovanskih narodov.

Sprva so bili festivali manjši po obsegu ter so se vršili po raznih gledališčih Broadwayja. Toda gledališča so postala kmalu premajhna. Kakor mi je

V levem kotu zgoraj Norveška, v desnem Finska, v sredi Švedska, v levem kotu spodaj Ukrajina, desno Danska

Mr. Cotton dejal v osebnem razgovoru: »Kritiki nam priporočajo, naj festivale vprizorimo na planem, ker nobena zgradba ni dovolj obsežna za nje in v nobenem gledališču pisane narodne noše in veseli plesi ne napravljajo vtisa kakor na zelenem travniku. Glede prihodnjega festivala pa smo izboljšali vsaj to, da bo dvorana dovolj prostor-

na. Orožarna 7. polka je ena največjih dvoran v New Yorku.

Pričakujejo, da bo najmanj tisoč narodnih noš, ki bodo zastopale nad 25 različnih dežel. Plesni del programa bodo otvorili Bolgari s svojim »hor« plesom, v katerega bo njih skupina povabila vso tisočero množico. Sledili bodo razni drugi narodni plesi, n. pr. taran-

V levem kotu zgoraj: Poljska, v desnem Italija, v levem kotu spodaj Bolgarija, v desnem Estonija

tele, škotski, polke in kola. Za jugoslovensko skupino se v zaključek pripravljajo »veliko kolo«, katero zapleše skupina raznih naših narodnih noš, a tudi ta po prvem plesu povabi v kolo vso publiko. Ti poskusi so se že parkrat srečno obnesli ter so posebno fascinirali Američane.

Dočim je prva predstavitev samo za

narodne ples, se bodo v drugi kosala različna pevka društva, med temi tudi par naših zborov.

V tretjem delu programa bodo razni nastopi posameznikov v petju in plesu. Zaključek pa se vrši s splošno proslavo vseh narodnosti.

Festival bo tipičen za ameriški »melting pot« (lonec, v katerem se stope in zmešajo vse primese). Vse narodnosti in pisane odeli se tu sestanejo in spoznavajo: Ukrajinec z Mehikancem, Bolgar se uči švedskega »hamba«, Italijan se navdušuje za poljski krakovjak, Irec in Portugalce stopata v jugoslovensko kolo. Finci posnemajo angleško četvorko itd., itd. Kritiki primerjajo tak festival svetu v miniaturi.

Največje pa je zanimanje za narodne noše. Naše so že pri nešteti prilikah prednjačile in tako se tudi za ta festival pripravljajo najboljše zbirke, ki bodo predstavljale najbolj reprezentativne narodne noše iz vseh delov Jugoslavije.

V glavnem odboru za Folk Festival smo: Mr. Marian Pfeifer, Miss. Tashamira in Andrew Kobal. Za jugoslovenski del programa pa seveda sodelujejo odborniki društev, ki bodo nastopili.

Andrej Kobal (New York).

Dr. John H. Finley
predsednik koncilja za narodne festivale v New Yorku

Mr. Thomas L. Cotton
ki skrbi za program festivala 29. oktobra t.

Azbucitis acuta comparativa

Odlomek iz vojaškega dnevnika

Svetovna vojna nas je poklicala v Petrovce, imenitno bojišče sredi zelene Savinjske doline. Od vseh vetrov smo se natepli tako zvani enoletniki. Večina je imela vsakdanje oblike, ki so razodevali edino njeno željo, da bi postali čimprej vsaj kadeti. Najboljši zastopnik te sorte je bil mlad učitelj z nenavadno dolgim obrazom in visoko ekstrakapo. Rekali smo mu Laudon in je bil, kakor smo videli, prav ponosen na ta svoj priimek. Pa mu ni bila usojena bojna slava. Za grizjo je umrl, preden je dosegel prvo zvezdo. Tudi klavernih figur seveda ni manjkalo. Najklavnejši med vsemi je bil František Nehvalat, blede praško predmetno dete, ki je prsnil k 87. polku le zato, da bi videl morje na državne stroške. Cital je namreč, da ima ta polk kader v Pulju. Razen češćine in betve francosćine ni znal nobenega jezika. Kakor nemec se je preplaval oziral okrog in gonil svoj večni: »Co-pak?« Zato se ga je nazadnje res prijel priimek Copak. Tehniko je študiral. Se k vojakom je prinesel s seboj svoj učenik in listal po njem, kadar je le utegnil, kakor po svetem pismu. Pozneje je bil prestavljen v Lebring, kjer je čuval gladne maroderje. Morja pa ni videl nikoli, čeprav je vsak dan vzdihoval po njem...

Kljub vsem posebnostim pa niso bili vsi ti prisiljeni zaščitniki očetnjave nič kaj zanimivi. Med vsemi petdesetimi črnovojniki z enoletniškim trakom je bil zanimiv edini Tine Mrkun. Mi ga nismo poznali, kdo je in kaj je bil brez uniforme. Tovariši odvetnik France si je preganjal dolgačas pri »Leoncu« s črno kavo in razposajeno popevico:

»Druge vse devovjke
rodile so dvojke,
samo moja rodila je trojke.
Vrag te uži pasja srčco...

Ja je poznal Tineta in nam je povedal, da je njegovo ime v jezikoslovju zelo upoštevano in da je Tine že takorekč kapaciteta. Motil bi se pa, kdor bi si mislil, da je bil Tine kaj podoban profesorju. Prav nič! Vsakemu drugemu je bolj silil, ko si je strgal s skrhanim nožem redke kocike po obrazu brez ogledala in brez mila. Ko smo ga vprašali, kako da se brije brez ogledala, nam je odgovoril:

»Zaradi varnosti.« Vsi smo planili v smeh, on pa ni niti trenil, ko nas je pokaral: »Cemu se smejete? Enkrat samkrat sem se bril z uporabo zrcala, pa sem se ves obrezal.

Vojna je zatekla Tineta na Angleškem, odkoder so ga pustili kot popolnoma nesposobnega civilista domov. Komaj pa je bil preko Pasove, so ga že potrdili. Nič se ni pritoževal:

»Kaj hočemo? Nekje tako moramo biti. Blokada sem pa le prebil.

Druga dne po prihodu k polku so nas navsezgodaj gnali v Vodenikovo hmeljsko sušilnico za vasio, kjer je bilo skladišče obleke. Debelemu naredniku je bilo na zalitih licih zapisano, da je velik šaljevec. Pa je tudi bil! Dolginom je rad dajal najkrajše hlače in male suknjičje-vafenroke, kakor smo rekli takrat vojaški bluzi, ki je imela na vsaki rami zelen kifelc, po prsih so jo pa krasili svetli gumbi. Pa se je pošalil tudi s Tinetom, ki je bil majhen kakor Čahej, ko mu je odkazal obleko, ki bi bila še orjaku ohlapna. Nikoli ni Tine godel ali mrmral, zato je kar brez besede oblekel tiste masne cape. Le hlačnici je zavilhal trikrat, rokava dvakrat. Kapa mu je sedla preko ušes. Tine pa se je le nasmehnil. In

kako se je nasmehnil. Nihče se ne nasmehne več tako udano.

»Me vsaj zeblo ne bo v ušesa«, je pripomnil, čeprav je bil že maj v deželi.

Ko so nas tako več ali manj okusno našemili v vojaške, smo dobili ukaz, da moramo biti od dveh v šoli, kjer nas bo pričel sam gospod stotnik uvajati v tajne vojaških umetnosti. Aktivni častnik je bil stotnik in se je zval Artur Hammelschläger Ritter von Unterhausen. Šaljivec je preobrnil to ime v Unterhosen po naše pa smo ga nazivali kratko Gate. Dvojno korist smo imeli od tega: kratko in varno je bilo novo ime. Gate so bile sirovina. Okove, privezanja in arest so bili povsem vsakdanji približki. Nekoč je pustil dva vojaka tako dolgo v okovih na snegu, da sta zmrznila. Pa saj so bili takrat ljudje kakor muhe, dva več ali manj...

Stojimo tako v strahu in trepetu od doleženih ur na hodniku sole. Tine sam zase na stopnicah v svoji nazaj zavijani obleki je škilil izpod ogromne kape. Važno zbrana duha primahajo umerjeno Gate po stopnicah. Tine se stisne spoštljivo ob zid, da bi mogel mogočnejše mimo. Tedaj pa šine uničujoč pogled iz srepih Gatovih oči, da je zlezal Tine v tri gube.

»Kaj pa ti delaš tukaj, capin? Mar si tudi ti enoletnik?« se bridko ponorčujejo visoko vzravnan Gate.

»Prosim, naj ne zamerijo...« se skuša opravičiti Tine. Gate pa so stisnile obrvi:

»Marš, kamor spadaš!«

Tine si pa seveda ni dal tega dvakrat reči, kar k naši gruč si je umaknil pred ognjenimi stotnikovimi očmi.

»Kaj ste res enoletnik?« strmi Gate.

»Sem!« pritrdi Tine.

»Kakšni pa ste?« upijejo jezno Gate in jim sili kri v zabuhel obraz.

»Kakor so me oblekli, skomizne Tine z rameni. Vsi vidimo, da komaj zadržuje smeh.

»Vse vas dam privezati, celo skladišče, da vam bodo jeziki viseli do popka!« rotnijo že čisto višnjeve Gate. Vsi jih gledamo s silnim sočutjem, želeči jim enodušno, da bi jih čimprej potipala kap. Pa jih ni. Ko so spet prišle do sapa so sunile z jezo besedo:

»Kaj ste pa v civilu?«

»Student«, se odreže Tine. Stotnik zamahne z roko:

»Eh, student, to je samo beseda. Kaj pa izvolite študirati?« nadaljuje stotnik že mnogo prijazneje.

»Indogermansko komparativno filologijo (primerjalno jezikoslovje) je povedal povsem brezbrizna Tine.

»Interesantna, ne, ta indijska filozofija?« se hočejo postaviti Gate, da tudi nekaj vedo.

Ko smo že sedeli na nizkih klopih prvega razreda, pa pokliče Gate Tineta:

»Pridite ven! Govorili ste, od indijske ee... Znaite seveda tudi indijsko abecedo?«

»Seveda jo znam«, se odreže Tine in mu šine hudomušen nasmeh preko detinskega obraza.

»Imenitno! Kar na tablo jo napišite!« ukazujejo vedoželjne Gate.

Tine piše, piše... Mi pa gledamo v tla in komaj zadržujemo smeh, saj vendar piše slavnji jezikoslovec Tine Mrkun staroslovansko azbuko na tablo. Gate slejjo skodoželjnega veselja, ko izpregovorijo prav zaničljivo:

»Čudovito, zares! In s takimi rečmi se ukvarjajo ljudje v današnjih junaških časih?«

Gromko prasnemo vsi iz zadržanega sme-

ha, da so nas Gate ljubeznivo pogledale prav vzradošene na tako uspehi domisleci. Tine je sklonil glavo in spet sedel v klop. Kakor da ga je sram, je skril obraz med dlani, da je prikrl svoj smeh.

»Kako si se vendar upal napisati mesto sanskrita azbuko? Kaj pa, ko bi jo poznal?« smo vprašali zvečer Tineta.

»Bodite pametni! Nemogoče je to za človeka, ki je aktiven avstrijski častnik posebno, če se piše Hammelschläger von Unterhosen, se je odrezal Tine, legel na tenko slamnjasto in sladko zaspal.

Cez mesec sem prišel nazaj h kadru, pa sem zvedel, da so Gate zblaznele. Zaradi tistih dveh zmrznjenecv so trdili. Neveren, kakor sem že bil, sem stopil h znani go-

spej, kjer je bil stotnik na stanovanju. »Prav, da ste prišli, me je sprejela žen-ska z veseljem ter me peljala v sobo, kjer je bil stotnik stotnik.

»Glejte! mi je pokazala čudne čarje, ki so jih bile polne stene. «Kaj pravite h temu?«

»Figo je zblaznel zaradi tistih dveh zmrznjenecv!« sem razmagosil pri sebi ter povedal začuden gospod, da je umrl naš ubogi stotnik za azbucitis acuta comparativa, s katero ga je okužil Tine Mrkun.

Gospa je sklenila roke: »Jezas, Jezas, gospod, kaj takega pa še ne.«

Oni dan sem srečal gospoda Tineta Mrkuna, pa sem se spomnil te zgodbe.

Janko Kač.

Preko zemlje kašubske na Poljskem

Kartuzy, septembra 1932.

Vse politične in kulturne zveze niso mogle nikoli tako delovati na mene, da bi potoval po Nemskem. Ni me tudi prevzela današnja jugoslovenska moda, da bi odšel na Francosko.

Sem zopet na slovanski zemlji, na Poljskem.

Pogled na zemljevid od Gdanskja (Danzig), od zaliva Visle na zapad, in najdeš mestice Kartuzy, »stolico Kašubov«, ki je svoje ime dobila od reda Kartuzijancev. Samo 5000 prebivalcev ima: do 1. 1923 je bila pravno vas, ali značaj ji je popolnoma mestni (ulice tlakovane, vodovod, kanalizacija).

Mogel bi Vam sedaj opisovati lepoto te pokrajine, kjer se hribi (do 300 m) menja-jo z nebrojnimi jezeri in jezerci (par sto jih je) — vse ta pokrajina se imenuje »kašubska švajcarija« — mogel bi Vam pripovedovati o zgodovini mesta in o zgodovini nekdanj kartuzijanske, danes katoliške župne cerkve, če bi se ne bal, da se prestrašite, ko bi Vam rekel, da ima streha cerkve izrazito obliko pokrova ogromne mrtvaške krste (kartuzijanci, vi ste sebi in drugim govorili: Memento mori!, ali ste čutili pač tudi dihi življenja, ki vam je vel od vod ljubkega »klosterskega jezera« in iz »Gaja Svetopolkovca«, šumečega ob kloštru); mogel bi Vam pripovedovati o Kašubih, poljsko-slovanskem plemenu, ki biva tod; mogel bi Vas opozoriti, da hodite sedaj z menoj po Poljskem Primorju, ki so ga Nemci nazvali »Koridore«.

Ali vse to danes opuščam. Hočem Vas sedaj samo tako kratko in mimogrede opozoriti na par stvari, ki se prijetno doimljejo slovanskega potnika.

Bil sem zopet v Poznaniu. Ne daleč od poznanskega glavnega kolodvora, tik ob prostorih velikih sejmov in še večje splošne razstave 1. 1929, ki so jo gledali posebno naši Sokoli, je lepo predmestje, ki se imenuje »Jezičce«. Kakor naša posavska Jezičca! Spodobi se tako rekoč, da je poznanski imen v majestatski množini — Jezičce v Poznaniu so veliko predmestje, predmestje brojnih gospodskih vil in lepih, širokih ulic, ki po njih drdralo tramvaj. Tudi častni konzul Jugoslavije, gosp. direktor Marcel Schaffa, ima tukaj svojo vilo.

Ali ne čutiš nečesa domačega, ko zagledaš, znanec Jezičce ljubljanskega polja, v Poznaniu že na tramvaju napis »Jezičce?« Ali se pripelješ kdaj sem za menoj?

Iz Poznania sem se vozil preko Gneizna in se tu na grobu slovanskega krščanskega apostola, praškega nadškofa Vojteha poklonil njegovemu spominu, a pred njegovo katedralo velikemu poljskemu kralju Boleslavu Hrabremu (tam mu stoji spomenik). Vozim se proti severu; dobro je, da nimam tukaj brzih vlakov; vozeč se s potniškimi,

vidim več in moram včasih izstopiti. Izstopil sem in nekaj časa na novi vlak čakal na postaji, tuji, Naklo. Čisto tako se imenuje to mestice kakor naša vas ob Kranju. Zdalj v Kartuzah, vidim še, da je tukaj v tej kašubski zemlji še eno takšno krajevno ime, namreč: Nakla (mi bi tu pisali: Naklja).

Baš pokrajina okoli Nakla se imenuje Krajina (včasih pišejo: Krajna), pač zato, ker je bila »na krajcu« med Veliko Poljsko in Pomorjem.

Pri Chojnicah, večjem mestu, ki so dobro očuvale nekdanji svoj trdnjavski značaj borbenih nemških križarjev, sem se približal kašubski zemlji. Jezera na vse strani in šume vsepoved, iglasti »bori«. Pred Koščezino, mestom, ki ima 7000 prebivalcev in ki se včasih imenuje »srce Kašubov«, sem opazil postajo »Lubiana«. Kjer se, kakor v poljsčini, zemlja glasi »ziemia«, a se »ljubi« piše »lubi«, tam bi se tudi naša Ljubljana glasila Lubiana. Ali kdo mi jamči, da je etimologija obeh imen zares ista? To moje vprašanje velja o vseh imenih, ki jih tukaj sestavljam. Pišejo povsod ime te postaje »Lubiana«, ali v Kartuzah se mi je reklo, da ljudstvo izgovarja Lubiana, kar bi mi pisali Lubiana, ne Ljubljana.

Ne vem, če pridem čisto tja v kot poljskega Pomorja ob nemški meji, kjer se širi veliko Karovjevo jezero in kjer teče po »peskih« (zakaj vse to primorje, vsa kašubska zemlja je zelo peščena in malo rodovitna) rečica Pisanica, ki ji glasovno čisto odgovarja Pisanica svojih Slovincih Gorice, moje nepošćene ožje domovine.

Ne vem, če bom stal ob kašubsko-poljski Pjanici in ne vem, če bom od nje letos gledal tja čez nemško mejo v krajino, kjer so še pred 20 leti govorili »Slovinci« svoj »slovinski« govor (»Slovinci«, ne Kašubi so se tam imenovali), ali govorili so slovinski že tedaj samo stari ljudje; danes se morda so kakšni »Slovinci« samo tik ob poljski meji.

Vsekakor pa sta tam preko, v pruskem Primorju, dve mesti, ki se imenujeta Belgard, čisto naš Belgard, eno bolj na jugu, ki je pri Slovincih, drugo bolj na jugu, ki je igralo dosti važno vlogo v upravnih zgodovini pomorsko-poljske prošlosti.

Danes se v družbi g. dr. Aleksandra Majkowskega, tukajšnjega zdravnika in uglednega kašubsko-poljskega kulturnega delavca, cigar gost sem mogel biti večeraj, preko Gdanskja odpeljem v Gdino, ki jo Jugoslovenci iz časnih poročil zdaj že prilično dobro poznajo.

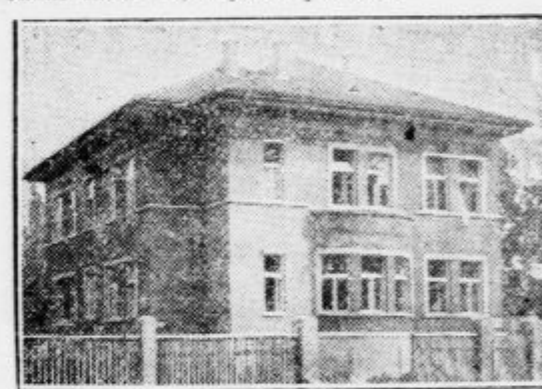
Tu se pa končuje moja beseda, zakaj stvar ali reč postaja važnejša.

Dr. Fr. Pešič.

Kopalna higijena v Murski Soboti

Murska Sobotica, 5. oktobra.

Pomanjkanje kopalnice na prostem spada med stvari, ki jih peleti Sobočani najbolj občutijo. Poskušali so si sicer na vsi način pomagati, a brez uspeha. Najprej so se ljudje hodili kopat v Ledavo, ki teče skozi mesto. Vendar so imeli od tega pred vsem le škodo. Ne glede na to, da se Ledava časih (kakor je bilo n. pr. letos) popolnoma izsuši, je toliko topla, da sploh ne osvazuje več, in tako umazana, da se v globini pol metra ne vidi dna. Razen tega ni posebno prijetno, da mečejo v strugo trupa mač in črepije, da čisto kopajo konje in krave na takih mestih, da odteka voda na kraj, kjer se ljudje kopljajo, — in ni čudno, da so si slednjič marnikateri kopalci pridobili kožnih izpuščajev. Prav to je bil vzrok, da so nekateri začeli zahajati na Muro, ki pa je od Sobotice oddaljena 3 postaje, kar pomenja razen enourne vožnje z vlakom še 11 Din za vsako kopanje. Razen tega pa v zadnjem času tudi Mura ni mnogo čistjša od Ledave in je še drugače nevarna. Ni leta, da ne bi zahtevala prav na mestu, kjer se Sobočani kopljejo, smrtnih žrtvic, časih med najboljimi plavalci.

Zdravstveni dom v Murski Soboti

S to idejo se je že bavilo sporno društvo »Mura«, ampak kopalnice ni in občinstvu tudi ni znano, kaj je »Mura« naredila. Čas je, da se enkrat ta stvar definitivno uredi. Če je že za letošnje preporočje, je zdaj še čas, da se kaj stori za prihodnje leto. Merodajni krogi naj bi sklicali anketo, ki bi stvar proučila. Kakor doznavamo, bi stala gradnja bazena s talno vodo, velikosti 300—400 m², okrog 200.000 dinarjev. Prostora je na razpolago dovolj; da bi pa bilo dovolj kopalcev, sledi iz tega, ker je številno onih, ki zahajajo na Muro kljub večjim stroškom in ostalim negativnim posledicam, veliko. Vse podrobnosti pa spadajo v delokrog ankete. V nujnem interesu vseh je, da se store potrebni koraki čim prej.

Drugačnja je stvar v ostalih letnih časih. Zdalj imamo zaprt kopalnice v Zdravstvenem domu, ampak v to menda niti ostalo leto ne zahaja toliko kopalcev, kakor bi jih lahko bilo. Zakaj? Cena (za banje) je 5, sedaj 7 Din, za pršno kopel 2 Din) kopeli je tako majhna, da ne more biti vzrok skromnemu obisku. In še celo to lahko z gotovostjo domnevamo, da bi se uprava kopalnice v primeru večjega obiska ne branila zvišati števila dni, ko je kopalnice odprto, in znižati cene na prvotne. Naivnemu predsojdu, da bi se lahko po kopeli prehladili, ne bo verjel nihče, saj so v mrazu hodniki toliko kurjeni, da se tam lahko vsak dobroh posuši. Kaj je torej vzrok? Očividno nekateri Sobočani še sploh ne vedo za to kopalnice, drugi se pa še teji novi »ustanovitve« niso privadili. Marsikdo se bo začudil: Murska Sobotica ima okrog 4000 prebivalcev, eno samo kopalnice s 3 banjami in 8 prhami: kopalnice je odprto le en popoldne v tednu, — in kljub temu ni vse zasedeno. In ker ni kanalizacije, je v Soboti zelo malo zasebnih kopalnic!

Spominjajte se slepih!

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Avstrijci imajo tudi svojega mladega velemejstra. Zdi se vsaj tako. Znan je sicer že več let ko izredno nadarjen mladenič, toda velemejstrsko moč je pokazal šele sedaj. Spustil se je namreč v dvoboj s Spielmannom.

Zelo je bil presenečen ves svet, ko je mladi Elisaskes, tako se imenuje nova zvezda, premagal velikega Spielmana. Rezultat je bil 5½ : 4½. Res je, da Spielmann nikdar ni bil zelo zanesljiv. Res je pa tudi, da bi v desetih partijah že moral najti priliko, da popravi kakšen neuspeh.

Spielmann je v januarju tudi proti Bogoljubovu nesrečno začel, ko sta na Semmeringu igrala deset partij. Pa se je kasneje lepo popravil in celo zmagal. Elisaskesu pa ni bil kos. Čudno.

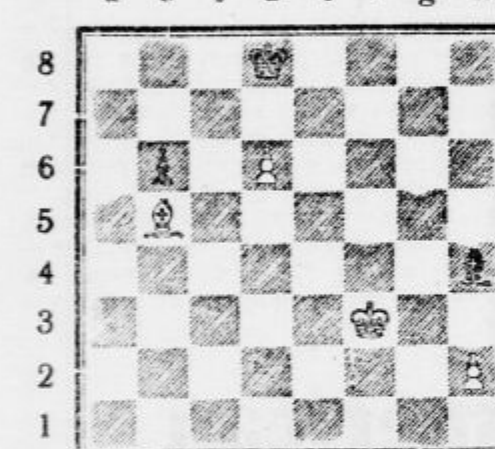
Iz Zagreba prihajajo novice. Snuje se baje jugoslovanski mojstrski turnir. Govori se tudi o tem, da bi na turnirju sodelovali eno inozemski mojstri. Lepo bi bilo, če bi se načrt posrečil. Skrajni čas bi že bil za nacionalni mojstrski turnir.

Mislili, da bi se takega turnirja udeležili vsi znani naši mojstri. Zanimali bi tudi mene. Seveda, preobilen bi ne smel biti. Saj nima smisla natrpati ga z vsemi mogočimi in nemogočimi igralci. Bomo videli, kaj bo. Zagrebčanom želimo vsa sreča.

Znani češki teoretik Dedrie mi je poslal izredno zanimivo študijo. Prinašam jo danes. Težkega kalibra je. Šahisti, ki imajo smisla za globine končnic, jo bodo študirali z užitek.

Dedrie je obogatil teorijo kmetskih končnic. Iznašel je pojmi kritičnih polj. Veliki avstrijski teoretik Berger mu je dolgo oporavljal nedvomne zasluge za najtežjo vrsto končnic. Po mojem mnenju krivično.

a b c d e f g h

Beli: Kf3, Lb5, d6, h2 (4 figure)
Črni: Kd8, Lh4, b6 (3 figure)
Beli na potezi dobi.

Končnica ima naslednjo skrito težavo. Če se posreči črnemu žrtvovati lovca, za kmeta na d6 in s kraljem stopiti na h8, je igra remi, tudi če pade črni kmet na b6. Beli lovec namreč nima barve polja h8. Tak lovec pa z obrobim kmetom ne more zmagati.

Črni kralj je odrezan od polja h8. To pa le dotle, da kmet na d6 ne pade. Beli mora preprečiti žrtve lovca na d6, hkratu pa potiskati obrobne kmete naprej. Jasno je, da črni lovec ne more udariti kmeta na d6, če ga brani beli kralj. Ta bi namreč na d6 stojič zapiral črnemu kralju pot proti h8 prav tako, kakor jo zapira kmet.

Da postane vse to jasno, poskusimo:

1. Kf3-g4?
Le navidez izsiljuje poteza pohod obrobne kmetu. Igra je v resnici že remi:
1. Lh4-e7!!

Janko Kač:

XIV. POGLAVJE.

»V Šempetru streljajo«, je pomislil Tona, ko ga je vzbudilo butanje topčev v jutranjem svitu na praznik svetih apostolov Petra in Pavla. Dva sta zapisana svetnika na ta dan, vendar pozna kmet le prvega, drugi mu je pregošposki in prebahaški Ne bom se hvalil, je zapisal Pavel, pa takoj pristavi, kolikokrat je bil v ječi in v raznih nevarnostih. Celo v sami šempetarski fari časte slovesneje god matere Ane v stranskem oltarju, kakor gosposkega patrona, ki ga je kdovekdo vsilil fari. Zato imenuje narod ta praznik apostolov v začetku poletja le Petrovo, kakor da bi ne šel prav nič mar njegovemu tovarišu Pavlu.

Petrovo je kmetski poldan sredi leta. Krompir in koruza sta zdaj naj obsesta. Hmelj že poganja muhe in so hmeljniki gosti kakor mlada smrekova gošča. Črešnje zorijo ob hišah v pašo otrokom in ptičem. V zevajoče celjosti kozolcev je zloženo snopje ječmena. Kokoši ne zobjeje več kobilice v travi, ob prvem svitu že mlatijo spodnje snopje v latak. Zunaj na polju zori rdeča pšenica, prasketajoča v gladki pripeki. Domove uspava omotni vonj suhega sena. Živad prežvekuje leno po hlevih in odganja muhe z enakomernimi gibi košatih repov. Ples dremlje v senci, naglo suhe, da mu teče pot z dolgega rdečega jezika. V mehki travi ležijo v senci košatih jablan utrujeni ljudje in spi. Ceste so prazne in tišina leži nad vasmí.

Tako je bilo Petrovo vsa leta in tudi to leto je spala vas po južini kakor izumrla. Tedaj pa je planila v ta sveti dan strašna vest. Da ni stalo črno na belem, kdo bi verjel. Od hiše do hiše je šla strahotna vest: Sarajevo, strelji, bombe, prestolonaslednik Ferdinand... Naglo so vstajali ljudje iz popoldanskega spanja in se glasno pomenkovali.

»Oba sta ubita, Ferdinand in njegova žena«, je razlagal važno pred Kolencem hišo učitelj Šmid in krillil z dolgimi rokami.

Neverjetno so ga gledali poslušalci, če jih ne vleče, kakor je bila sicer to njegova navada, in zmajevali z glavami.

»Pravkar se je pripeljala k Zadniku gospoda iz Celja. Črno na belem lahko berete v časnikih, ki so jih prinesli s seboj. Vse Celje je v črni zastavi«, je že skoro jezno zatrjeval dolgi učitelj nevernim ušesom.

»No, po stopimo pogledat«, je menil Tona in se je napotila z njima vsa radovedna množica pred gostilno. Cele gručo so že stale tam in živahno razpravljale o dogodku ter si podajale iz rok v roke črnoobojen nemški list, kjer je stalo z mastnimi črkami zapisano:

»Der Brevel von Sarajevo.«

»Kdo ju je pa?« je vprašal od zadaj Jakove.

»Srbski študent«, je razlagal v celjski nemščini tuj gospod z zalisci. »Iz Bosne je doma in ju je ustrelil, ko sta se peljala po mestu.«

* Zločin v Sarajevu.

2. d6×e7+ Kd8×e7
3. Kg4-g5 Ke7-f8
4. Kg5-g6 Kf8-g8
In črni kralj je v varnem zavetju.

Rešitev je zelo skrita. Beli kralj mora najprej zmanevirati črnega lovca z diagonale h4-e7. To se mu posreči na naslednji način:

1. Kf3-f4!!
Na 1. Lh4-e7 ima beli kralj potezo
2. Kf4-e5. Na:
1. Lh4-f6
pa:
2. Kf4-e4! Lf6-h4
3. Ke4-f5!

Črni lovec je odrinjen. Zanimivo je, da se črni lovec ne more več žrtvovati za kmeta na d6, če stoji beli kralj že na f5:

3. Lh4-e7?
4. d6×e7+ Kd8×e7
5. Kf5-g6 Ke7-f8
6. Kg6-h7 in beli je zmagal.

Zanimivo je dalje, da beli ne more igrati:
1. Kf3-f4!! Lh4-f6
2. Kf4-f5? Lf6-h4
3. Kf5-g4?

ker bi črni zopet odgovoril:
3. Lh4-g7!!

Omeniti moram še varianto:
1. Kf3-f4!! Lh4-f6
2. Kf4-e4! Lf6-g5
3. Ke4-e5 Lg5-h4
4. Ke5-f5!

Kralj mora stopiti na f5 v trenutku ko stopi črni lovec na h4. Le v tem primeru mora namreč lovec zapustiti diagonalo h4-e7.

Postavite si po vsem tem pozicijo:
Beli: Kf5, Lb6, d6, h2
Črni: Kd8, Lh4, b6
in igrajte:

1. Lh4-f2
2. Kf5-g4!

Sedaj, ko črni lovec ne more več na e7, je pomoč belemu obrobne kmetu koristna.

2. Lf2-c5
3. d6-d7 Kd8-e7
4. h2-h4 Lc5-d6

Lovec poskuša zadrževati kmeta na d7 in omogočiti svojemu kralju potovanje na h8.

5. Kg4-g5! Ld6-c7
6. Kg5-g6 Ke7-f8
7. Kg6-h7

Kot h8 je rešen!
7. Lc7-d8
8. h4-h5 Ld8-h4
9. h5-h6 Lh4-d8
10. Lc5-c4

Grozí Kh7-g6 in h6-h7-h8.
10. Kf8-e7
11. Kh7-g6 Ld8-c7
12. Kg6-f5 Ke7-f8
13. Kf5-f6 Lc7-d8+
14. Kf6-g6 in beli je zmagal.

Duhovita, težka študija!

Nesebični pisatelj

Chris Massie je ime zelo uspešnega angleškega pisatelja, ki je Wells in Galsworthyjev prijatelj. Njegove knjige ljudje močno kupujejo, dole pa jih je izdal šest. A navzlic dobremu zaslužku s knjigami je ta mož reče v živju v ubožnici, ker nima denarja za drugo streho. To je mogoče samo zaradi tega, ker potrci vsak prejeti denar takoj v dobrodelne svrhe, v pomoč revežem. Med njegova običajna dejanja spada n. pr. to, da pobere kjer kakšno siroto in jo da na svoje stroške izoblati ter ji omogoči primerno življenje. Četvero svojih knjig je napisal v ubožnici, dve pa v strelskih jarkih. Sedaj šteje 52 let in pravi, da je najuspešnejši človek na svetu.

Kulturni pregled

Novo izdanje „Srpske književne zadruge“

»Srpska književna zadruga«, morda najzaslužnejše srbsko literarno društvo, podari vsako leto svojim članom sedem knjig rednega izdaja, vse vezane v modro platno z rdečo obrezo in vse enake velikosti. Dosedanja redna izdaja predstavljajo že celo knjižnico, saj je z letošnjimi knjigami izšlo že 238 enako opremljenih zvezkov. To pa, kar Srpsko književno združenje posebej odlikuje in jo priporoča tudi Slovencem, ki čitajo arbohrvaške knjige, je lepa literarna višina njenih izvirnih izdanj in skrbna izbira prevodov, vrhu tega v glavnem zanesljiva redakcija in dober, čist jezik. Med 238. knjigami SKZ so izšli skoraj vsi srbski pisatelji, ki v narodni kulturi res kaj pomenijo; mnogi so tu izdali svojo prvo zbirke, mnogim pa je zadruga priredila izbor. V primerih izbirah so tu izšli spisi starejših pisateljev. Mimo rednih izdanj izdaja SKZ še tri druge zbirke: »Zabavnik« s prevodi iz svetovne literature (Gončarov, Hum, Dickens, Tolstoj, Sienkiewicz, Manzoni, Gogolj, Čehov, Balzac, Turgenjev, Galsworthy, Stendhal i. dr.), »Poučnik« in »Savremenič« (slednji od l. 1931.).

Pravkar je Srpska književna zadruga razposlala svoje knjige letošnjega letnika. Med sedmimi, preprosto, a okusno natisnjenimi knjigami omenjamo predvsem zbirko članov in predavanj o književnosti, umetnosti, jeziku in morali iz peresa znanega literarnega teoretičarja in esteta, profesorja Bogdana Popovića. Tu je med drugimi ponatisnjeno njegovo inavguracijsko predavanje »O književnosti«, ki je izšlo že pred leti v posebni brošuri in doseglo izreden knjižni uspeh. Poleg starejših člankov so v tej knjigi zbrani krajši spisi novejšega datuma, polemike in komentarji raznim aktualnim pojavom v književnosti. Marsikdo se ne bo strinjal z akademskimi in v pojmovanju književnosti konservativnimi nazori Bogdana Popovića, vsak ljubitelj jezika pa bo užival v njegovem elegantnem, jasnem, nikjer preobiloženem slogu in čistem jeziku.

Druga knjiga, ki bo zajela še širše čitateljske kroge, je potopis Mihaela Petrovića »Kroz polarnu oblast«. Profesor beogradskega vseučilišča Mihael Petrović se je lani udeležil kot znanstveni ekspert odprave skozi polarne kraje na severni tečaj. V tej knjigi opisuje svoje potovanje in vtiske, sila okoliščine, v katerih žive Eskimi, se zaustavlja pri usodi in rezultatih dosedanjih polarnih ekspedicij, skratka: pripoveduje poljudno in vendar eksaktno o vsem, kar lahko zanima čitatelja na tem področju človeškega znanja in izkušnje. Knjiga je obilno ilustrirana, vendar ne vedno srečno; od današnje knjige zahtevamo jasnejše ilustracije.

Srpska književna zadruga bo v kratkem poslala v Beogradu spomenik pobedi srbske književnosti, prijatelju našega Jerneja Kopitarja Vuku St. Karadžiću. Za to priliko je letos izdala izbor Vukovih spisov, in sicer onih sestavkov, ki imajo znanstven pomen. V tej knjigi, ki ji bo sledil drugi zvezek, so objavljeni Vukovi zgodovinski članki, med njimi »Životi najznamenitij srpskih poveljav našega vremena«.

Leposlovju so odmerjene štiri knjige. Omenimo najprej »Zabrane pesme« mladega, zgodaj umrlega vojvodinskega pesnika Dušana Vasiljeva. Pesmi je izbral in daljši uvod napisal V. Živojinović. Nadaljnja knjiga so »Pripovedke Angelika M. Kretića. Pisec je nedavno objavil v Skopju prvi veliki roman iz življenja Južne Srbije z naslovom »Trajanc«. Ko novelista ga poznamo iz raznih literarnih revij. Krstije je nadarjen pripovednik in zbirka njegovih novel bo gotovo našla mnogo čitateljev. — Izšla je tudi druga knjiga izbranih povesti »Pripovedke« starejšega, a še vedno sočnega pisatelja Slevana Srećna. Četrta leposlovna knjiga je prevod iz angleščine: Kypingove »Pripovedke iz Indije« so danes, ko Indija obrača na se pozornost vsega sveta, zanimivejšje kot kdaj prej.

Za tako tehten knjižni dar »Srpske književne zadruge« vse priznanje in vsa čast!

Beli general M. D. Skobeljev

Petdeseta obletnica nenadne smrti generala Mih. Dm. Skobeljeva obuja spomin na pomembno poglavje zgodovine slovenske vzajemnosti. »Beli general«, ki so ga slepo oboževali njegovi vojaki, je brez vsake protekcije dosegel do viske časti. Z 38. leti je zaslovel kot najboljši in drzno pogumni vojskovodja v turški vojni. Vojaki so celo verjeli, da je čarovnik, ki pobira sovražnikove krogle v čepico in jih grize kakor orehe. Toda glavno področje, na katerem je zaslovel Skobeljev, je bila politika. Odlikovala je vso njegovo kratko, bleščečo življenjsko pot. Čeprav ni utegnil dovršiti petrogradske univerze, ker jo je moral zapustiti kot slušatelj matematike v zvezi z dijaškimi izgedi leta 1861., se je navadil smotrnega, vztrajnega delovanja, pridobil si obsežno strokovno znanje in je obvladal pet svetovnih jezikov. »Za moj uspeh gre hvala meni sovrážnemu angleškemu tisku«, — je izjavil Skobeljev uredniku varšavskega »Kuryra Poznanięgo«. — »Če ne bi angleški poročevalci ljubosumno zasledovali slehernega mojega koraka, bi bil Skobeljev ostal svetu nepoznan navaden general.« Smatral je za svoje življenjsko poslanstvo osvoboditev Carigrada in izgon Turkov iz Evrope, kar je hudo razburjalo angleško javno mnenje v dobi po berlinskem miru. V zvezi s slovanofili (predvsem z znanim Ivanom Aksakovom) je bil Skobeljev prepričan tudi v letih neizprosne ruske reakcije, »da ni več mogoče vladati, ne da bi vpoštevali javno mnenje.« Leta 1881. je ob govoru na neki spominski slavnosti, ko je — kakor je imel že navado — okral angleške politike, ki so v Berlinu vzeli Rusiji njeno zmago nad Turčijo, dvignil čašo »za bodočnost zedinjenega slovanstva, ki zdaj trpi pod nemško-madžarskim jarmom.« Namesto vina ej pil vodo, da bi bil poudaril trezno pomembnost svoje zdravice.

Dne 17. februarja prihodnjega leta je sprejel Skobeljev v ljubljnem Parizu srbske visokoočle in jim rekel: — Zal, sedaj ima Rusija vezane roke, ker stoji pod tuji vplivi. A Nemčija je skupen sovražnik slovanstva in Rusije. Nemško-slovanstva vojna je neizogibna, bo dolga in grozna, a Slovani bodo zmagali. Vi, Srbi, ste sredi straža slovanstva in ne boste ostali osamljeni v boju. Kmalu bo napočila ura, ko bomo skupaj udarili na skupnega sovražnika.« Ta pariski »incident de Skobeljeffa« je nepopisno razdalil London in Berlin: Saj je bil Skobeljev poveljnik obmejnih ruskih armadnih zborov, ki so pravkar imeli velike vaje na Poljskem. V domovini je general dobil oster ukor. A navdušenje, s katerim je Gambetta sprejel njegove izjave, ni bilo brez vzroka. Rusija je polagoma navezavala prijateljstvo s Francijo. Tudi Aleksander III. je kmalu ukinil nemško gledališče v Petrogradu, med tem pa je redno obiskoval francoske predstave. Kot vzorni družinski oče car ni maral lažnjivega, temperamentnega Skobeljeva, dasi mu je priporočil njegov stalni svetovalec Pobiedonoscev, naj pridobi »blega generala«, saj lahko »odločilnem trenutku postane tuja razuda«: največja moralna opora vojske in ljudstva, če mu slepo zaupa.

V teh okoliščinah je postajal Skobeljev vedno bolj sovražan »nemškimi Romanovci«. Poskušal je navezati stike z ruski revolucionarji v emigraciji. Kakor Aksakov je vedel tudi on, da »oznanjevalci dinamita« zelo občutijo nacionalno ponizanje Rusije na berlinskem kongresu. Več sto ruskih častnikov, predvsem mornarji in topničarji, je simpatiziralo z revolucionarno stranko »Narodne volje«. Skobeljev je kmalu dobil v dvornih krogih priimek »Monsieur le premier consul«. Zdelo

se je, da je hotel izrabiti svojo priljubljenost pri vojski in da je bil pripravljen državni prevrat, ki naj bi strmoglavil »nemško dinastijo«. Znani general Dragomirov, vodja akademije generalnega štaba, je baje rekel zaratnikom: »Pa dobro, gospodje! Če vam bo sreča mila, bom tudi jaz vaš mož!« Neblage slutnje za bodočnost Rusije so kazale vedno nemirnemu Skobeljevu ob priliki vstaje v Hercegovini leta 1882., da je prišel čas za vojno z Nemci in za Veliko slovensko federacijo. Mislil je, da bi splošno navdušenje utegnili zediniti vso Rusijo in jo za vselej »potegniti iz nemškega vodovja«. Htel je kovati železo, ker je vedel, da ima veliko sovražnikov in je slutil bližino smrti.

Pol leta pozneje je bil že pokopan v Moskvi ob udeležbi neštevilnega ljudstva kot narodni junak. »Petrogradu je zelo odleglo«, je zapisal vplivni diplomat. Berlin je pozdravil smrt, ki je zalegla najmanj toliko kot izguba 300 tisoč ruskih vojakov. V Parizu in slovenskih deželah je zavladala globoka žalost. Časniki so kratko javili, da je Skobeljeva zadel srčna kap po celonočni hrupni gostiji v moskovskem »Hotelu d'Angleterre«. A ta smrt je še vedno skrivnostna. Francoski tisk je poročal, da se je Skobeljev ustrelil, ker so mu sicer pretila večala zaradi veleizdaje. A Rochefort je celo pisal, da so Skobeljeva umorili monarhisti, ki so se bali za dinastijo Romanovih. Govorilo se je celo, da je pobočnik Skobeljeva Karanok javno pretepel po pogrebu na kolodvoru dozdevnega morilca, častnika M. Morebitti bodo kdaj objavljali dokumenti, ki utegnejo pojasniti to skrivnostno zadevo. Vsekakor je Skobeljev umrl v najboljši dobi kot priljubljen, nadebuden vojskovodja. Če bi bil doživel japonsko vojno in revolucijo, ki je otvorila ustavno dobo, bi utegnil vse bolj vplivati na smernice slovenske ruske politike kakor mu je bilo mogoče v njegovi dobi.

Razstava jugoslovanskih umetnikov v Parizu. Jugoslovanska kolonija v Franciji organizira razstavo jugoslovanskih umetnikov, ki žive v Parizu ali v notranjosti Francije. Razstava bo prirejena v veliki dvorani galerije Georges Petit (8. rue de Seze) od 3. do 17. novembra t. l. Dvorana obsega okrog 400 četvrtinskih metrov. Računa se, da bo udeleženi vsaj 30 umetnikov. Priprave za to razstavo, ki naj pokaže svetu naše umetnike in jih moralno in materialno podpre, vodi poseben odbor pod predsedstvom Svetislava Jovanovića.

Ukradeni van Dyck

V noči od sobote na nedeljo so neznamni tatovi vličili v praško trgovino z umetninami Némec. Uplenili so več dragocenih slik, med drugim neko delo slikarja van Dycka, vredno 50000 Kč. Vlomilci so odnesli tudi več originalov čeških slikarjev in starinsko uro, last grofa Montecuccolija. Skupna škoda, ki so jo napravili tatovi, znaša 300.000 Kč.

Najmodernejši francoski most

V bližini Avignona v Franciji so pred kratkim izročili prometu najnovejši in najmodernejši most. Most je visokega tipa in drži čez reko Durance v višini 52 m. Dolg je 308 m ter ima samo en lok. Slednji počiva na 45 m visokih stebrih iz betona, ki so povezani z jekleno mrežo, tehtajo 14 ton.

Nova najdišča zlata na severnem Švedskem

V severnih predelih Švedske so zopet odkrili nova bogata ležišča zlata. Pravijo, da so te žile celo zlatonosnejše od ručnikov v Bolidemu. Ze dva m pod zemsko skorjo so kopači našli zlato žile, ki so mnogo bogatejše na zlato kakor Kreugerjeve jame.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Vse je prevzela beseda o vojni, da se je kar sama začela peti stara pesem:

Rdeči so oblaki,
ki gor nad nami so,
kteri nas spominjajo
na nesrečno vojsko prajzovsko. —

Takoj za njo se je oglasila nezaceljena rana brezplodne zmage na Italijanskem:

Radecki pa na konj sedi,

krvavi meč v rokah drži ...

Spet ni bilo Nemcem všeč in je pričel gospod z zalisci zabavljati:

»Veledajalci! Ušivce zagovarjajo, naša zaveznika pa blatijo.

Doli s Srbijo!»

»Doli! Smrt ušivcem«, je zatulila vsa družba.

Tedaj pa je povzel glas Šmidov najboljši pevec Pepelčev Miha, ki je slučajno zašel v ta konec fare:

»Iz bratskog zagrijača

zadoni pjesma sveta ...

Slovenec, Srb, Hrvat

za uvek brat i brat!«

Tedaj pa je prekipel srd gospoda z zalisci, da je zavihel vrček in ga zalučal v fantovsko družbo. Vajeni takih napadov so se vsi umaknili, da je treščil vrček v drevo. Kakor bi bil trenil, je bila vsa nemška družba postavljena na cesto. Od daleč so se vihтели palice in grozili s pestmi, ko so odhajali proti Šempetru. Fantje pa so se povrnil na vrt in peli vse, dokler ni prišla orožniška patrulja in prepovedala petje ...

Kakor mora je legla beseda vojna na vas, da ni hotel objeti spaneč trudnih misli. Pozno v noč se je premetavala Nežika po postelji in trepetala pri misli, da bi moral Tonček na vojno ...

Vse prve tri tedne julija je vsela vojna v zraku. Sedaj se je govorilo, da bo že jutri počilo, kaj nato pa se je čulo o mirni poravnavi. Vsak glas je prinesel novo zagonetko, ki ni pustila, da se umirijo zaskrbljena srca. Le eden je oživel pri besedi vojna: kanonir Lavžarjev Jože, ki se je tepel 1866. na Italijanskem. Pripovedoval je radovednim ušesom o strašnih ranah, o kupih mrličev in o drugih grozotah vojne. Vsako svoje pripovedovanje pa je zaključil:

»Vedno smo tepli Italijane, še bolj kakor pod Radeckim osemindesetega ali pa devetindesetega. Tako smo jih potiskali, da smo jih že imeli prav ob francoski meji. Petnajst maršev smo jih gnali še onkraj Turina. Vedno manj jih je bilo pred nami; kakor marčev sneg je kopnela njihova vojska. Pa pride od cesarja povelje: Ablassen! Čudno smo se spogledali. Celo generali so zmajevali z glavami: »Prav pred poslednjim porazom naj se umaknemo?« Pa kaj smo hoteli, cesarska beseda je bila pač taka, da smo jo mahnilli nazaj. Šele pozneje smo izvedeli, da je Prajz zmagal in prišli! cesarja k miru. Mi smo prelivali kri in potokli v vseh bitkah Plemontezarja, cesar mu je pa odstopil Lombardijo. Še zmerom je bil tepen Plemontezar, vojno pa je vsakokrat dobil. Vsi smo vedeli, da ni prav tako. To so pač morali cesarja nalagati. Mlad je še bil in lahkovoren.«

* Ustavite ogenj.

Vsa trda je poslušala množica njegove besede in kar ni mogla doumeti ves njihov pomen.

Kakor da je vprašal za vse, so poslušniki vaščani, ko je spet povzel Jakove: »Jezas, Jezas, zakaj jih je pa?«

»Zato, da bi izzvali našega dobrega cesarja v vojno, so ga plačali Srbi. Deset milijonov je dobil«, je vneto razlagal in lagal tuji gospod. Vojna! je udarilo kakor strela strašna beseda.

»Tak, da bo vojska?« je menil počasi Jakove, ki je celo na svojo plipo pozabil, da mu je ugasnila.

»Seveda bo, da naučimo manire te srbske ubijalce«, je odgovarjal vneto tujec.

Tona je v mladih letih večkrat vozil splave do Mitrovice in še dalje prav do Golubovca, pa je poznal Srbe, da so pošteni in miren narod. Zato je na glas podvomil:

»Poznam Srbe, pa mislim, da niso krivi te krvi. Jaz bi dejal, da so anarhisti ...«

»Kdo pa ste vi, da se potegujete za morilce?« je stopil tujez proti Tonu

»Vas kar nič ne briga, ga je s prezirom pogledal ponoseni Toda. »Bomo že videli, če nas briga ali ne. Vi puntarji!« se je razjezil tujez, zažugal s pestjo in odšel na vrt koncu gostilne. Tam je nemškutarska gospoda že vodila vojno proti Srbiji.

»Kakor už jih stremo, te ubijalce kraljev. Takole!« je krepko stisnil desnico v pest siv bradač pri mizi in naglo pritisnil s palčevim nohtom na mizo, da se je skoraj čulo, kako se počilo pod njim.

»Z mokro cunjjo jih zapodimo v beg, da se bodo pozabili ustavit, je kričal z nosljajočim glasom brezobzi davkar Wissiack, nevredni potomce slavnih Bežjakov.

»Tako je, gospod Wissiack«, je pritrjevalo omizje. Tudi ženske je omamil krič po krvi. Mlada gospodična je pričela jokati in tolkla s svojimi drobnimi ročicami po mizi.

»Oči jim izpraskamo tem ušivim svinjskim pastirjem.«

V tem je stopil Tona na vrt. Kljub svojim 63 letom je bil še čvrst kakor petdesetletnik. Čim ga je ugledal gospod z zalisci, je dvignil vik:

»Ta tudi drži s tisto sodrgo. Zagovarjal jih je, ušivce!«

Kakor v mravljišču je zašumelo med nemškutarsko gospodo. Davkar Wissiack je dvignil stol in planil proti Tonu:

Iz življenja in sveta

Porodi v črni Afriki

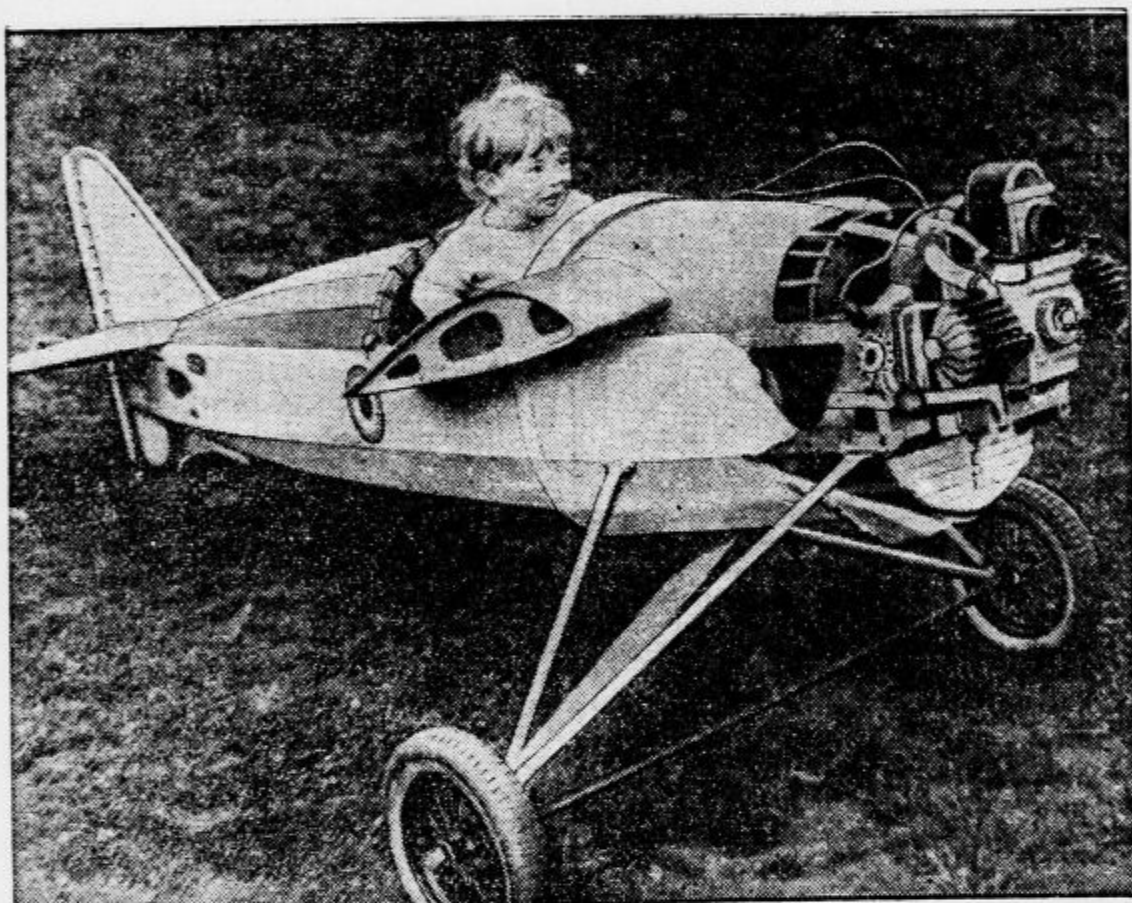
Zakon brez otrok velja med afriškimi rodovi v splošnem za prekletstvo, mnogo otrok pa za blagoslov. A kakor naletiš tu glede zakona na najbolj diametralna nasprotja, na monogamijo kakor na skupinske zakone, na mnogoženstvo kakor na mnogomostvo, patriarhat in matriarhat, tako se tudi vprašanje otrok rešuje zelo različno. Pri nekkih rodovih smatrajo dvojčke n. pr. za nesrečo in jih izpostavijo smrti ali pa direktno ubijejo, drugod jih smatrajo za blagoslov družini in celo vsemu rodu. Natančneje proučevanje teh nasprotij nam pokaže, da ima tu glavno vlogo gospodarski moment. V prvem primeru so možnosti za preživljanje majhne, v drugem pa velike.

Ta moment je tisti, ki povzroča, da se v boju za pašo, polja in živino na najprimtivnejši stopnji pripadniki premaganega rodu sterilizirajo. Tu gre zavestno ali podzavestno za izločanje lastnega gospodarskega položaja. Isto je z izpostavitvijo ali ubijanjem lastnih otrok pri nekkih rodovih. A dasi se takšnim dejanjem običajno za primitivno mentalnost jemlje pomen umora s tem, da jim dajo značaj žrtvovanja bogovom, je opažati že na nizki kulturni stopnji uveljavljanje misli, da ni nič manj

grozovito ubijati otroke, nego jim omogočiti negotovo eksistenco. Tako so morali priti tudi takšni rodovi do drugačnih metod za ureditev vprašanja otrok. Prekinitve nosečnosti ne poznajo nikjer, vsaj tam ne, kjer še niso prišli dosti v dotiko s civilizacijo, zato pa si pomagajo s posebnimi operativnimi posežki.

Neki rodovi imajo n. pr. navado posebnih, v obredne oblike zavrtih operacij na deklicah, ki so jih evropski raziskovalci dolgo časa smatrali za nesmiselno in nepotrebno mučenje. A danes vemo, da je pomen teh operacij globlji in da se dajo njih posledice v danem trenutku, običajno ob nastopu do zrelosti, odpraviti s ponovno majhno operacijo. Tehniko te kirurgije so si črni orabi izpopolnili do presenetljive višine. Operacije izvršujejo z nožiči iz steklene lave, ki nima nobenih klic, ali pa z žicami, ki so jih prej izžgali v ognju. Pri tem uporabljajo kakor za eventualne operacije pri posodih (cesarski rez!) z uspehom sveže kokosovo mleko kot razkuževalno tekočino. Poleg teh metod, ki jih prakticirajo v Nubiji, obstoje drugod druge, ki zadevajo moški spol. Tudi tukaj se dajo posledice operativnih posežkov vsak čas odpraviti.

Letalo kot otroški voziček

Sinček znanega angleškega sportnika Springthorpea se vozi okoli v vozičku, ki sliči letalu. Prihodnje leto bo dobil dovoljenje za prvi resnični start

Skrivnost jegulj

Mnogi, ki gledajo jegulje v prodajalnah rib, ne slutijo, da spadajo te, tako običajne živali, ki živijo v nešteti rekah, potokih in ribnikih, med najbolj tajinstvene živali. Jegulje so strašne roparice in ni nič čudnega, da so tako toleste in velike. Pa naj si bodo še tako velike, razviti spolni organi ne boš na njih nikoli videl. To je vedel že Aristotel, ki je zato menil, da nastajajo same od sebe iz morske vode.

Jeseni prenehajo vse odrasle jegulje v Evropi nenadoma žreti in se odpravijo kakor na povelje iz svojih sladkih vod proti morju, dasi bi jim tudi doma ne manjkalo hrane. Teda, odločijo tudi svoje običajno oblačilo z rumenim trebuhom in sivim hrbtom. Trebuhi jim postane srebrno bel in v srebrni, kovinski krasoti jim vztraja vse telo. Glave se jim naostrijo, da z lahko roko režejo valove na njihovi tisočkilometrski poti. Tudi odci se jim povečajo, a zato jim drobne okoli. Tri mesece vztrajajo v tej preobliki in žive od tolače, ki so jo bile nabrale v svojem telesu. Danes vemo, da je ta sprememba posledica spolne dozorelosti in da ji je središče v spolnih žlezah. Med romanjem po morju dozori v samcih kakšnih 10 milijonov jajčec in nič manjša ni produkcija samcev.

Kdo in kaj vodi te milijonske jate, pa ne vemo. Z neumljivo sigurnostjo si jegulje najdejo pot do vališč, ki leže 6000 m globoko v Sargaškem morju sredi Atlantiskega oceana. Tudi iz ruskih in švedskih vodovij poročajo tja v najkrajši smeri, medpotoma pa se jim pridružujejo jegulje vseh sosednjih ozemelj.

In vendar ni med njimi niti ena zival, ki bi se kdaj opraviila to pot! Katere sile jih vodi tako natančno v pravi smer?

A to še ni vse. Dokazano je, da na tem potovanju ne ostajajo v globini 2000-4000 metrov, ki jo kmalu dosežejo, temveč da sledijo natančno grebenom, pobočjem in dolinam podmorskih gorvij, ki jim sečejo pot. Obenem z evropskimi jeguljami prihajajo v Sargaško morje tudi severnoameriške jegulje, a oboje se razdelijo na povsem ločena podmorska ozemlja, ki jih nikoli ne prestopijo.

Kako dolgo traja potovanje do sargaškega dna, ne vemo natančno. Cenijo ga na najmanj eno leto. Tudi zrelih jajčec in najmlajših oblik, ki se izležajo iz njih, ne poznamo, temveč šele večje ličinke, ki imajo obliko vrb-vih listov. Te ličinke, ki so jih že ponovno vlovili s finimi mrežami, se dvigajo iz globin in so tako prozorne, da vidiš v stekleni, z vodo napolnjeni posodi plavati edino njihove žareče zelene oči.

S temi ličinkami je zvezana nova skrivnost. Živalice iz evropskih in ameriških jegulj romajo leto dni naiprvo skupno do Bermudov, to se na ločijo. Severnoameriške, ki se srečujejo iz vrhovih listov v prozorne šibice, ki prično šele zdaj žreti, se obrnejo proti ameriški celini in jo dosežejo v kratkem času, evropske ličinke pa rabijo še tri leta, da pridejo do evropske celine! Nič ne ve poasnit, kaj jih tako skrivno vodi v domovino njih staršev, kajti ti so pomrli in pozabili že davno, takoj ko so se izlegla jajčeca. Nekateri domnevajo, da jih vodi sonce, drug

menijo, da so jim vodniki morski toki, tretji celo vrtenje zemeljske obale. Vse to so pa domneve. A čudežev še ni konec. Ko so mlade »steklene« jegulje, ki so medtem tudi postale prozorne šibice in začele jesti, po treh letih dosegle pri Španiji evropsko obalo, se jih le del odpravi v španske reke, druge pa romajo dalje proti severu ali v Sredozemsko morje in ob vsaki reki se jih le nekoliko sto tisoč odcepi od glavnega, milijonske trupe. V Rokavskem prelivu se razcepi vojska v dve ogromni vojski, ena potuje proti angleškim rekam, druga pa proti belgijskim, nemškim, ruskim, norveškim in švedskim vodam. Pri tem so opazovali nov in zadnji čudež. V velereke se usmerijo vedno kilometrske dolge vrste mladih živali in čim dosežejo do izliva kakšnega pritoka, se jih del odloči in se deli znova na potoke. V večje pritoke pa se bo vedno usmerila večja trupa, v manjša, v potoke še manjša, tako matematično natančno in samo ob sebi umevno, da stoji človek kakor pred nerazrešljivo uganiko — nerazrešljivo zato, ker je vse to tako preprosto. Ali bo človeški duh tej uganiki kdaj pogledal do dna?

Naši čuti in občutki

Naši čuti delujejo celo v obsegu, ki jim je določen, zelo nenakomerno. Istega dražljaja ne beležijo vedno z isto močjo. Zato je znanost že v davnih časih skušala graditi opazovalne aparate, ki niso podvrženi občutkom in točno registrirajo dogodke.

Vsakdo ve, da nam ure včasih minejo kakor minute, včasih so nam pa minute dolge »kakor večnost«. To zavisli le od našega razpoloženja. Znanost pa si je že v starem veku izmislila časomerje, sončne, vodne in peščne ure, ki niso podvržene tem razpoloženjem. Srednji vek je poznal že ure na kolesje, a Huggens je izumil nihhalno uro.

V nasprotju z merjenjem časa, ki so ga že v starem veku prakticirali stvarno z aparati, je bila temperatura zelo dolgo prepovedana cenitvi naših čutov. Da so tu možne velike samoprevare, vemo vsi in zelo dober dokaz za to nudi stari Herodot, ki poroča, da je v nekateri Amonovi zelinici v Libijski puščavi, sedaj oazi Siva, vrelce, ki je podnevi hladne, ponoči pa tople. V resnici pa ima ta vrelce, ki teče še danes, kakor so ugotovili z meritvami, stalno temperaturo 29 stopinj C in so se dajali stari samo zavajati svojem občutku.

Prve toplomere tako zvane termoskope, ki so temeljili na dejstvu, da se telesa v toploti raztezajo, so izumili šele Galilei in njegovi učenci, termometre v sedanji obliki pa so v 18. stoletju zgradili Fahrenheit, Réaumur in Celzij.

Tudi vtise okusa ocenjujemo večinoma po občutku in tu se nam dogaja, da je neka jed nekemu človeku n. pr. preklisla, dokim je drugemu baš prava po okusu. Kemistična znanost je cenila »kisloto«, t. j. učinek raznih kislin, do zadnjega časa precej netočno, kajti stopnja rdečine, ki jo kaže lakmusov papir v raznih raztopinah, je več

ali manj že stvar subjektivnega občutka kemika. Šele v zadnjih letih je to netočno metodo določanja zamenjala z res objektivno metodo, ki določa koncentracijo vodikovih jonov v raztopini.

Svetilbo so prav do začetka 19. stol. merili po občutku našega vida, ki ni sposoben razlikovati niti nešteti prehodov med svetlim in temnim, da niti ne govorimo o optičnih prevarah, ki jim je podvržen. Šele z nastankom fotokemije so izumili metode, ki merejo natančno določati množino svetlobe.

Kar se tiče zvokov, se v praktičnem življenju ocenjujejo po sluhu, ki je podvržen neštetim motnjam in netočnostim. V zadnjih desetletjih pa si je znanost za svoje potrebe omislila dovolj aparatov, ki omogočajo natančno merjenje zvočne sile, barve, višine itd. Sem spadajo n. pr. glasilne vilice in telefoni, ki so opremljeni s kazalci.

Samo za vonj še niso izumili aparatur, ki bi dajale namestu njegovih nedoločnih cenitev točne številke. Tu pa imamo primer, da je naš čut v nekem oziru še mnogo občutljivejši od vseh kemičnih merilnih metod. Nos dojemla n. pr. dišave, ki so v tako neznatnih količinah razdeljene v ozračju, da jim kemična določitev ne more do živega. Ni pa dvoma, da bo znanost prej ali slej tudi tukaj našla pripomočke, ki nas bodo napravili neodvisne od netočnosti človeškega nosu.

Že dno, da hče in za dnoše
Ljubljana Gledališka 4
Celje Aškerčeva 3
Maribor Slovenska 10

Novi italijanski poslanik v Parizu

Graf Pignatti bo zamenjal dosedanjega poslanika Italije v Parizu grofa Manzonia

Zakaj poje petelin?

Ruski učenjak Sinicin iz Minska je objavil delo, v katerem poroča o svojih raziskovanjih petelinjega petja. Na poskusnem petelinu, ki ga je zaprl v svojo sobo, je ugotovil, da se oglaša v rednih, enournih presledkih med 11. zvečer in 5. jutraj. Razlika napram točnemu času je znašala kvečjemu 10 minut. Pred 11. uro je bil nem, po 5. pa je pel zelo neenakomerno. Kakor domneva Sinicin, ne vplivajo na petelinje petje niti svetloba, niti sprememba zraka, niti pogovori ljudi ali glasba. Med 2. in 4. uro jutraj je bilo petje najglasnejše in ga je spremljalo prhutanje s peruti. Točnega vzroka, zakaj petelin poje, Sinicin ni dognal, pač pa domneva, da ima tu glavno vlogo vrtenje zemlje ali pa kakšno neznano žarenje. Ni izključeno, da je enakomernost petelinjih klicev vplivala v pradavnih časih na to, da so si ljudje dan razdelili v 24 enakih odsekov, današnjih ur.

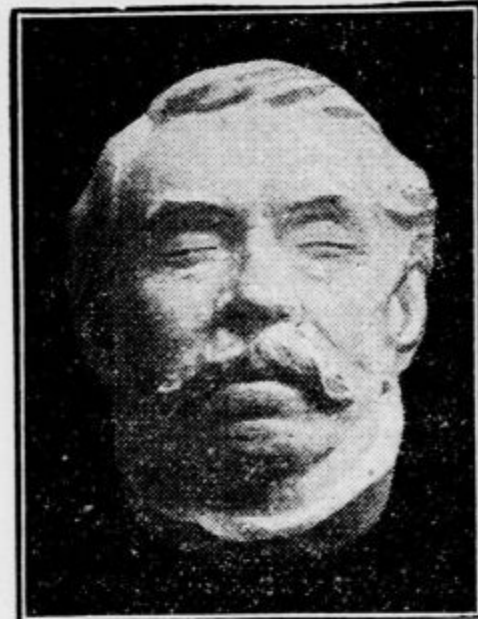
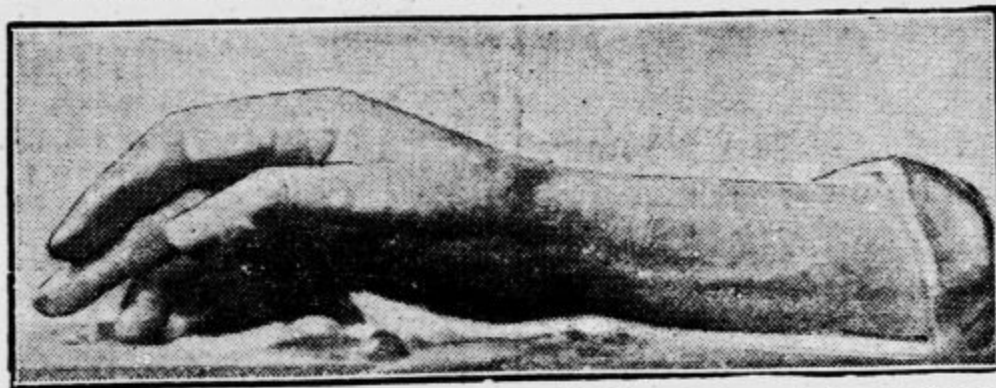
Drugič pojde čez Ocean

Francoski sportnik Alain Gerbault Na sliki ga vidimo na krovu njegove 9-tonske jadrenice v Marseillu tik pred nastopom samotne vožnje okoli sveta

V slučajih zastrupljenja, povzročenega po zastrupljenju pokvarjenih jedil, kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfiju, opiju, kokainu je uporaba naravnih »Franz Josefov« grenčice bistven pripomoček. Zdravniška strokovna dela navajajo, da pri zastrupljenju s svinčcem staropreizkušena »Franz Josefova« voda ne odpravi samo trdovratno zapoko, temveč da učinkuje tudi kot specifično protisredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah

Posmrtna maska in roka Aristida Brianda

Izvršitelji oporoke pokojnega francoskega vnanjega ministra Brianda gg. Billand in g. Uro-Jourdan so izročili županstvu mesta Pacy-sur-Eure, ki leži v bližini Cocherela, kjer je pokopan veliki državnik, original posmrtna maska in roke Aristida, vsega politika, ki se je toliko trudil za evropski mir. Oboje je izdelal kipar Guillaume, ki je bil zadnjih petindvajset let Briandovega življenja med njegovimi najboljšimi prijatelji. Župan v Pacy-sur-Eure je zaupane mu stvari sprejel v varstvo ter začel akcijo, da se v mestu posavi tudi Briandov spomenik

Trenchcoat in Hubertus plašči

za jesen in zimo, precizni domači izdelki pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana

Morilna blaznost

Ktinomanijo, morilno blaznost, imenuje bivši nemški vojaški zdravnik Emil Flusser v svoji knjigi »Vojna kot bolezen« eno izmed glavnih gibalnih sil vojne. Bolezenski element v vojevanju, pravi, se je kazal zlasti v množstveni morilni blaznosti in v suženjski podrejenosti. Če sta se spopadla dva nasprotnika na nož in se skušala ubiti, sta videla drug v drugem pač sovražnika, ki dela prijateljskim vrstam to in ono zlo, a vendar sta bila oba tudi orodje v rokah višje sile, ki ju je gnala v klanje. Tej sili se nista mogla upirati iz bolezenske suženjstva, a višjo silo so utelešali istotako bolni ljudje. Visoki poveljnik, ki je zapovedal in se opajal ob uporabi kakšnega strašnega morilnega sredstva, je bil spet suženj za višjemu poveljniku; vojak se iz suženjstva ni mogel upirati povelju, ki ga je gnalo v napad, a se je pri tem tudi naslajal z željo, da bi zagledal sovražnika in ga klal. Ktinomanija je stara kakor človeštvo in je bila že vse.

bovana v krvavih žrtvah bogovom in v gladiatorskih borbah, ki so opajale tisočletne množice.

Ktinomanske orgije v božjo čast zasledujemo potem ves srednji vek v krščanstvu, francoska revolucija jih je počenjala v imenu »razuma«. Ni »nenaravno«, da so bili med vojno najnevarnejši vojni pripravniki baš starci. Klimakterična in starostna doba ne prenaša mladosti in če je mladenič šel v klanje, so bile njegove življenjske šanse mnogo manjše nego šanse starcev — ta superiornost pa je bila tem v zadoščanje. Flusser pripoveduje, kako so se opazili visoki, stari gospodje, generali, pisatelji, znanstveniki, ob dobro založeni mizi nekega vojskovodje s pogovori o učinkih min, granat in plinov. Sam je mnogokrat prisostvoval takšnim bankantom, ki so mu dokazovali, da je bilo njihovo zanimanje za vse strahote samo »kasmalni ekvivalent te žalostne človeške kategorije.

Povprečni Američan

Zadnji kongres ameriških učenjakov, ki se je vršil v New Yorku, je bil zanimiv tudi zaradi tega, ker se je prvič po vojni bavil obširneje s problemi, ki nam kažejo Ameriko in Američana, kakršna sta danes. Tako je bila med glavnimi vprašanji na dnevnem redu diskusija o senzacionalnem odkritju nemškega raziskovalca Unterbergerja iz Kraljeva, ki trdi, da rodijo ženske, ki zauživajo ogljikovikislino natron, same sinove, hčerke pa, če se vdajajo dieti z mlečno kislino. Za Ameriko imajo takšne stvari velik pomen, ker je v strahu za svoje potomstvo in za vrednost tega potomstva, predvsem pa jo skrbi njeno čedalje manjše število rojstev. Značilno je, da je neki govornik iz Teksasa predlagal, naj bi podelili premijo 50 dolarjev mesečno staršem, ki jim tretji otrok ukaže peto obletnico rojstva in da vsakega nadaljnjega otroka naj bi se istotako sprejela primerne premije.

Zelo veliko zanimanje je zbudilo tudi poročilo o fizični sliki današnjega Američana, ki so ga izmodelirali po postavah 10 tisoč bivših ameriških bojevnikov. Ta povprečni Američan, torej oče današnjega pokolenja, je vse kaj drugega nego atlet. Prsi so mu ploske, trebuh precejšen, rame okrogle kakor pri ljudeh, ki presede večino dni za pisalnimi mizami v umetno razsvetljenih nebotičnikih: to je beden pi-

sar, ne pa kakšen antični metalec diska.

Z njegovo duševnostjo se je kongres bavil manj obširno, morda zato, ker jo je brez dvoma težje razčleniti nego njegovo zunanost. V splošnem se pa Američan po vojni ni dosti spremenil, pač pa kaže v dobi gospodarske krize neko težnjo po notranjenju vsaj tam, kjer so izgube imetja prisilile ljudi, da so postali bolj preprosti in hvaležni za vse, kar so jim trdi časi še pustili. Da-li se bo ta nova poteza razširila tudi na maso, pa je še vprašanje. V ostalem je povprečni Američan duševno še vedno tisti, ki pričinja svoj časniki čitati na sportni strani, prehaja od nje na rubriko zločinov in končuje pri smešnicah, ki so prikrojene tako, da jih lahko čitajo odrasli in otroci. Včas se ozre tudi na kurzne tečaje, v politično razburkanih časih pa si ustvarja svoje mnenja po uvodniku.

Do čitanja knjig se Američan še ni povzpeli in še vedno velja stara trditev, da vzame le vsakih pet let eno v roke. Da v dobi depresije ni več tako navezan na lastni avtomobil, kakor je bil prej, se razume samo po sebi. A to se bo z izboljšanjem razmer gotovo spremenilo. Kakor prej, se ga drži še vedno neka nomadska poteza, neki nemir, ki ga žene iz kraja v kraj in vsaj iz stanovanja v stanovanje. Ta nagon romanja so razlagali nekoč kot znak mladostnosti, a je morda samo izraz tega, da se še ni privadil svoje zemlje in da je v globini ne čuti za svojo pravo domovino. To ni nič čudnega, kajti če ni sam priseljenec, je bil to njegov oče ali ded ali praded in še mnogo je vezel, tudi nevidnih, ki ga vežejo z njegovo staro domovino. Kakor prej, ostaja človek, ki živi od danes do jutri in je zato razdiralec, ki ne pozna večnostnih vrednot, oportunist tudi v političnem in verskem pogledu, ki se prilagodeva stalni spremembi svoje okolice.

Pred angleško-švedsko zaroko

Svedska princesa Ingrid in angleški princ Jurij,

o katerih se govori, da se bosta v kratkem zaročila. Princ Jurij se mudi trenutno s svojim najstarejšim bratom, vlaškim princem, v Stockholm

Beda v gledališkem poklicu

Katastrofalna propast francoskih poleželskih odrov je prisilila organizacijo francoskih gledaliških umetnikov, da je naslovila na pariškega državnega tajnika za lepe umetnosti pismo, v katerem mu razlaga težave stanu in ga prosi, naj s primernimi ukrepi prepreči dotok naraščajočega gledališke akademije. Igralci smatrajo ta ukrep za edino možno izboljšanje svojega položaja.

ANEKDOTA

Neki irski duhovnik, ki je bil znan po svojem strupenem jeziku, je obiskal nekoč svojega soseda, novo pečnega bogataša. Bogataš ga je povedel v svojo knjižnico, kjer mu je pokazal s knjigami natripano police. Čes: »To so moji najboljši prijatelji!« Duhovnik je vzel eno izmed knjig v roke, jo odprl in menil: »Zelo me veseli, da svojih prijateljev ne — režete.«

Vsak dan ena

»Slednjič se mi je posrečilo napraviti umetnega človeka.«
»In kaj boš storil z njim?«
»Prijavil ga bom uradu za brezposelnost.«

Sokolstvo

Razgovor z načelnikom SKJ o delu Sokolstva v bližnji bodočnosti

Novega načelnika Saveza SKJ br. Miroslava Ambrožiča je takoj po njegovem imenovanju posetil urednik »Sokolskega Glasnika« in so bile v razgovoru podane naslednje smernice o delu našega Sokolstva v bližnji bodočnosti.

Na katerih osnovah boš, brat načelnik, kot načelnik Saveza SKJ, razvil v bližnji bodočnosti svoje delo v našem Sokolstvu, naravno, predvsem v tehnično-vzgojnem pogledu?

— Na vprašanja, ki mi jih staviš, brat urednik, in ki se mi zdijo stavljeni malo prekmalu, povem samo svoje trenutno razmišljanje, ki je čisto osebno, s pripombo, da o teh stvareh še nisem razpravljal z ostalimi člani in članicami; saveznega načelnika. Naravno je, da moramo iti naprej in kolikor mogoče s pospešenimi koraki. Zaradi tega je treba poskusi, kje se v sedanjih okoliščinah trenutno nahaja glavno in najvažnejše težanje našega vzgojnega dela. Po mojem razmišljanju je to težanje v župnih vodstvih. Treba je torej poskrbeti, da župam omogočimo silnejši razmah. To se da doseči s koncentracijo najboljših sil v manjšem številu žup, s čimer bi dosegli tudi večjo ambicioznost župnih tehničnih vodstev, to je temeljni pogoj za vsak mladinski pokret.

— Na kak način meniš priti, brat načelnik, ko je edini pogoj za uspešno delo v naših edinicah dovoljno število vsestransko usposobljenih prednikov. Od tega zaželenega števila? Dosej sta se, da se vsaj do neke mere to doseže, vršili po dve savezni šestmesečni prednjački šoli; za članice in članice. V koliko sta ti šoli, naravno, v kolikor se to da, že sedaj sploh oceniti, dosegli svoj smoter, in ali zadovoljiva sedanji tip prednjačkih šol?

— Pri tem vprašanju lahko nadaljujem s prvim odgovorom. Tip sedanjih saveznih šol je treba v pravilno prihodnosti oblikovati na župe; Savez pa mora dobiti vsaj tip šole, ki bo dajal učitelje za župne šole.

»Kot nekaj pendant saveznima prednjačkima šolama sta se vršila v našem Savezu tudi dve tečaji za volake — Sokole v nameni, da jih vzgojimo za vodje naših sokolskih čet. Obstoji torej upanje, da bodo ti volaki — Sokoli, ki so površno domov v svoje sokolske čete, pripomogli k širjenju in okrepitevi Sokolstva po naših vaseh. Kako sodiš ti o tem, brat načelnik?

— Vsako zdravo inštitucijo in vsak zdrav pokret je treba pozdraviti. Pažiti je samo na to, da je vsak pokret organiziran. S tem hočem povedati, da morajo biti tudi inštitucije, ki nastajajo zunaj našega tehničnega vodstva, izpeljane v sporazumu s tehničnim vodstvom, in sicer zaradi tega, da vzdržimo neobhodno potrebno enotnost in se ne izpostavimo nevarnosti desorganizacije, ko bi nam naravno lahko znatno škodovala.

»Vedno in neprestano poudarjamo, v težnji po pravem in uspešnem sokolskem delu, da se mora vršiti tkiv, tehnično delo v Sokolstvu vzporedno s tkiv. prosvetnim delom. Vendar pa čisto skrajno, da to s trudnostjo še vedno ni tako tesno, kakor bi bilo želeli.

— Brez dvoma je, da morata takozvano »tehnično« in takozvano »prosvetno« delo v najtesnejšem sporazumu vršiti vzgojo, ki je po sokolskih in vzgojnih načelih neločljiva. V tem pogledu se mnogo greši, ker je zadeva menda zelo težko razumljiva in se prav rado smatra takozvano »tehnično« delo za nekako telesno dresuro, takozvano »prosvetno« delo pa za neko šolo ali »kulturo duha«. To razmišljanje je povsem zgrešeno. Zaradi tega si moramo prizadevati, da čim temeljitše priprava vse svoje članstvo o tem, da je smoter Sokolstva občina vzgoja po sokolskih načelih na podlagi telesne kulture. Kdor to razume, bo tudi vedel, kako je treba vršiti v Sokolstvu »tehnično« in »prosvetno« delo.

»Tudi država je poskrbela, da posveti telesni vzgoji naroda potrebno pažnjo, in to z ustanovitvijo posebnega ministrstva, kakor je to že uvedeno po mnogih kultur-nih državah. Ker je v naših razmerah ta problem precej kompliciran in ker zavleči uspeh njegove rešitve od mnogih volin-vih faktorjev, — kako bi se torej mogla, gledano posebno z našega sokolskega stališča, kar najbolj uspešno izvajati telesna vzgoja naroda?

— Če je tvoje vprašanje pravilno, brat urednik, potem je logičen odgovor ta, da moremo od ministrstva za fizično vzgojo naroda pričakovati samo dosledno izvrševanje prvotne misli, ki je rodila to ustanovo. Pričakovati moramo torej podporo v naših težnjah, da bi bil čim prej ves narod v našem krogu. Da se me pa ne bo napačno razumelo, moram pripomniti, da nimam nikakih pomislekov proti zdravemu in pametnemu sportu, ki naj se razvija tako, kakor to potrebo izživiljanja ali udeleževanja nekaterih plasti našega naroda zahteva današnja doba. Mi sami bomo podpirali sport v tem smislu, pričaku-jemo pa tudi, da bodo športniki naši aktivni člani.

»V bratski Čehoslovaški opazamo lepo sodelovanje sporta s Sokolstvom, kar se je prav posebno pokazalo sedaj ob priliki proslav stoletnice Tyrševega rojstva. Ali bi se ne dalo v tem pravcu tudi pri nas kaj pokreniti, ako imamo pri tem vedno pred očmi visoki cilji: splošni napredek telesnega zdravja naroda in oplemenitev njegovega duha? — Deloma je na to vprašanje odgovorjeno že s prejšnjim odgovorom. V ostalem in da se zadeva v tem pravcu razvija povsem ugodno in zadovoljivo.

»Prihodnje leto bomo proslavili 70letni-co osnovanja prvega sokolskega društva v naši državi, ustanovitve Južnega Sokola v Ljubljani. Priprave za zlet, ki se bo vršil ob tej priliki, kot velika priredba našega Saveza, na katerem bodo sodelovale številne naše župe, pa tudi bratje iz ostalih delov slovanskega Sokolstva, zlasti iz Čehoslovaške, je brez dvoma ena najpomembnejših in prvih točk delovnega programa našega Sokolstva v bližnji bodočnosti. Kaj o tem misliš ti, brat načelnik?

— Glede prireditve pokrajinskega zleta gre moja težnja za tem, da pokažemo z njim število naših pripadnikov in njihovo kvaliteto. S tem so sporazumno tudi ostali člani saveznega tehničnega vodstva in so priprave že v teku. Skupne vaje, s kateri-

mi hočemo pokazati pravo število pripadnikov, bodo tem pripadnikom primerno težke, torej vsakomur pristopne. Boljšo kvaliteto pa naj pokažejo posamezna društva, odnosno župe, s svojimi posebnimi nastopi in s tekmo. Računamo s tem, da bo to dosedaj največji zlet v naši domovini. In če Sokolstvo pri nas res napreduje, potem se v računu ne bomo zmotili!

»Slednjice, brat načelnik, še nekaj. Velikostni »X. vesokolski zlet« v Pragi je bil gotovo doslej najslavnejša revija moči dela in plodov Tyrševega slovanskega Sokolstva, v vsakem pogledu. Zlet je poleg mnogo drugega še globlje ojačil bratski vez, med posameznimi sokolskimi zvezami. Toda vidi se tudi, da bi te vezi ki so tako presrečne, prijateljske, tesne in intenzivne med nami in bratskim čehoslovaškim Sokolstvom, morale biti ravno tako krepke tudi z bratskim poljskim, ruskim in lužiško-srbskim Sokolstvom, in da bi se morali kontinualno jačje vzdrževati s temi zvezami, odnošaje kakor doslej, ter da se te vezi ne manifestirajo samo ob priliki velikih sokolskih zletov. Ali bi se ne dalo, kakor to pokušaj v mejah možnosti naš savezni prosvetni odbor, da se naših prednjačkih tečajev udeležujejo tudi predstavniki ostalih bratskih sokolskih zvez, pa tudi njihovi posamezni pripadniki, kakor to v tem pravcu že prakticira bratska ČOS? Vemo, da je pri tem premagati mnogo ovir vendar menimo, da nekatere niso nepremagljive. Osebnosti, ki je brez dvoma edini način, da se med seboj čim bolj spoznamo in zblizamo.

— Imas prav, brat urednik, toda trenutno žalibog niso časi za odgovor na to vprašanje. Gotovo pa je, da zaradi tega to vprašanje še ne sme biti odstavljeno z dnevnega reda. Upajmo, da se bodo časi kmalu kar izboljšali, potem se bo storilo, kar bo mogoče.

Otvoritev Sokolskega doma na Koprivnici

Visoko pod Triglavom v najvišje ležeči planinski vasi v Sloveniji bo v nedeljo, dne 9. oktobra slovesno odprt Sokolski dom. Malokje v naših krajih je toliko idealizma in narodnega ponosa kot v tej lepi in napredni planinski vasi, katera je postavila lani 8. novembra 96% svojih volilcev za veliko močno in nedeljno Jugoslavijo. S težkim delom, kulukom, darovi, s trudom in znojem so si vrli vaščani postavili skromen, lesen a potreben odgovarjajoči Sokolski dom, v katerem si bodo krepili svoje mišice, vzgajali mladino, prirejali igre in gojili lepo narodno pesem.

Stavba je okrog 18 m dolga in v ospredju okrog 12 m široka. V njej je 12 m dolga in 8 široka dvorana s odrom, garderobo ter sobo za seje in družabne večere. Stoji na lepem in vzvišenem prostoru, odkoder je lep razgled po vsej vasi in na Triglavsko pogorje.

Les so darovali in zvozili na Hec mesta člani sami. Stavbo pa je zgradila solidna gradbena tvrdka Anton Ogrin z Boh Bistrice. Spored slavnostne otvoritve je naslednji: Sprejem gostov po prihodu popoldanskega vlaka. Ob 13. uri povorka nato slovesna otvoritev doma in pozdravni govori. Sledi pevski koncert in javna telovadba. Po telovadbi narodna veselica z srečolovom in plesom.

Na to pomembno sokolsko slavnost, ki se vrši visoko gori na planinah, naj pohite vsi gorenski Sokoli, da s svojo udeležbo mladega in čilega Sokola gmotno in moralno podprejo. Vsa društva na Gorenjskem naj pošljejo večje ali manjše deputacije, bližnja društva pa naj se udeležijo proslave otvoritve doma korporativno. Vsi naj se poslužijo turističnega vlaka, če bo vozil, ako ne, pa dopoldanskih vlakov. Vsa društva naj si sestavijo uverjenje izletnikov glasom katerih imajo polovično vožnjo, ako potuje 10 oseb skupaj. Izstopijo pa naj vsi na postaji Nomenj, odkoder se pride v pičli pol-druhi uri na Koprivnik.

Parola vseh gorenskih Sokolov, prijateljev sokolstva, pevcev in planincev naj bo: Vsi v nedeljo, dne 9. oktobra na sokolsko slavnost na Koprivnik.

Repertoarji

Drama
Začetek ob 20.
Nedelja, 9.: Roksi. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 10.: Marij. Red D.
Torek, 11.: zaprto.
Sreda, 12.: Zločin in kazen. Red: Sreda.

Opera
Začetek ob 20.
Nedelja, 9.: Fra Diavolo. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 10.: zaprto.
Torek, 11.: Hlapec Jernej. Red A.

Drama uprizori danes eno najboljših in najbolj prirčnih veseligrer, kar smo jih imeli zadnje sezone v našem repertoarju. »Roksi« je delo, ki se naslanja na staro znano in slavno pravljico o Pepelki. Samo z razliko, da je Roksi Pepelka sedanje dobe. Vsi tipi so izredno prijetni in ljubizni, vsi imajo človeško obličje in vse to vabi k predstavi. Znižane cene.

Opera uprizori drevi »Fra Diavolo«, delo, ki je po večih sezonah prišlo zopet v naš operni repertoar, je izvrstno podano pa tudi izvrstno zabava gledališko občinstvo. Vse vloge so v večjih in spretnih oblikah. Za komične prizore skrbe v polni meri gg. Zupan, Josip Rus in Peček.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.
Nedelja, 9. ob 20.: Dve nevesti.
Ponedeljek, 10. ob 20.: Koncert Rupel—Rus —Dr. Svara.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 12. ob 20.: Za narodov blagor. Gostovanje Narodnega gledališča v Mariboru.
Iz mariborskega gledališča. Drevi ob 20. se bo kot večerna predstava ponovila Golarjeva kmečka veseligr »Dve nevesti«, ki bo kot ljubizno in zabavno domače delo — godi se na Gorenjskem ter se igra tudi v onem narečju — nedvomno občinstvu ugajalo. — V ponedeljek 10. t. m. bo koncert treh znanih slovenskih umetnikov. Nastopijo Karlo Rupel, priznani virtuozi na gosli, ki je ponovno in z velikim uspehom koncertiral v Parizu, Marijan Rus, basist ljublj. opere, ki razpolaga z lepim in voluminoznim basom ter dr. Danilo Svara. Spored je zanimiv in pester. Cene znižane operne.

Smučarji in turisti!

Vseh vrst sportne čevlje ima na zalogi in jih izdeluje po meri staroznana tvrdka

ZALOKAR
Mestni trg št. 19.

POPRAVILA SE SPREJEMAJO!

12361

Tvrdka
R. OROSZY
SE JE PRESELILA

na Dunajsko cesto št. 34

12360

Vaši lepi glavici pristoja

le lep in moderen klobuček, ki olepša izraz Vašega obraza. — Imamo najnovejše modele za vsak okus in v vseh nabavnih cenah. — Svetujemo strokovno in individualno. Pri nas kupite **BOLJSE** in **CENEJŠE!**

Ivana Ropret, modistinja, Ljubljana, Dunajska cesta 9, II. nadst., dvorišče. 12334

Večji **MLIN** v Banatu

z železniško in ladijsko postajo, **ISCE**

ZASTOPNIKA

za razpečevanje prvovrstnih mlevskih izdelkov. Ponudbe z referencami poslati pod oznako »Banatski mlin« oglasnemu zavodu Schmolka, Novisad. 11900

Naznanjam, da sem otvorila

salon damskih klobukov

v Šelenburgovi ulici 7

I. nadstropje (nasproti pošti). Se priporoča 12353

Sekač Aleksandr

Naznanilo

Cenjenim naročnikom vljudno naznanjam, da sem preselil svoje kleparsko delavnico iz Križevniške ulice v večje prostore

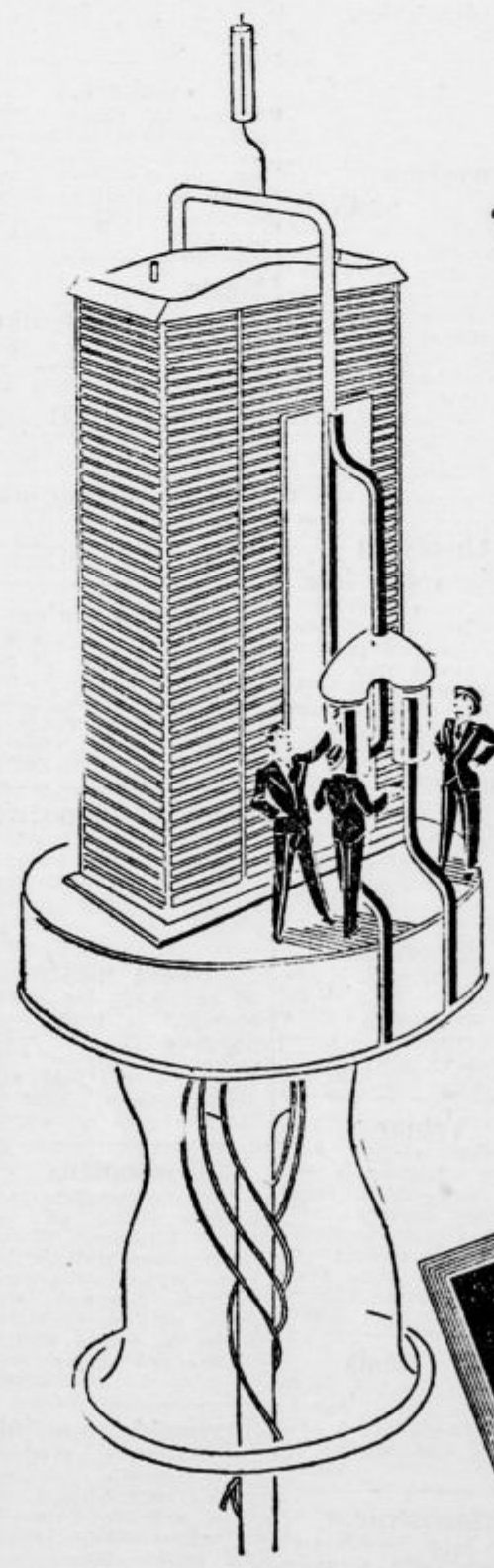
na **Gospodstvo ceste št. 16**

»PRI LEVU«, — Se še v nadalje priporoča

ANTON FUCHS

kleparski mojster

12364

LAIK BO STRMEL!

Če bi mogli videti v notranjost steklenega bata svoje Miniwatt-čevlji, bi lahko ugotovili, da si nista nikdar dva tipa enaka. Vsaka Miniwatt-čevlji ima svojo specijalno svrbo in je skonstruirana povsem v skladu s potrebami. Notranja konstrukcija dokazuje dolgotrajne eksperimente in izkušnje največjega radijskega laboratorija. Tu vidite notranjo izgradbo najmodernejše zboljševalne cevi E 452 T. Na en mah modernizirate svoj stari aparat. Povečate svojo radijsko moč z novimi Miniwatt-čevlji. Strmel boš, kakšen sprejem te povzroča.

MINIWATT PHILIPS RADIO

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

Prva kmetijska razstava v Kranju. Pripravljali odbor za kmetijsko razstavo v Kranju zbira in pripravlja že dalj časa razstavni material. Odseki so se s hvalno vredno vneto lotili dela. Tudi župani, razne podružnice, zlasti pa učiteljstvo pridno pomagajo pri trudopolnem delu na kmetih. Razstava bo zares pestra, kajti zastopane bodo izjemni gospodarstvo in živinorejo vse kmetijske panoge. Osnovni, kmetijsko-šolski pouk bo tvoril poseben oddelek. Zadnji čas je, da se zapoznehi interesentje zglasijo s pripravni materialom pri krajevnih zbirališčih, ker je treba gledati, da ne bo zaostal noben večji okolišč. Pozivajo se zlasti številne kmetijske organizacije, da se čim bolj zavzamajo za stvar. Ob priliki razstave bo v posebni predavalnici cela vrsta kmetijskih predavanj, katerih spored navajamo v naslednjem: V nedeljo, 23. oktobra: ob 7. uri: Podlaga za uspešno kmetovanje (Sustič Josip); ob 9. uri: Izbi- ra, odбира in varstvo semenja (inž. Sadar Vinčko); ob 11. uri: Temeljni pogoji za do- bičkanosno sadjarstvo (inž. Lukman Fran- jo); ob 14.30 uri: Važnost domačega vrta in zelenjadstva (Humek Martin); ob

PRODAM

staroznano in dobrodošlo gostilno na kri- žiču cest, poleg obratujočega rudnika, z lepim poslopjem ter ca. 19 oralo posest- va. — Informacije daje **Djuro Ogrizek**, — Cesta na Grad 48, Celje. 12366

Izdelujejo se DAMSKI PLAŠČI in KOSTIMI

po najnovejši modi le pri

Mihael Bahor,

Sv. Jakoba trg št. 5, I. nadst.

CENE ZMERNE!

12340

Eksistenca!

Trgovina s pisarniškimi stroji, popolno- ma urejena, z delavnicami, na eni najpom- etnejših točk v Zagrebu, se zaradi ude- ležbe drugod

odda v zakup ali prodaja

Strokovno znanje ni neobhodno potreb- no. Vodstvo za delavnico je na razpolo- go. — Povprečni letni brutto donos v preteklih letih je znašal Din 300.000. Interesenti, ki razpolagajo z gotovino Din 150.000 do Din 200.000, naj izvolijo nasloviti oferte na oglasni oddelek »Jut- ra« pod »Priloznost«.

15.30. uri: Uporaba sadja na kmetiji (Ka- još Franjo); ob 16. uri: Moderno travni- švo (Sustič Josip). — V ponedeljek, 24. oktobra: ob 9. uri: Umetna gmotila v da- našnji krizi (Sustič Josip); ob 11. uri: Do- bičkanosnost in koristnost planinske paše (Lapajne Josip); ob 13. uri: Pogoji za uspešno mlekarstvo (inž. Sabec Srečko); ob 13.30. uri: Ravnanje z mlekom in mle- čnimi izdelki v gospodarstvu (Pavlica Fran- jo); ob 14. uri: Brezalkoholna uporaba sadja (Lindič Josip).

Iz Tržiča

Na daljši bolezenski dopust sta odšli stalni učitelji gđ. Paternoster Ivanka na osnovni šoli in ga. Kokot-Kecelj Minka na mešanski šoli. Pouk se je na obeh šolah primerno skrčil; šolsko oblast prosimo, da pošlje čimprej nadomestilo. Obolnela uč- teljica želim skorajšnje okrevanje.

Uspela nočna gasilska vaja. Tržiško gasilsko društvo je napovedalo letošnjo zadnjo nočno vajo za četrtke zvečer ob pol enajsti uri. Nepoučeni prebivalci našega mirnega mesta so se spet počeli tuljenja požarne sirene zelo prestrašili. Domnevano je gorela Globokova fužina. V teku 5 mi- nut so bile vse brigalne domačega društva na mestu in so po načrtu pogasile požar. Nočna vaja je pod poveljstvom načelnika g. Blaža Jegliča popolnoma uspešna.

Iz Višnje gore

Neurje. V ponedeljek dopoldne se je pripodila silna nevihta nad naš okraj. Med izredno močnim nalivom je udarjala strela, kakor sicer le sredi največjega po- letja. Zanetila je v pol ure od Višnjegor oddaljeni vasi Veliki Dobri požar, ki je upepelil posestnika Francetu Kralju kozo- lec, v katerem je imel shranjeno skoro vsi letošnji krmo in slamo. Naši mladi in vneti višnjegorski gasilci so hiteli k požaru v naj- večji plohi, a je požar že opravič svoje. Skre- beti so morali le, da ogorki niso zanetili ognja na sosednjih, s slamo kritih stavbah. Pogorelec je zavarovan pri »Vzajemni« in »Savi« za 4 svoje stavbe le za 7000 Din, ve- čina ostalih vaščanov, ki so bili vsi v izred- ni nevarnosti, pa še za manjše zneske.

Iz Zagorja

Pogreb nesrečne matere. Prošli teden je gospa Marija Fliskova iz Toplice padla do- ma tako nesrečno, da so jo morali odpeljati v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je podlegla hudi poškodbi. Njeno truplo so v četrtki z avtomobilom pripeljali v Zagorje in na far- nem pokopališču je bil pogreb, katerega se je udeležila velika množica, ki globoko so- čustvuje z rodbino ter obžaljuje prerano smrt blage pokojnice.

Iz Trbovelj

Niži samaritanski tečaj RK priredi krajevni odbor Rdečega križa v Trbovljah v letošnji zimski sezoni pod vodstvom svo- jega društvenega zdravnika. Prvi sestanek in vovosovanje tečajnikov bo 24. t. m. ob 18. na deški šoli na Vodah.

NAZVANILLO!

Vsem svojim cenjenim odjemalcem vljud- no sporočam, da sem se preselil s svojo čevljarско obrtjo v hišo g. Šoštarica, Loke št. 360, ter se za nadaljnjo naklonenost vljudno priporočam. 12332

IVAN ROVŠNIK, Trbovlje L.

t— Zidarska dela za novo izobilnico v Trbovljah so bila oddana najnižjemu po- nudniku, stavbeniku Mauricu iz Ljubljane.

t— Srečke državne loterije. Ker bo žre- banje že v nekaj dneh, opozarjamo vse ti- ste, ki še niso kupili srečk v naši podružni- ci, naj to čimprej store.

Iz Hrastnika

V rudniku se je delalo pretečeni te- den samo 3 dni. Kako bo prihodnji teden, se še ne ve. Nova rudniška separacija je bila kolavdirana te dni.

Sadarsko predavanje v zvezi s prak- tičnim delom bo danes ob 14. na posestvu g. Guerre, preko Save, v primeru slabega vremena pa v deški šoli. Predava priznani strokovnjak g. Miloš Levstik iz Celja.

Kino Narodni dom predvaja ob 15. in 20. film »Pustinske noči«.

Iz Novega mesta

70. rojstni dan obhaja danes v krogu svoje družine g. Andrej Kolar, preglednik finančne kontrole v pokojlu. Jubilar je vzorno služboval dolgih 30 let in mu želi- mo še mnogo srečnih let.

Iz Laškega

Osebnost: Predsedstvo višjega de- želnega sodišča je imenovalo pisarniško pri- pravnico pri tujakšnem okrajnem sodišču, gđ. Anico Cvetkovičovo za kancelistko. Čestitamo!

Še enkrat hrastniška šola. Občinski odbor na Dolu se je 2. t. m. na seji izjavil da ne bo prispeval k gradnji hrastniške šole na projektiranem novem stavbišču pri Logarju, ali pa bo županstvo storilo korake, da se dosele k hrastniški šoli vsloane bišne številke vsloajo na Dol.

Identiteta utopljena, o katerem smo poročali v torkovem »Jutru«, se je sedaj ugotovila. Bil je to 25letni splavar Alojzij Homot iz Ljubnega v Savinski dolini. Homot je pristal dne 25. septembra zvečer s svojim splavom pri vasi Tremerje, kamor je šel na- to večerati. Vračajoč se na splav je najbrže v temni noči zgrešil smer in padel v Savinjo.

Iz Ptujia

Jubilej gasilca. Te dni je proslavil v krogu svojih tovarišev v Gasilskem do- mu g. Jurij Schuster šestdesetkratno in- terverencjo pri požarih.

Otvoritev nove palače. Kmetijska hra- nilnica in posojilnica v Ptujii se je zgradila na Miklošičevi cesti lastno, moderno dvo- nadstropno palačo, ki je opremljena z vsem komfortom. Ker Ptuj nima vodovoda, pre- more palača lastni vodovod, da imajo stranke v hiši vsak čas na razpolago mrzlo in toplo vodo. Dne 6. t. m. se je vršila ko- lavdacija in se bodo stranke vselite te dni. Dola so izvršile same domače tvrdke.

KRSKO. Zaradi nenadnega odpotovanja mi ni bilo mogoče posloviti se osebno od cenjenih pacientov, znancev in šahovskega kluba, zato se tem potom od vseh najpri- snejše poslavljam in vse iskreno pozdrav- ljam. Dentist Francič, Stojice 152 pri Ljub- ljani.

SMLEDNIK. Sadjarska podružnica pri- redi od 9. do 16. t. m. sadno razstavo. Vstop na razstavo bo prost. Vabimo vse sadjarje, da razstavo v čim večjem šte- vilu obiščejo. Vpisovanje v kmetijsko na- daljevalno šolo bo trajalo do 15. t. m.

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja, vsaka beseda Din 2.— ter enkratna priložnost za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam po kamo«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posluga«, »Lokalni«, »Stavbeni oddelki«, »Strojari«, »Vrednotenje«, »Informacije«, »Zvezi«, »Obrti in« »Lese ter pod rubrikama »Trgovski potniki in« »Zasluge«, če se s oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si po pod temi rubrikama išče zasluge ali službo, plača se

Malim oglašom

Za odgovor 3 Din o znamkah

Vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računata enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pisnu obneno s naročilom.

Desetlje in zadovoljstvo

je samo, kadar prinesete svojem fini kamgarn ali sportni ševijot za modski obleko, ali fino volno za damski plašč ali kostum iz trgovine

A. Žlender

Ljubljana, Mestni trg 22

Priznana najugodnejši nakup dobrih kvalitet

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za šifro po 3 Din. (1)

Nabiralce oglasov

vsakega za Ljubljano in vse večje kraje. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Stalno«. 40612-1

Modistinj

samoostojno išče za takoj ind. mod. klubov. Šušter S., Zagreb, Jurjeva 10. 40608-1

Višji natak ali direktor

se išče za kafe-restaurant v Zagrebu, s priključkom dnevnega nočnega lokala. — Isti lahko poleg kot družabnik ali v zvezi z nakup ali kup. Ponudbe s področja o razpisih glasbeni na Publicitas, Zagreb, Illica 9 — pod br. 30773. 40608-1

Izučeno veziljo

na vso ročno delo, ki ima pravico na lastno koncesijo in bi bila pripravljena na prevoz družabno. Pisane ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Vezilja«. 40622-1

Službo praktikanta

v slovenski trgovini v Celovcu nudim prost službo praktikanta v manufakturi v Ljubljani, s skrbnim izobraževanjem slov. in nemškega jezika. — Naslov: Filip Travnik, trg. Klagenfurt, Villacherstr. 15. 36303-1

Čuvaja ali hišnika

na vso na Bledu in okolici. Dobi lepo brezplačno stanovanje s kuhinjo, ter opravila lahkega dela. Dosegli posred. dalje. Idealna prilika tudi za vstopanje. Takojšnje ponudbe s osebnimi podatki na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Hišnik«. 40628-1

Edgar Rice Burroughs:

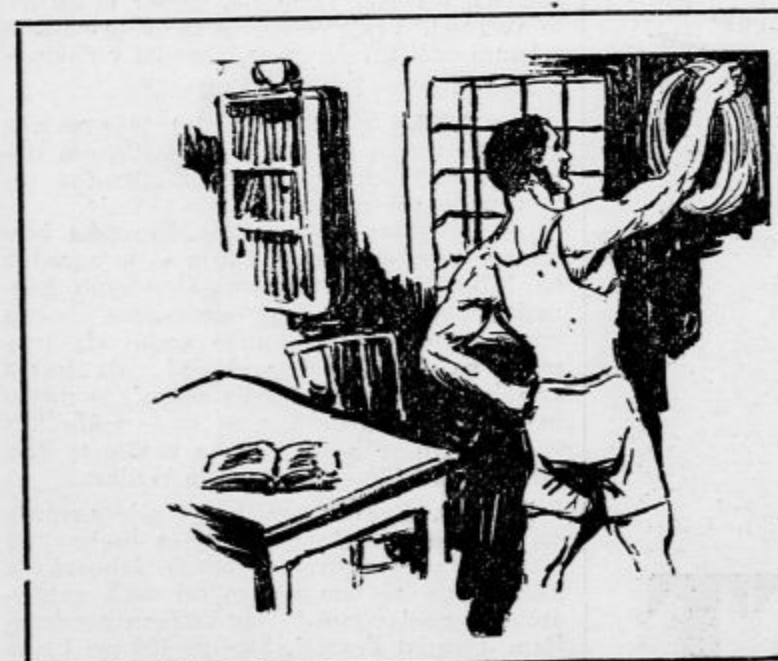
Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

81.

Tarzan, rešen smrti v morskih valovih, je radostno poslušal odmev svojega zmagovalnega vriska, ki se je lovilo po džungli. Nekaj trenutkov je bilo vse tiho. Nato se je začel iz dalje dirati glas, globok, strašen in takisto izživljen. Bilo je rjovenje leva Nume. In iz še večje dalje mu je komaj slšno odgovarjalo divje lajanje opičjega samca.

82.

Ko si je ob potoku utolžil žejo, je krenil h koči, vzdignil zapah in stopil vanjo. Nič se ni bilo izpremenilo, odkar je bil pred skoraj dvema letoma zadnji prestopil ta prag. Celo njegova travnata vrv je še visela na stenah. Tarzan si jo je ovil okoli ramen in krenil v gozd, da bi si spet kakor divja zver ujel kosilo

Kuharico

ki bi ohleno vodila vse gospodinjke po vsej veliki graščini, z dobrimi spretnostmi in skrbno službo, se išče s 1. novembrom. Ponudbe s preloženimi spričevali in narobno plačo pod šifro »Gospodinja« na oglaš. oddelku »Jutra«. 40674-1

Šiviljo

za pletenje sprejem v Mostah. Prodavalec ul. 14. 40639-1

Pomočnico

gostilničarke ki ima veselje do samostojnega vodstva gostilne in ki je voljna in sposobna opravljati vsa gospodinjinska dela sprejem v stalno službo. Oziroma se na dobrostoječo in pošteno osebo samskega stanu. Prednost ima dobra kuharica z osebnim pravico in nekaj premoženja. Pisane ponudbe z narobno plačo pod šifro »Gospodinja« na oglaš. oddelku »Jutra«. 40662-1

Kontoristinj

dobro izučeno in slovensko govilno stenografijo in malo prodajalno v trafiki, sprejem. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Kontoristinja«. 40623-1

Modistinj

samoostojno išče za takoj ind. mod. klubov. Šušter S., Zagreb, Jurjeva 10. 40608-1

Višji natak ali direktor

se išče za kafe-restaurant v Zagrebu, s priključkom dnevnega nočnega lokala. — Isti lahko poleg kot družabnik ali v zvezi z nakup ali kup. Ponudbe s področja o razpisih glasbeni na Publicitas, Zagreb, Illica 9 — pod br. 30773. 40608-1

Izučeno veziljo

na vso ročno delo, ki ima pravico na lastno koncesijo in bi bila pripravljena na prevoz družabno. Pisane ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Vezilja«. 40622-1

Službo praktikanta

v slovenski trgovini v Celovcu nudim prost službo praktikanta v manufakturi v Ljubljani, s skrbnim izobraževanjem slov. in nemškega jezika. — Naslov: Filip Travnik, trg. Klagenfurt, Villacherstr. 15. 36303-1

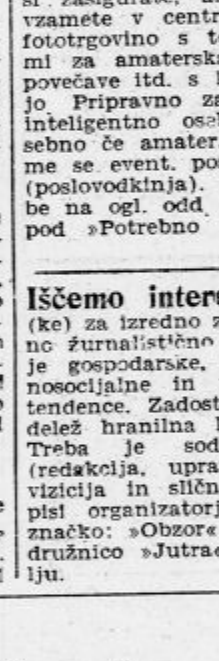
Čuvaja ali hišnika

na vso na Bledu in okolici. Dobi lepo brezplačno stanovanje s kuhinjo, ter opravila lahkega dela. Dosegli posred. dalje. Idealna prilika tudi za vstopanje. Takojšnje ponudbe s osebnimi podatki na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Hišnik«. 40628-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

81.

Tarzan, rešen smrti v morskih valovih, je radostno poslušal odmev svojega zmagovalnega vriska, ki se je lovilo po džungli. Nekaj trenutkov je bilo vse tiho. Nato se je začel iz dalje dirati glas, globok, strašen in takisto izživljen. Bilo je rjovenje leva Nume. In iz še večje dalje mu je komaj slšno odgovarjalo divje lajanje opičjega samca.

82.

Ko si je ob potoku utolžil žejo, je krenil h koči, vzdignil zapah in stopil vanjo. Nič se ni bilo izpremenilo, odkar je bil pred skoraj dvema letoma zadnji prestopil ta prag. Celo njegova travnata vrv je še visela na stenah. Tarzan si jo je ovil okoli ramen in krenil v gozd, da bi si spet kakor divja zver ujel kosilo

82.

Ko si je ob potoku utolžil žejo, je krenil h koči, vzdignil zapah in stopil vanjo. Nič se ni bilo izpremenilo, odkar je bil pred skoraj dvema letoma zadnji prestopil ta prag. Celo njegova travnata vrv je še visela na stenah. Tarzan si jo je ovil okoli ramen in krenil v gozd, da bi si spet kakor divja zver ujel kosilo

Modistinj

dobro moč sprejem. — Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Izveš-banac«. 40628-1

Mizar, pomočnika

sprejme Novak, Zbilje 38 pri Medvohah. 40688-1

Kroj. pomočnika ali družabnika

s strojem in nekaj gotovine sprejem. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Kroj. pomočnik«. 40606-1

Delavca

sprejme Josip Otterpe v Ljubljani, Za gradom št. 9. 40705-1

Čevljar, pomočnika

s kavelji, za področje Grosuplje. 40709-1

Mlađe dekle

za vse delo, zdravo in zna, nudi, na se ponudi pomočnicami s silko pod šifro »Dežela«. 40734-1

Kuhinjsko učenko

za daljšo dobo sprejme brezplačno hotel Bellevue v Ljubljani. 40615-14

Trg. vajenca

sprejem v špijski trgovini. Nastop pove oglaš. oddelku »Jutra«. 40678-14

Trgovskega učenca

močnega in postojnega, večje trgovine, nudi sprejem s 1. novembrom. Andrej Kačič, Ljubljana. 40645-14

Učenca

sprejme takoj Franc Kravčič, kovač. Sr. Jurij ob južni železnici. Hrana in stanovanje v hiši. 40637-14

Čevljarke ali tapetniške obrti

bi se rad izučil čevljarstvu, bi se rad izučil čevljarstvu, bi se rad izučil čevljarstvu. — Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Čevljarke«. 40628-14

Modist. učenko

sprejem. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40632-14

Brivskega vajenca

tudi s vso opremo sprejme iznaj. Kovačević v Šiški. Medvohova 22. 40627-14

Dekle

brez staršev, stara 15 let, išče mesto trg. vajenke, z vso opremo v hiši. Gre tu di na dežela. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Sirota«. 40778-14

Mizar. vajenca

poštena, zdrava, 12 poštena hiše na deželi, ki bi imel veselje do mizarstva obrti. Sprejem. Ljubljana V. Praprotni. 40639-14

Kontoristinja

z večletno prakso, znanost, vseh pisarniških, sprejem. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra«. 40676-2

Izučiti se želim

kovaške, ključavničarske ali mehaniske obrti. Sem zdrav in močan. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40604-14

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za šifro po 3 Din. (2)

Mladenč

vešč slovenske, italijanske korespondence, knjigovodstva, stroje-pisja, kavelje zmožen, išče službo kjerkoli. — Dopise na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Prosvetne reference«. 40760-2

Mlad mlinar

ki se razume tudi na valjen mlina, zanesljiv in pošten, išče službo. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Mlinske reference«. 40739-2

Začetnica

18 leta stara, skrajno poštena, išče službo kjerkoli. Val. Cesta v Rožni dol. Val. 40677-2

Soharica

z letnimi spričevali, ki rna tudi šiviljo. Išče stalno službo pri boljši družini. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Soharica«. 40644-2

Kot pomoč

ali slično slično pomoč. — Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Kot pomoč«. 40644-2

Trgovski pomočnik

dobro izučeno, v trgovini močnega blaga, želi namestitev. Gre tudi za praktika v manufakturi ali mešano trgovino. Mirko. Muc. Krenjci trg 15. 40618-2

Iščem mesto

poletni ali zimski pomočnik. — Imam letna spričevala in sem vešč jezikov. Ponudbe pod šifro »Dauende« na Publicitas, Zagreb, Illica 9 — pod št. 31.770. 40697-2

Gospodinj

s trgovsko izobrazbo in s hotele, prakso, želi mesto v hotelu ali restavracijskem podjetju kot blaginjska ali ekonomska. Prejemati tu in tam gostilno ali buffet. Dostava na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Gospodinj«. 40636-2

Trgovski pomočnik

močnega blaga, želi namestitev. Gre tudi za praktika v manufakturi ali mešano trgovino. Mirko. Muc. Krenjci trg 15. 40618-2

Nemščino

in angleščino po 8 Din. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40747-1

Francis

modernejši francoski. Mo- thode predstavi in rapide Dunajska cesta 1a/III. 40604-2

Gospa

fin. kuharica in dobra gospodinja želi službo. — Molej. Krčevina, Ma. Maribor, Aleksandrova 5. 40639-2

Solter

zanesljiv, nekadiš, ki bi opravljal vsako delo, želi k osebnemu ali tovarnemu avtomobilu. Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Solter«. 40656-2

Službo oiskrnik

sofija ali slično želi do- ločen mož, ki je 14 let vo- di kmetijo. Gre tudi na Hrvaško. Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Praktični in zmožni«. 40631-2

Mlada gospodinja

zmožna stroje-pisja in dru- gi pisarniški del, želi namestitev v kakršnem koli podjetju. Naslov pove oglaš. oddelku »Jutra«. 40639-2

Pisarniška moč

perfektna knjigovodnja, blaginjska, z znanjem slo- venskega, nemškega in ita- lijskega jezika. Zmožna vseh pisarniških del, z več- letno prakso, išče službo. Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Pisarniška moč«. 40639-2

Trgov. pomočnica

samoostojna moč, zmožna tudi gospodinjstva in go- stilne, želi mesto preme- sti. Vstopanja pod »Poslo- vodnja« na oglaš. oddelku »Jutra«. 40641-2

Postrežnica

poštena, poštena in zanes- livka, ki zna tudi šiviljo. Išče zanesljivo za cel dan event. samo dopoldan ali popoldan. Nastop takoj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40639-2

Kuharica

želi službo k tem osebam. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Kuha- rica«. 40638-2

Strojnik-začevodja

trezen, energičen in v vsakem oziru zanesljiv, vešč vseh popravil pri parnih in drugih strojih, kakor tudi pri napajalnih in v večletno prakso. Zaposlenje kot strojnik ali za obje. Nastop takoj ali po želji. Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Strojnik«. 40639-2

Gospodinja

zmožna samostojnega vod- stva, zanesljiva in pošte- na, išče mesto v mešani, blaginjski, trafiki ali ka- lopotobnosti. — Politič. ka- vacija. Cenj. dopise pre- si na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Kavja- ca«. 40667-2

Gospodinja

poštena in zanesljiva, z večletno službo, vseh pisarniških, sprejem. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Gospodinja«. 40638-2

Prodajalka

začetnica z garancijo, želi mesto v mešani, blaginjski, trafiki ali ka- lopotobnosti. — Politič. ka- vacija. Cenj. dopise pre- si na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Prodajalka«. 40639-2

Trgovski akademik

verziran v slovenski, sr- bohrvaški, nemški, ste- rografiji in stroje-pisji, s prakso v vsaki trgovini, želi kakovostno delo. — Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Trgovski akademik«. 40639-2

Prodajalka

začetnica z garancijo, želi mesto v mešani, blaginjski, trafiki ali ka- lopotobnosti. — Politič. ka- vacija. Cenj. dopise pre- si na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Prodajalka«. 40639-2

Trgovski akademik

verziran v slovenski, sr- bohrvaški, nemški, ste- rografiji in stroje-pisji, s prakso v vsaki trgovini, želi kakovostno delo. — Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Trgovski akademik«. 40639-2

Prodajalka

začetnica z garancijo, želi mesto v mešani, blaginjski, trafiki ali ka- lopotobnosti. — Politič. ka- vacija. Cenj. dopise pre- si na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Prodajalka«. 40639-2

Trgovski akademik

verziran v slovenski, sr- bohrvaški, nemški, ste- rografiji in stroje-pisji, s prakso v vsaki trgovini, želi kakovostno delo. — Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Trgovski akademik«. 40639-2

Prodajalka

začetnica z garancijo, želi mesto v mešani, blaginjski, trafiki ali ka- lopotobnosti. — Politič. ka- vacija. Cenj. dopise pre- si na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Prodajalka«. 40639-2

Trgovski akademik

verziran v slovenski, sr- bohrvaški, nemški, ste- rografiji in stroje-pisji, s prakso v vsaki trgovini, želi kakovostno delo. — Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Trgovski akademik«. 40639-2

Prodajalka

začetnica z garancijo, želi mesto v mešani, blaginjski, trafiki ali ka- lopotobnosti. — Politič. ka- vacija. Cenj. dopise pre- si na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Prodajalka«. 40639-2

Trgovski akademik

verziran v slovenski, sr- bohrvaški, nemški, ste- rografiji in stroje-pisji, s prakso v vsaki trgovini, želi kakovostno delo. — Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Trgovski akademik«. 40639-2

Prodajalka

začetnica z garancijo, želi mesto v mešani, blaginjski, trafiki ali ka- lopotobnosti. — Politič. ka- vacija. Cenj. dopise pre- si na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Prodajalka«. 40639-2

Trgovski akademik

verziran v slovenski, sr- bohrvaški, nemški, ste- rografiji in stroje-pisji, s prakso v vsaki trgovini, želi kakovostno delo. — Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Trgovski akademik«. 40639-2

Prodajalka

začetnica z garancijo, želi mesto v mešani, blaginjski, trafiki ali ka- lopotobnosti. — Politič. ka- vacija. Cenj. dopise pre- si na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Prodajalka«. 40639-2

Trgovski akademik</

Michel Zévaco:

164

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

D' Epernon je pokimal. In Jehan, ki ni vedel, za kaj gre, je videl, da je bil vojvoda ves blede in globoko vznemirjen.

Tudi Leonora Galigai in Acquaviva sta to opazila in se skrivaj spogledala.

»Gospod,« je nadaljeval menih, »ta Ravaiillac, ki ste ga poklicali iz Angoulême in ste menda tako zaupali vanj, se je pokazal velikega oklevača.«

»Tako je, velečastni. Že nekaj časa se mi izmiče, da sam ne vem, kako in zakaj. Skrbi me, da se ne bi skesal.«

To pot je Jehan uganil, za kaj je šlo. Kar zdržnil se je od nenadnega, globokega ogorčenja.

»Tako mi smrti božje,« je pomislil, »lepega gospodarja sem si hotel izbrati! Nič boljši ni od Concinija!«

In s porogljivim nasmehom je dodal:

»Bojite sem poučen od tebe, izdajalski vojvoda! Jaz vem, zakaj se ti Ravaiillac izmiče.«

»Vsekako ne moremo brez konca in kraja čakati, da se ta norec odloči za dejanje,« se je oglašila Leonora.

»Tudi jaz si tako pravim, madame. In ker je videti, da angoulemski rdečelasec omahuje, sem se domislil zelo odločnega človeka, ki ga je Candale pravkar privedel k meni. Upam, da bom imel z njim več sreče in da ga pridobim za nameravano dejanje.«

»Da bi te kuga!« je besno zamrmral Jehan, z roko skriteno za ročnik meča. »Pa ne da bi bil jaz ta odločni človek, ki naj ubije kralja? Najrajši bi porinil temu malopridnemu vojvodi, ki išče zavratnih morilcev, nekaj peči železa v trebuh! Ali, če to storim, ne bom nikoli zvedel, kaj se pripravljajo. Potrpimo in poslušajmo — vredno je.«

»Gospod Candalski je še zelo mlad,« je pripomnil menih.

»Razumem vas, velečastni. Moj sin niti ne sluti, za kaj hočem porabiti človeka, ki mi ga je pripeljal.«

»Ravaiillac je po tem takem nepotreben in zaradi tega nevaren,« je dejala Leonora.

»Zato ga pošljemo domov,« se je oglašil Acquaviva, »v mesto Angoulême, kjer ste vi namestnik, gospod vojvoda. Ali razumete?«

»Razumem,« je z bledim nasmehom odvrnil vojvoda. »In kakor hitro se vrne v svoje domače mesto, ne bo nikomur več nevaren. Tega sem porok jaz.«

Acquaviva je blago pokimal. Leonora se je nasmehnila.

»Prav, prav,« je pomislil Jehan. »Poskrbel bom, da siromak Ravaiillac nikoli več ne stopi v Angoulême, kjer je gospod Epernonski za namestnika.«

»Kdo je ta odločni človek, ki ste ga omenili?« je po kratkem molku vprašal Acquaviva.

»Strahovit rokovenjač! pravkar govori o njem vse mesto. Imenujejo ga Jehana Hrabrega.«

Jehan, ki je prisluškoval za zaveso, ni pokazal to pot ne presenečenja ne ogorčenja. Pričakoval je, da bodo prej ali slej izrekli njegovo ime. Le njegove oči so se zaiskrile v mraku, njegove ustnice so se stisnile, in z grozečim nasmehom je zamrmral:

»Na moja dušo! Današnji dan sem dobro porabil!«

Jehan Hrabri! je brežutno ponovil Acquaviva. »Ali niso pripovedovali, da se je pokopal pod razvalinami samostanskega morišča na Montmartru?«

»Mar je ostal živ?« je nehote vprašala Leonora.

»Živ, živ, da bolj biti ne more!« se je zasmejal vojvoda. »Niti najmanjše praske nima, kakor mi je zatrdil Candale. Tem obešenjakom je menda sam vrag za angela varuha. A ne pritožimo se: ta čudežna rešitev je naša sreča.«

Leonora in Acquaviva sta se spet kradoma spogledala. In očitno je moralo biti v pogledu mlade žene vprašanje, ki ga je jezuit razumel, zakaj pomežiknil je, kakor da bi hotel reči »da«. Nato je vprašal z vso svojo neomajno mirnostjo:

»Odkod pozna gospod Candalski tega — človeka?«

»Istorija je dokaj zabavna,« je smeje se odvrnil d' Epernon.

Včeraj, ko smo bili v Lotvru, so poročali kralju o tem, kar se je zgodilo prednočnim na ozemlju montmartrskega samostana. Vsa ta reč je prav za prav znamenita, in Jehan Hrabri je vzlic vsemu vražji človek. Kralj si ni mogel kaj, da ne bi bil tega na

glas povedal. Morebiti bi bil rajši močel, če bi bil vedel, da razbojnik še živi. A v tistem trenutku smo bili že vsi prepričani, da ga je raztrgalo na drobne kose.«

»Da,« je rekla Leonora, »kar v glavo mi ne gre, kako se je mogel rešiti.«

Tako govoreč je napeto uprla oči v Acquavivo. Jezuitski glavar je trenil, češ, to zdaj ni važno. Sam pri sebi je pa pomislil:

»Za tem se nekaj skriva. Razvaline morišča bo treba natanko preiskati.«

Candale je še mlad,« je nadaljeval d' Epernon, »in obšedovanje, ki ga je pokazal kralj, mu je šlo do živega. Zvrtilo se mu je. Ko sem to videl, sem mu v šali, ne shiteč, kakšne utegnejo biti posledice, natvezel nekakšno pravljico, češ, da je ta Jehan slavnega rodu. Dejal sem, da je to skrivnostna zadeva, ki je ne pozna nihče razen samega kralja.«

Leonora in Acquaviva sta se iznova spogledala. Jehan, ki so mu bile besede vojvodovega sina tolikanj vznemirile domišljijo, se je pa komaj premagal, da ni zastokal od razočaranja.

»Saj bi bilo res prelepo!« je trpko vzdihnil sam pri sebi. »Zgodilo se mi je kakor sinu tega lopovskega vojvode: zvrtilo se mi je v glavi. Bogme da sem že ugal, kateri močoni knez bi utegnil biti moj oče... Bedast in prostodušen sem bil, kakor le kdaj kak bedak na svetu!«

D' Epernon, ne sluteč, kako blizu so bile njegove besede resnici, je porogljivo nadaljeval:

»Ta Sala, ki sem si jo privoščil brez kakega posebnega namena, je še podvojila vno mojemu sinu, ki je dokaj romantične nature. In davi, ko je po naključju srečal našega človeka živega in zdravega, je bil mahoma ves v ognju. Zmagoslavno ga je privedel k meni, domišljaje si v svoji prostodušnosti, da ga bom sprejel v vojsko in mu morebiti celo izposloval kako odlično mesto.«

»Ali ste že govorili s tem mladim človekom?« je malomarno vprašal Acquaviva.

»Ne še. Sprejemem ga, ko vi odidete.«

»Torej je še pri vas?«

»Vsekako mora biti. Candale mu je obljubil, da mu izprosi pomiloščenje in ga bom podpiral... Srce mu ne bo dalo oditi, ne da bi govoril z menoj.«

Ni več ni potrebno krtčiti zob!

Vaši zobje so lahko bili dolgo let rumeni in počrneli, pa jim bo dala KOLYNOS zopet njihovo prirodno barvo in njihov prirodni blesk. Zadoštuje, da uporabite en centimeter na suhi ščetil dvakrat na dan. V treh dneh izginejo zopni madeži, usta so ozdravljena, dišni so ojačeni, dih zopet diši.

KOLYNOS
antiseptično sredstvo
najboljše sredstvo za negovanje zob. — En centimeter zadoštuje.

Spolno bolni!

Zahtevajte takoj poljsajnujo literaturo o sifilisu, boleznih sečne cevi in moški slabosti. V temaljem in trajnem ozdravljenju brez bivanja v bolnišnici, brez nevarnih okužnih bolezni in brez ovir v poklicu, novoga sijajne preokupacije, strahu postega zdravljenja, mnogih uveljavljenih pri raznih o korenitih »spših«, kjer so drage vrste zdravljenja po dolgih letih odpovedale. Bržneta s sodnimi in pravnimi štev. zdrav. avtoritet. 116 strani. Cena 10 Din. Samo proti v naprej poslanemu denarju. Prosimo, da pišete v nemškem jeziku.

»Chemische Fabrik Lutégia
G. m. b. H. Kassel 232«
Nemčija

Otkup
predratnog
srebrnog novca

Narodna banka u Beogradu i sve njene filijale vrši OTKUP predratnog srebrnog novca i PLATA

2.50 dinara za 1 predratni srebrni Dinar

Narodna banka takođe otkupljuje pored dinara: perper, krune, talire, nemačke marke, rusko rublje i ostale predratne srebrne novce iskavane po propisima latinske konvencije.

Iz Odeljenja državnog računovodstva Ministarstva Financija Br. 103942 od 31. avgusta 1932 godine. 237-1

Možje

Slabost se takoj in z lahkoto odpravi s pomočjo zajamčeno neškodljivega in trajno učinkovitega sredstva, o katerem pravi prof. dr. Delbet, da dela prave čudeže. To sredstvo krepi in budi organe k novemu življenju. Starost je pri tem postranska stvar. Presenetljiv uspeh. Mnogostevila zahvalna pisma. Varujte se potvor! Samo preprati

Vigi-Sex

Vam nudi gotov uspeh, v nasprotju primeru pa se znešete vrne. Cena 70 dinarjev. močnejša dora 130 Din, za zastarele primere in visoko starost 200 dinarjev. — Uspehi brez primere. Pozor! Od zdravnikov je prikušeno in priporočeno sredstvo. Pošljite po pošti samo Pharm. ordinacijski laborator AIDE - HAVELKA, Praha - Vinohrady, Slezská 116-3, Československo.

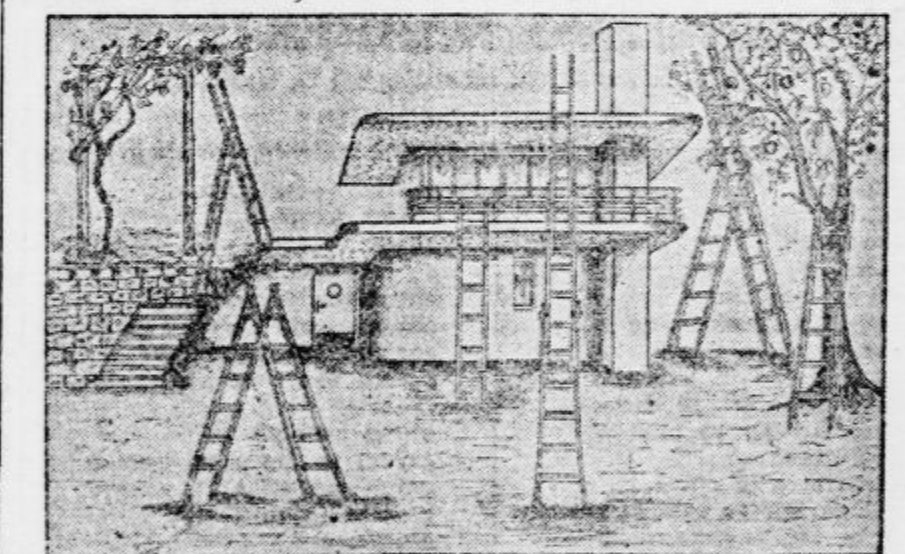
240 Din
dobra in trpežna moška suknena obleka.

280 Din
kratka zimska duble suknja, razpošilja tovarna oblek

STERMECKI - CELJE št. 20.
Zahtevajte veliki ilustrirani cenik!

IZ TOVARNE DIREKTNO NA TELO TO JE POCENI, NAJ VSI VEDO!

NI RES, da vidite Vi na spodnji sliki šest lestev!

Zakaj? Zato, ker morete Vi eno samo mojo tridelno patentirano lestev postaviti na vse načine, ki Vam jih kaže slika. Lestev je vsestransko tako uporabljiva, da Vam nadomešča šest do osem drugih lestev. Zahtevajte prospekte.

IGN. REPŠE, tvornica pohištva in patentnih lestev, LJUBLJANA, Dvorni trg 1.

Čisto polt

v 10-14 dneh dosežete s pomočjo kure luščanja, že po prvem dnevu se polt očividno polejša. S trajnim, a neopaznim obnavljanjem kože odpravlja to sredstvo temeljito in za vedno pristiže, sčedce, lise, zgubane, raskavo, maščobno svetlečo se in ovnelo kožo in znake staranja. Polt postane bleščeča čista in mladeniško sveža. Uspeh in neškodljivost zajamčena. Garnitura 120 Din. Mlho škoduje koži.

Vzemite za umivanje obraza mleko limonine emulzije: velika steklenica Din 50.—, Preparate SCHRÖDER-SCHENKE razpošilja proti plačilu v naprej (poština 6 Din) ali po povzročju (poština 12 Din) depa za Jugoavlijo »Omnia« odd. 1/2 Zagreb, Draškovičeva 27. Zahtevajte brezplačno ilustrirani cenik.

Dr. Fr. Derganc
šef-primarij kirurg, odd. v pokoji LJUBLJANA
Komenskega ulica šte. 4
ne ordinira do preklica

Sadna drevesa
Zaradi izpraznitve drevesnice je na prodaj več tisoč lepih visokodebelnih in pritrilčnih jablan in hrusk po znižanih cenah. Pri večjem naročilu poseben popust. Zahtevajte cenik. Kmetijska družba v Ljubljani, Novi trg šte. 3.

Glazbilo
»kateri Vas bodo popolno zadovoljila«
»v najboljši kakovosti po jako zmerni ceni dobite pri največji domači odpremi torčki

F. SCHNEIDER
KRAJEVSKI DVORNI DOBAVITELJ
PROIZVOD GLAZBIL IN PRIBORA
ZAGREB, Tihokičeva ul. 12/4

Vlatine... od Din 71.- dalje
Gitare... 165.-
Havajske gitare, trobne, saksofoni i t.d. po najnižjih cenah.
Zahtevajte katalog in cenik.

Devojka ko roža...

Prej neznačajna, drobčkana deklica. Niti najlepša obleka ni mogla dati njeni postavit privlačnosti. Upadla lica so ji dajala žalosten in dolgočasen izraz. Sebe tabiete »VIGINAL« so ji prenovile kri, da so nje lica postala polnejša in bolj okrogla. Zdrava in vitka, nikakor ne suha polava sedaj lepe deklice je postala srešče obšedovanje in zavisti.

Tablete dr. Burse »Viginal« tačjo živce in dojavajo telesu najvažnejše snovi. V nekoliko tednih pridobite na teži za 5 do 15 kg, okrepite telo in boste imeli več veselja do življenja. Cena 60 dinarjev, večja količina 100 Din. — Diskretno pošlita: Spec. pharm. laboratorij AIDE - Havelka, Praha - Vinohrady, Slezská 116, pošt. predal 28. CSR 18-

MU Dr. J. LUZAR
naznanja OTVORITEV privatne ZDRAVNIŠKE PRAKSE v Ljubljani na Starem trgu šte. 28, II. nadst., levo
Z ORDINACIJO OD 14^h do 16. URE. 12330

Ščurke - Grile Ruse
uničite takoj in za vedno, ako uporabljate že preizkušeno in za danes najboljšo sredstvo

SPAS

ki vsebuje specijalne glivice (fermente) in učinkuje samo v vodi raztopljen. Dobi se povsod. Plombiran paket z navodilom stane Din 10.— Depo: Trifolium — drogerija — Beograd (Slavija).

Za Slovenijo: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5. 235

VSAK NAROČNIK »JUTRA«
je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Zahvala

Najprisrčnejša in najgloblja zahvala vsem, ki so nam v teh težkih dneh na katerikoli način izkazali sočustvovanje ter lajšali s sopomočjo zadnje dneve življenja našemu nepozabnemu

SLAVOJU DIMNIKU

Osobito zahvalo smo dolžni g. upravniku bolnice dr. Vrečku, g. docentu dr. Matku, g. primariju dr. Dernovšku, g. asistentu dr. Houšku ter ostalim gg. zdravnikom javne bolnice v Mariboru, ki so uporabili vsa sredstva, da mu rešijo mlado življenje ter so vložili vsi prijateljsko skrb zanj. Enaka zahvala velja tudi č. sestram usmiljenkam, ki so mu neumorno in požrtvovalno lajšale trpljenje v boleznih.

Naša zahvala velja vsem, ki so ob njegovi smrti s toliko toploto pokazali, kako visoko ga cenijo in kako so ga spoštovali in ljubili. Tako velja zahvala »Društvu za zdravstveno zaščito otrok in mladine«, predvsem gospem Maistrovi, Balenovi in dr. Lipoldovi, mestni občini mariborski ter SPD in SLD. Zahvala velja vsem, ki so mu poklonili v zadnji pozdrav prekrasne vence in ga obsuli s cvetjem sredi večnega sna. Pohorcem, ki so bili pokojniku tako mili in dragi, da so mu celo v zadnjih dneh trpljenja bežale misli k njim, velja iskrena zahvala za spremstvo ob zadnji poti in za vse, s čimer so počastili spomin nanj. Enako vsem, ki s zvonjenjem oznanili in počastili njegovo zadnjo pot iz Maribora v Ljubljano. Dalje se zahvaljujemo č. duhovščini v Mariboru in Ljubljani ter posebej pokopalski upravi v Ljubljani.

Posebno zahvalo izrekamo g. Viktorju Grčarju za njegovo veliko požrtvovalnost in v dušo segajoče besede ob slovesu pokojnika iz Maribora, g. ekonomu Bičku in ostalemu oboju »Dečjega doma« za sopomoč v teh težkih dneh. V dno duše so nas pretežne žalostinke pevskega zbora v Mariboru in učit. pev. zbora JUU v Ljubljani ter izrekamo gg. pevcem zahvalo za nje.

Zahvala vsem novinarjem, ki so se ga spomnile v teh dneh.

Končno se zahvaljujemo vsem, ki so pokojnikov spomin počastili s spremstvom na zadnji poti v Mariboru in Ljubljani, zastopnikom kr. banske uprave, mariborske mestne občine ter številnim korporacijam in društvom, kakor vsem znancem in prijateljem blagopojnika.

Maribor — Ljubljana, dne 6. oktobra 1932. 12346

Zaljujoči ostali.

Glavna filijala v LJUBLJANI

Državna hipotekarna banka

Centrala
v BEOGRADU

Ustanov. l. 1862 Kraljevine Jugoslavije — Beograd Ustanov. l. 1862

Državna hipotekarna banka upravlja vse državne in javne fondе, pupilne, depozitne, cerkvene kapitale, denar ustanov i. t. d. — Sprejema hranilne vloge in plača letno 6% obresti. — Za vse bančne obveze jamči država. — Banko upravlja neodvisni Upravni odbor.

11892

VSİ JO OBČUDUJEJO

ker je lepa. Pred kratkim je bila še korpulentna, namesto gladke kože je kazala obilo mastnih gub. Pričela je uživati

Slatinske tablete BAHOVEC

ki zmanjšajo težo telesa tekom 1 leta za 8—14 kilogr. Nelepe mastne oblike na licu, podbradku, hrbtu, trebuhu, bokih in stegnih izginevajo, prsa se manjša, kilo za kilo izgublja in na vseh delih telesa se uveljavlja vitkost.

Nevolja in nerazpoloženje se umikata in po nekaj mesecih se pojavi na mestu korpulentne mase vitka, mladostna, elegantna in graciozna postava. Istočasno z uničevanjem masti se pomnožujejo rdeča krvna telesa, ki dajo telesu in živcem novih sil.

Droga 100 tablet Din 46.—
droga 200 tablet Din 74.—

Slatinske tablete za hujšanje proizvajajo:

Apoteka Mr. BAHOVEC
LJUBLJANA

Kjer vsa druga sredstva odpovedo, dosežejo Slatinske tablete za hujšanje presenetljiv uspeh.

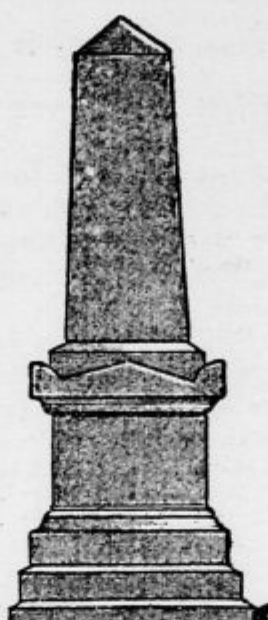

POZOR!

Kdor si hoče poceni nabaviti

pohištvo

naj si pred nakupom ogleda zalogo pohištva gospodarske za druge ljubljanske mizarjeve, Vegova ulica 6. Pleskana spalnica od Din 1900.—naprej. Speredna spalnica, polirana, od Din 5000.—naprej. Kuhinja bela, emajlirana, od Din 900.—naprej, kakor tudi najfinije spalnice, jedilnice, gosposke sobe in razni tapetniški izdelki po najnižji ceni. 11875

Največje zalogo

nagrobni spomenikov

od marmorja in granita po globoko znižanih cenah priporoča

**FELIKS
TOMAN**

kamnoseška industrija
LJUBLJANA

Resljeva cesta št. 30.
279/a

Vata

v tablah in za odeje najboljša in najcenejša, vedno na zalogi.

Zahtevajte vzorce in cenik!

TOVARNA VATE
Maribor
Dravska 15.
11868

Kurje perje

nečohano, kg Din 6.— pri odjemu najmanj 15 kg nudi 12323

Viljem Abt,
ekspert perutnine, Maribor.

ORIENTALSKE PREPROGE.

Velika partija krasnih pristnih perzijskih preprog je dospela. Jako ugodne cene. V zalogi tudi pirote in bosanske preproge ročnega dela. — Strokovno popravilo perzijskih preprog izvršujemo v najkrajšem času.

Mutevelić „Teheran“, Aleksandrova c. 4.
Palača „VIKTORIJA“, pasaja levo. 11896

SODE

vseh velikosti za vino, žganje, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo. — Solidna in trpežna izdelava. — Sprejem vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. — Postrežba točna! Delo solidno!

Sodarsko podjetje:
FRANJO REPIČ, LJUBLJANA
TRNOVO, Kolesarska ulica 18. 305

Albin Šifrer, puškar

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 12
poleg restavracije „Novi Svet“
Orožje, strelivo, lovski in ribarski pribor. Lastna delavnica za vsa v to stroko spadajoča popravila.
MONTIRANJE DALJNOGLEDOV.
Telefon 33—49. 6234

Dražba zastavljenega blaga

V Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica št. 46, bo dne 12. oktobra 1932 efektivna dražba od 9. do 12. ure dopoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure popoldne. 12326

Klavirji Pianini

STALNA ZALOGA PRVOVRSTNIH SVETOVNIH TVRDK.
M. ROPAS CELJE

Znižane cene! Ugodna odplačila na mesečne obroke! Vsa popravila in uglaševanja strokovnjaško. Izposojevanje in prodaja preigranih klavirjev. — Telefon št. 107. 11679

Dieselov motor
70—100 HP, v zelo dobro ohranjenem stanju, če mogoče, da bi si ga ogledal v pogonu, kupim za gotov denar.
Ponudbe z oznako tovarne in cene na Jugomosse, Zagreb, Jelacicev trg 5, pod »I. T. I. 18«. 11888

PETER ŽITNIK SPLOŠNO KLEPARSTVO

specijalna instalacija strelovodov
»Conco« izolacije za dravsko banovino
11587
LJUBLJANA, Ambrožev trg št. 9. Telefon št. 31—46
Cene zmerno. — Delo najsolidnejše.

Kaj takega pa še ne POPOLNA RAZPRODAJA

na Dunajski cesti št. 7. 324
Oblike iz trpežnega štofa že od Din 180.— naprej itd. — Oglejte si zalogo pravočasno, kajti te smešno nizke cene ostanejo le, dokler traja zaloga.
JOSIP IVANČIČ

NE razmetavaj denarja!

Ploščice za stensko oblogo in štedilnike
so sedaj najcenejše pri:
GRADBENI IN KERAMIČNI MATERIAL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 15. Telefon št. 2037.

PERJE

kokoške, purje, gosje in račje, naravno, s strojem čiščeno in čehano, dobavlja v vsaki množini in
po najnižjih cenah
E. Vajda, Čakovec
Telefon 59, 60, 3, 4. 11915

Dražbeni oklic

V konkurzni zadevi Alberta Krivica, parna žaga, Mirna peč, se bo pri okrajnem sodišču v Novem mestu dne 10. oktobra 1932 ob 9. uri dopoldne v sobi št. 24 prodala parna žaga v Mirni peči, z vsemi stroji vred, cenjeno na 210.912 Din, ter gozdne parcele, cenjene na 5.722 Din.

Dražbeni pogoji so razvidni pri sodišču.
DR. GLOBEVNIK JOSIP
kot konkurzni upravnik.

Spolne + bolezni

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih vstrecavanj, brez živega srebra in salvarzana. Tisoči žen in mož ve enodušno hvalo za svoje ozdravljenje (trajno) na priroden način s preparatom

„Vigi-Tabl“ brez motenj v izvrševanju poklica.
Sijajna priznanja. Tisoče zahval. »Vigi-Tabl« učinkuje z jamčeno, sigurno in prav hitro. Učinki so naravnost presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil, da »delajo prave čudeže«. Uporabljanje je za zdravje povsem neškodljivo. Cena Din 120.—, posebno močne za stare slučaje Din 200.— Pošilja diskretno le

Odborná ord. laborator Aide-Havelka,
Praha—Vinohrady, Slezská 116. Pošt. 28. CSR. 127

PUH - PERJE R MIKLAUC LJUBLJANA

Rdeča kokarda

je sijajen roman, ki ga morete čitati le s pritaženim dihanjem. — Povede Vas v čase velike revolucije, Din 35.—, vezan Din 45.— Naroča se pri upravi »Jutra«.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4. Ceniki franko.

J. LAVRIČ, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 41 a, se je preselilo na
CANKARJEVO NABREŽJE ŠT. 1
poleg franciskanskega mostu (prej L. Gerkman)

Ima stalno na skladišču:
Specijalna usnja za industrijo čevljev in nadrobno prodajo kakor
kruponi
vratovi
okrajevina
notranjki
črni in rjavi kipsi
črne in rjave kravine
črne in rjave teletine
bokseali črn in barvast
goveji boks črn in barvast
chevreau črn in barvast
chevrettes
ovčine sive in rjave
podloga telečja bela in rjava
lak
chromjuhtina rdeča in črna
waterproff
dulboks

Ogled neobvezen — Največja izbira v tej stroki.

Knjigovoznica A. Janežič

izvršuje vsa v knjigovozniško stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Vsled spopolnjene najmodernejše opreme izdelava tudi velike naklade ne samo precizno temveč tudi v najkrajšem času.

Knjigovoznica A. JANEŽIČ
izdeluje tudi lične beležne koledarje za leto 1933 po znižanih cenah.

Ako želite koledar z Vašo firmo, ne odlašajte zahtevati ponudbo ali poset našega zastopnika čimprej, da zamoremo izdelati koledarje z največjo pažnjo po Vaši želji.

Z majhnimi stroški imate na ta način reklamo celo leto, s čimer si ne ohranite samo prejšnje naročnike temveč pridobite tudi nove.

A. JANEŽIČ
knjigovoznica in tvornica beležnih koledarjev.
Telefon 32-20

Naročila se sprejemajo
LJUBLJANA, Florjanska ulica št. 14 in Gregorčičeva ulica št. 5. 93

Najnoveša služniška postelja z lesenim posteljem a tapetiranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za putujoče osebe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpoložljiva poštom in železnico po povzetju.
Engleski složitvi patent stolci.
Stoji Din 140.—
spaljni fotelj stane
Din 1300
Liegestuhl praktičen za ležanje in sedenje. Stane Din 130.—
po tem izum čit solnang perje kg Din 45.— čist bel gosje kg Din 130.— čist puh kg Din 250.— modroci punjeni s volnom Din 750.— žične mreže za postelje Din 150.— otonni Din 650.—
L. BROŽIČ, ZAGREB ULICA 42.